

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 8 K na leto

V. zvezek.

V Ljubljani, maj 1917.

XXXIV. letnik.

Marijini vrtci.¹

Abstinentna vzgoja mladine v Marijinih vrtcih.²

Vsi se strinjamo v tem, da je alkoholizem močan, zelo močan činitelj nezdravih, slabih razmer na socialnem, zdravstvenem in gospodarskem, moralnem in verskem polju. To ni čudno. Upoštevajmo le žalostno dejstvo, da izdata Avstrija in Nemčija skupno na leto 6 milijard kron samo za alkoholne pijače, dočim izdado evropske, v sedanji vojski nam sovražne države za vse dobrodelne in kulturne naprave letno le 5 milijard kron. Te številke nam sedaj lahko pojasnijo žalostni pojav, da namreč trpi v Avstriji na notoričnem alkoholizmu okoli 300.000 pijancev, v Nemčiji pa okoli 400.000. Ti reveži pa niso v nadlogo in pokoro samo sebi, alkoholizem je marveč neredkodaj vzrok popolne nesreče v časnem, pogosto tudi v dušnem oziru premnogih družin.

Ne trpe pa le odrasli, temveč vsled alkoholizma sprejme dan na dan velika množica nedolžnih otrok kot dediščino svojih staršev pečat telesne manjvrednosti in dušne zaostalosti — ter s tem večkrat tudi žalostno dispozicijo za slabo vzgojo in slabo nravno življenje. Različne statistike nam to potrjujejo, vsakdanje življenje nam to osvetljuje. — Koliko je otrok zastrupljenih po alkoholu, preden so zagledali luč življenja. Obsojeni so, težko in redko se obvarujejo pred alkoholizmom. — Koliko je otrok, ki pridejo na svet sicer neotrovani od alkohola, pa jih potem neprevidni starši zastrupljajo v nežni mladosti. Ni malo takih slučajev in v tej dobi alkoholizma ostane to redko brez slabih posledic za poznejše življenje.

¹ Gl. Duh. Pastir, 1917, str. 217—225.

² Viri: Dr. Holitscher: Schützt die Kinder vor den geistigen Getränken! — Dr. Chr. Stubbe: Welche Aufgaben stellt die Alkoholnot an die Jugend- und Volkserziehung. — Anton Hessenbach: Um der Kinder willen. — Der Schutzenselbstand, ein Wort an alle Erzieher — i. t. d.

O da bi se zavedali tega naši starši in vpoštevali velpomenljivo resnico: Čim dalje časa se ogibata sin in hči alkohola, tem gotoveje ostaneta ponos očetov in veselje matrinega srca. Alkohol razdere tisoč nad, uniči zdravje in veselje do življenja, jemlje nedolžnost in značajnost otrok — ali more zadeti starše hujše gorjel!

Pa vendar je toliko nepoučenih staršev, ki v napačni ljubezni do otrok ne uvidijo, da se utegne z njihovim otrokom zgoditi, da jih bo odrasel preklinjal, ker ga niso dobro izredili in vzgojili; ker ga niso v mladosti obvarovali tega, kar se mu odraslemu zdi nemogoče — pijače.

Za rešitev alkoholnega vprašanja se zadnje čase mnogo dela. Če pa hočemo doseči s tem težavnim pa prepotrebim socialnim delom tudi uspeha, moramo začeti že pri prvih početkih alkoholne nevarnosti takoj pri otrocih. Naloga vzgoje je, obvarovati prihodnji rod alkoholizma. Uspehi, doseženi z drugimi sredstvi, so majhni, če gledamo na njih dolgotrajno rabo; toda uspehi vzgoje, če je le pravilna, morajo biti gotovi.

Le pogledjmo, kako se ozdravijo druge velike bolezni ljudstva. Kako se omejuje jetika in tuberkuloza, kako spolne bolezni. Za odpravo teh bolezni se ne uporabljajo toliko zdravila, medikamenti, pač pa tembolj higienični pouk in zdrava vzgoja v mladosti. V zdraviliščih za pijance ne igrajo velike vloge zdravila, pač pa vzgoja in navajanje na redno življenje, vcepljanje zdravih, krepkih načel.

Kar se le z velikim trudom doseže pri pijancih, bo vzgoja dosegla z lahkoto pri otrocih. Otrokom ne dajaj alkoholne pijače, in večkrat jih poučuj o kvarljivosti in škodljivosti alkohola; navadi otroka na resno delo, preskrbi mu potrebnega veselja v igri, športu in drugih bolj naravnih virih, nikdar pa ne v alkoholni pijači.

Izreja in vzgoja otrok obeta polni uspeh le na načelno popolni abstinenci od alkoholnih pijač; ni treba delati zaveze za vse življenje, a bude naj se v otrocih močni sklepi, da se bodo v njih razmerah ubranili vsake alkoholne pijače.

Upravičenost te zahteve je jako lahko razvidna. Pomislimo le, kaj je in čemu je alkohol. Alkohol je posladilno sredstvo in dano ljudem v razveseljevanje. Ni treba prav nič zmanjševati velike pomembnosti veselja za srečno življenje, toda če opazujemo otrokovo življenje, njegove potrebe in zahteve, čisto lahko trdimo, da otroku ni treba veselja z alkoholnimi pijačami. Skušnja nas tudi uči, da se otrok v začetku brani alkoholne pijače. Otrok je laže in bolj zadovoljen v čistem, nedolžnem in naravnem veselju, ne mu potvarjati veselja, ki se pozneje izprevrže v žalost!

Če služi alkohol pri odraslih včasih kot zdravilno sredstvo, se kot tako otrokom ne sme nikdar dajati. Glede tega se držimo odločne sodbe zdravnika otrók, profesorja doktorja Kassowitza na Dunaju, ki pravi: »Dajanje alkoholnih pijač tako zdravim kot bolnim otrokom je treba pod v s a k i m pogojem zavračati. Zdravniki otrók morajo biti vedno odločni in dosledni nasprotniki alkohola. Nobenega izgovora ni, vsled katerega bi otroci opravičeno mogli piti alkoholne pijače.« — In dunajski vseučiliščni profesor, medicine prof. dr. Nothnagel pravi: »Zločin je od zdravnika, ki trdi, da vino redi. Otroci teh (alkoholnih) dražil ne potrebujejo, zanje so letá neizmerno škodljiva; prosim vas, da v svoji zdravniški praksi posebno gledate na to, da otrokom ne boste dajali nikakih alkoholnih pijač.« — Rottenburški škof Pavel Viljem pl. Keppler se zgraža nad tem, da se daje otrokom alkoholna pijača in imenuje to vnebovpijoč greh in zločin, proti kateremu mora vzdigniti svoj glas.

Nikdar in pod nobenim pogojem torej ne pustimo otrokom alkoholnih pijač, in sicer ne samo zato, ker alkohol otrokom ni potreben, ampak zlasti zato, ker je škodljiv, bolj škodljiv, kot si na prvi pogled ljudje mislijo. Velik del ljudstva ni samo nepoučen o tem, da alkohol otrokom nič ne koristi, v ljudstvu vlada vrhtega še vedno velika nevednost o tem, kako je alkohol mladini škodljiv. O tem je treba staršem in odgojevateljem zadostnega, tako potrebnega in neizmerno koristnega pouka.

Najnavadnejšo in najočitnejšo posledico alkoholizma pri otroku nam kaže vsakdanja izkušnja, ki jo lahko opazi vsak odgojevalec: dušno in telesno zaostalost. Fiziološki učinki, ki jih povzročča alkohol, so za otrokov organizem veliko hitreje in v veliko večji meri razdirajoči, uničujoči kot pri odraslih. Prav malenkostna bi morala biti količina, ki bi morda pri otroku v najboljšem slučaju ostala brez vseh posledic.

Koliko otrok je, ki trpe celo življenje na slabem živčevju ali drugačni žalostni posledici v svoji konstituciji vsled opitega stanja enega ali obeh roditeljev ob otrokovem spočetju. Alkohol, ki najbolj oškoduje najnežnejše celice človekovega organizma, v enem samem trenutku lahko odloči usodo otrokovo, ki se ima spočeti v nesrečnem, alkoholiziranem stanju roditeljev. Vnebovpjoča je torej krivica, ki jo zagreše starši nad bitjem, ki dobi svojo dušo od Boga, telo pa mu popači njih nezmernost. — Glede tega je staršem treba pouka, nujnega pouka, sicer alkoholno vprašanje ne pride do zaželjene rešitve.

Kar se ob takem spočetju zgodi naenkrat, to se dogaja pogloma tam, kjer otrok pride na svet sicer nezastrupljen od alkohola, pa postane žalostna njegova žrtev med nosečnostjo in doječnostjo materino, ali pa še potem v letih prve mladosti. Koliko krivde pade tu na matere, a še več na tiste, ki bi morali matere poučevati, da to, kar delajo »iz ljubezni« do otrok, ni delo ljubezni, ampak delo pogube, uničevanja. V malih dozah se

navadi otrok na alkohol, pa se ga privadi tako, da mu je kesneje potreba; zaspati ne more in miru ne da, če ga ni utešila mati z alkoholom. Koliko pri tem trpi pravilni razvoj živcev in drugih nežnih notranjih organov, tega mati ne opazi in ne ve, in vtihotaplja se nesrečna dispozicija v nežni organizem, ki odločuje usodo celega življenja.

Da gotovo število otrok umrje vsled alkoholizma, to je stvar, ki je statistično popolnoma dognana. Le primerjaj procentualno smrtne slučaje otrok v krajih, ki so znani, da se mnogo pije, s procenti smrtnih slučajev otrok v krajih, kjer se uživa manj alkohola. Zdravstveno boljše stanje in manj smrtnih slučajev med otroki izkazujejo države, kjer je alkoholno vprašanje že povoljno rešeno — kot pa v Avstriji, kjer alkoholizem v zadnjih desetletjih še vedno raste. Vse to jasno dokazuje, da alkohol na otrokovo telo ne učinkuje dobro, ampak da ga uničuje in čisto uniči že v zgodnji mladosti. Za otroke same, ki v zgodnji mladosti pomrjejo, je to gotovo sreča, toda, kako je z odgovornostjo za njihovo prežgodnjo smrt, in kaj naj reče država, ki gleda tako pojemanje naraščaja?

Toliko v kratkem glede direktnih fizioloških učinkov, vzrokov degeneracije pri mladini, ki jo zakrivi alkohol.

O podrobnem škodljivem vplivanju alkohola na najrazličnejše telesne organe se pišejo sedaj cele knjige z znanstvenim aparatom.

Po nauku psihologije pa fiziološki vplivi ne ostanejo brez posledic tudi za višje človekovo življenje, ampak eminentno posegajo v dušno, umsko ter tako v človekovo *n r a v n o* delovanje. Važno je glede tega navesti besede poznavateljice otrokovega življenja in delovanja, zdravnice dr. Ed. M. Meyer, ki pravi: »V dvajsetih letih zdravniške prakse sem opazovala in dognala, da povzroča najhujšo, najpretesljivejšo in najžalostnejšo nesrečo za telo in dušo alkohol in nečistost — ki je pač tako pogosto hči pijanstva.«

Bacchus in Venus sta že od nekdanj in povsod brat in sestra. Kjer je Bacchus, je navadno tudi Venus. In ta ostudni par je združen že pri otrocih. Ravno omenjena zdravnica Meyer pravi glede tega tole: »Otroci, ki so navajeni na alkohol, postanejo spolno veliko prezgodaj zreli in razdraženi, z nagnjenjem k pitju raste nevarnost za mladega človeka tudi od te žalostne in tako težko premagljive strani.« Isto trditev ponavlja tudi zdravnik dr. Holitscher in pristavlja: »Spolni nagon, ki se zbudi veliko preje pri alkoholizirani mladini kot sicer, močno pospešuje ruiniranje živčevja.« Ta vzajemni odnos med alkoholizmom in poželjivostjo že pri otrocih konstatirajo mnogi in različni drugi zdravniki.

Na podlagi navedenih dognanih resnic upravičeno lahko sklepamo, da je veliko večji del naše mladine vdan skrivnemu nečistemu grehu, kot to slutijo in morejo slutiti premnogi starši

in vzgojitelji. O kako drugačna bi bila naša mladina, koliko večji ponos naroda in up staršev, če bi se udeleževalo, kar je želel že modri Platon, da bi namreč mladina do 18. leta ne okusila alkohola! Tako pa tone nedolžnost, tone pravo veselje do življenja, gine stremenje za ideali v toliko in toliko mladih srcih, in na njih mesto pride strast in razbrzdanost, ki jemlje moč telesno in pije sok dušnega življenja.

Vzgojitelj, ki uvaža navedena dejstva — podana le v najširših obrisih — najde tu odgonetko marsikake uganke v vzgojnem vprašanju. Delo vzgojiteljevo, čigar naloga je otroke vzgajati v značaje za življenje, zadene vsled posledic alkoholizma na premnogo oviro. To seveda ni nič čudnega. Otrokove telesne in duševne zmožnosti alkohol ugonablja, ravno zato pa niso sposobne sprejeti tega, kar jim vzgoja mora dati. Umska zmožnost zaostaja vsled alkohola; od te zmožnosti pa je v enem oziru odvisno vse človekovo delovanje in življenje. Volja in njena prostost trpi vsled okov strasti. Poželjivost po užitku se razvija, vdajanje nasladam, lenobi in brezdelju, mrznja do dela, izbegavanje vsakega premagovanja: vse to ovira voljo, da ne more prosto stremeti za svojim svojskim predmetom, za resničnim dobrim. Razum ne spozna prav, volja ne more hoteti, gospodstvo dobe strasti, nižji instinkti; čutna stran človekova dobi nadvlado nad višjo umsko, človek postane suženj — in to že v mladosti. In koliko je dandanes teh nesrečnih, ugonobljenih mladih življenj, zapisanih nasladi; koliko teh mladih starcev brez volje — onemoglih, nesposobnih za resno delo.

Ta žalostni pojav sedanjega človeštva glasno kliče po pomoči, kliče po reformi. Koliko nedolžnih, od alkohola še neokuženih, nam kliče: varujte nas, rešite nas!

Za rešitev mladine pred alkoholnim zlom imamo jako primerno in izdatno sredstvo, Marijine vrtce. Ena točka pravil »Marijinega vrtca« naj zahteva od svojih članov popolno abstinenco. Porabimo priliko, združujmo otroke v »Marijinih vrtcih« in vzgajajmo jih abinentno. Marijini vrtci so izvrstno pomožno sredstvo za dobro, pravo in katoliško vzgojo. Marijini vrtci so nam zmožni prinesiti tudi rešitev alkoholnega vprašanja. Ne sicer naenkrat, pač pa polagoma, samo trdno se poslužujmo sredstev, ki jih ima Marijin vrtec na razpolago. Tu najdemo vse to, kar se potrebuje za najboljšo vzgojo mladine, tu so na razpolago naravna in nadnaravna sredstva. Česar ne dosežejo prva, ne izostane, če se uporabijo druga.

Otrok v Marijinem vrtcu sklene, da se bo zdržal alkoholne pijače. Težko mu je, večkrat je v takih družinskih razmerah, da se zdi nemogoče. Pa ga spodbuja beseda voditeljeva, krepi ga zgled tovarišev, pomoč dobiva od nebeške Matere. Otrok vztraja. V njem raste moč, raste zavest močatosti, junaštva, v čistem srcu se udomačijo ideali, z vso mlado silo in navduše-

nostjo se pripravlja za težko borbo življenja. Otrok mora vedeti, da je abstinent, mora vedeti, da je junak, ki zmaguje hudega sovražnika. Otrok mora dobiti pouka, da ve, zakaj je abstinent, da zna s tem večjim odporom zavračati alkoholno pijačo, da se s tem jasnejšim pojmom o pijanosti zna varovati v dobi poizkušnje, ko doraste v samostojnega mladeniča. Otrok Marijinega vrtca mora biti poučen o strasteh, ki se rede ob alkoholizmu; dati mu je treba priliko, da opazuje raznovrstno škodo in žalostne posledice, ki izhajajo iz alkoholizma. Vcepiti je treba že majhnemu otroku spoštovanje do lastne osebnosti, povedati mu, kako sam proti sebi greši, kdor se pijači vdaja; s tem, da se mu počenjanje pijančevu v družini pristudi, s tem se v otroku indirektno lahko vzgaja prava krščanska ljubezen do bližnjega.¹ Če ima otrok zavest, da se mora kot abstinent premagovati, bo znal vzgojitelj otroka vzgojiti za premagovanje tudi v drugih rečeh. Današnja doba nam nujno kliče po premagovanju, po samoodpovedi, po vzgoji volje: glej preimenitnega torišča za vse to!

Marijini vrtci naj bodo tista šola zatajevanja, katero terjajo moderni pedagogi (Foerster: *Jugendlehre, Lebensführung, Schule und Charakter* itd.; Keppler i. dr.). Ta šola ni nikdar prezgodnja. Čim preje se začne, tem bolje je in tem lažji je pouk in tem večji in gotovejši so uspehi. Mlademu drevesu daš lahko lepo rast, če ga zgodaj lepo obrezuješ, staremu ne moreš odkazovati smeri, kam naj se razraste. — Otroku odreži vsako vejico strasti, dajaj mu rast na kvišku, kaži mu ideale, za katere je živela njegova Zavetnica — saj se potem mora razvijati in rasti v tej smeri. Volja stremi pač za tistim dobrim, ki je najboljše in najlaže dosegljivo; če bo otrok videl, da je zanj najprimernejše dobro abstinenca — odpoved — saj bo vzljubil tudi to. In le to bo sreča zanj za celo življenje.

Kakor ima alkoholizem kot negativna količina ne samo individualen pomen, tako mora abstinenca razen velike individualne koristi imeti tudi veliko socialno korist. In to tudi ima in jo bo imela, čim več blagoslova si izprosijo člani Marijinih vrtcev od zgoraj in čim bolj se bo njih število večalo.

Nove čete mladih junakov nam bodo prinesle novih zdravih navad, ki bodo prekvasile človeško družbo in odpravile ter postrgale stari kvas pivskih razvad — čez katere že toži sam alkoholizirani svet. Mladi junaki bodo imeli poguma, ko dorastejo, da bodo reorganizirali družbo, v kolikor trpi pod gospodstvom alkoholizma. Iz mladih junakov se nam rekrutirajo dobri kongreganisti, ki bodo obvarovali človeško družbo gnilobe, kot

¹ Za pouk o abstinentni vzgoji dobro služijo: *Instructio Pastoralis Labacensis, 1915: Bellum sacrum (Sveta vojska)*, str. 132—134. — Dr. Ant. B. Jeglič: *Mladeničem, II. zvezek*, str. 62—82. — Zbirka protialkoholnih spisov »Sveta vojska« v Mariboru, zlasti »Alkohol in mladina« (II. zvezek) in »Protialkoholne kateheze« (IV. zvezek).

varuje sol nagnito snov, da se ne pokvari popolnoma. Mladi junaki nam zrastejo v požrtvovalne mladeniče in značajne može, da popravijo krivico, ki jo dela sedanji dobičkaželjni svet s svojim egoizmom.

Za rešitev alkoholnega vprašanja se zahteva praktičen idealizem. Vcepimo ga mladim junakom v Marijinih vrtcih in upajmo boljših časov.

Vsa vzgoja v Marijinih vrtcih pa ni odvisna samo od voditelja vrtca; ravno z ozirom na abstinenco je prav mnogo odvisno od dobre volje staršev. Starši morajo biti o tem poučeni, kaj hoče doseči voditelj vrtca z otroki, ko jim prepoveduje uživanje alkoholnih pijač. Ne bo stalo mnogo truda pri resnih in dobrih krščanskih starših, da se jim dopove, da je otrokom abstinence le v korist in v veselje staršem ter pozneje tudi v blagor naroda ter vsekakor bogoljubno delo. Seveda mora biti o tem temeljito prepričan voditelj sam, ker drugače ne bo pregovoril ne staršev, niti ne bo navdušeno vodil Marijinega vrtca, vsaj ne z ozirom na abstinenco. V. B.

Misijonske pridige.

18. Pričujočnost božja.

Začetek modrosti je strah božji, ne hlapčevski strah, ki se boji Boga radi same kazni in si ga predstavlja kot tirana, marveč otroški strah, ki se boji Boga žaliti, ker je Bog naš oče. Strah božji pa navdaja le onega človeka, ki ima živo vero v vsegapričujočnost božjo; zategadelj smatram misel na pričujočega Boga kot najboljše sredstvo, ki nas varuje greha in nas nagiba k dobremu — h kreposti in čednosti.

I. 1. Zatopimo se v skrivnosti božjega bistva, kolikor je to umrljivemu človeku mogoče. Bog je neizmeren. Vsaka stvar zavzema gotovi prostor; moje telo potrebuje nekoliko prostora, še več ta cerkev; večji prostor zavzame kranjska dežela, velik prostor potrebuje v vsemiru naša zemlja, sonce, zvezde, Vsak prostor se da zmeriti, ker imamo merilo za dolžino, ploskve in telesa. Meriti se da tudi razdalje med telesi. Razdalje med zemljo in solncem meri n. pr. 149 milijonov kilometrov, med zemljo in luno 384.360 km. Dasi so nebna telesa velika in jih je nebroj, dasi naredi vsako gibajoče se telo silno dolgo pot, pot tako dolgo, da še danes nismo zagledali svita nekaterih zvezd, ki se nam bližajo s silno hitrostjo, vendar je za vse pro-

stora dovolj. Vsemir se nikakor ne da zmeriti, zato pravimo, da je prostor, v katerem se gibljejo svetovi, neizmeren.

Ako je pa svetovni prostor neizmeren, kaj šele Bog, ki obdaja vsemir. In ko bi bili ustvarjeni še drugi svetovi, recimo pet ali deset takih vsemirov, kakršen je ta, ali bi tudi te svetove obdajal ljubi Bog? Prav gotovo, ker Bog je neizmeren.

2. Bog je pa tudi povsodi pričujoč, in sicer po svojem bistvu in po svojem delovanju.

a) Človek ne more živeti brez zraka, on diha zrak, se giblje v zraku, zrak ga obdaja. Riba živi in se giblje v vodi, diha in požira vodo, voda jo obdaja. Kakor zrak znotraj napolnjuje človeka in ga obdaja od zunaj, kakor je riba napolnjena z vodo in zunaj obdana od vode, istotako obdaja, prešinja, napolnjuje božje bistvo človeka, zemljo, sonce, mesec in zvezde; napolnjuje pa tudi neizmerne prostore, v katerih krožijo nebeška telesa krog svoje osi in se gibljejo v neizmernih krogih. Ne moremo in ne smemo si misliti kraja, kjer bi ne bilo Boža. Bog je tedaj povsod pričujoč, ali bolje, celi svet biva v Božu.

Jaz se lahko zamislim v Rim. Stojim na vatikanskem trgu in motrim krasno stavbo — cerkev sv. Petra. Moje misli so tedaj v večnem mestu, ni pa tam moja duša. — Bog je vsega vedn, on misli na vsa bitja, na vse stvari, nobene ne pozabi. Je-li pa Bog pri stvarih samo s svojimi mislimi? — Ne, tudi s svojim umom, s svojim bistvom, ker njegovo božje bistvo obdaja vse stvari, jih prešinja in napolnjuje. Lepo piše tedaj sv. apostol Pavel: »V Bogu živimo, se gibljemo in smo.« Kdo živi v Božu? Morda samo človek? Ne, marveč sv. Pavel govori to v imenu vseh stvari. Vesoljni svet živi torej v Božu.

b) Bog je vsega pričujoč, ker povsod deluje. Jaz delujem samo na enem mestu; zdaj n. pr., ko tu govorim, ne morem delati doma ali se sprehajati. Človek deluje le tam, kjer je; kjer ga ni, ne more delovati. Bog pa, ki je povsod, tudi deluje vsepovsod, in to delovanje je tako potrebno, da svet brez njega ne bi mogel obstati.

Bog daje vsem stvarjem življenje, pa ga tudi ohranja, sicer bi takoj padle v prvotni nič. Biti mora torej pri vsaki stvari in skrbeti zanjo.

Ako kroglo vržem v zrak, mi kmalu pade nazaj. Da bi obstala v zraku, bi jo moral kdo držati. Glejte, zemlja je velika krogla, mnoga nebna telesa so dokaj večja; nikjer niso obešena, prosto plavajo v vsemiru; kdo jih drži? Same se ne morejo vzdržavati, človek je njim nasproti onemogel. Kdo ima torej toliko moč, da jih vzdržuje na nebu? To dela močni Bog, on je postavil fizične sile in te jih vzdržujejo.

Nobeno kolo se ne vrti samo od sebe, vrteti ga mora roka, para, voda ali elekrika. Poglejte zvezde na nebu, sučejo se krog svoje osi, krog solnca. Se-li vrte iz lastne moči, jih

vrte ljudje? Kdo ima toliko moči, da zavrti taka velikanska telesa? To dela zopet močni Bog, ki prešinja vsa nebna telesa.

Ob požaru pripeljejo brizgalnico, ki more vodo metati na najvišje strehe; zato pa je treba človeških rok ali pare, da žene stroj. Vzemite drevo; pozno v jeseni gre ves sok iz vejevja in debla doli v zemljo h koreninam, da se zavaruje mraza. Spomladi pa, ko gorko solnce izvabi iz zemlje novo življenje, zapusti sok korenine in se po najfinejših cevkah vzpenja po deblu in vejevju noter do vrha, in drevo oživi, cvete, ozeleni in rodi sad. Kdo dela to? Morda drevo? Ne. Morda človek? Pomaga že, sadi, goji; a sam vsega ne more povzročiti. To dela ljubi Bog, ki da drevesu rast.

Ljudje in živali sopejo, srce se vsak trenotek stisne in širi in pošilja kri po žilah. Kdo dela to? Ali mi sami? Ni mogoče, ker to se godi tudi v spanju, ko se niti ne zavedamo. Vse to dela ljubi Bog, »ki ni daleč od nobenega izmed nas« (Dej. apost. 17, 27), ki vsem stvarjem daje življenje, jih hrani, nosi, giblje, ki je tedaj navzoč v vseh stvareh s svojim bistvom, s svojo močjo in delovanjem.

II. 1. Moj Gospod in moj Bog, ti si tedaj pričujoč vsepovsod, v tebi jaz živim, se gibljam in sem. Pred teboj se ne morem nikamor skriti, tebi ne ubežati. Sveti strah me prevzema, ko to premišlujem. In jaz, nesrečnež, sem se predrznil grešiti v pričo tebe živega Boga!

a) Koliko je dejanj, ki bi jih za ves svet ne storil v pričo staršev, učencikov, predstojnikov, tudi ne v pričo sovrstnikov, in jaz sem se predrznil to storiti v pričo Boga, mojega Stvarnika, mojega nekdanjega sodnika! — Ali hudodelec stori zločin pred sodno hišo? Gotovo ne; skriva se pred sodniki in po storjenem sločinu skuša ubežati roki pravice. Kam pa naj se jaz skrijem pred Bogom, kam naj ubežim?

V 138. psalmu berem: »Kam pojdem pred tvojim duhom? In kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako se podam v pekel, si tukaj. Ako vzamem zarjine peroti in bi prebival na kraju morja, bi me tudi tja peljala tvoja roka in me držala tvoja desnica.« — »Ni ga kraja brez Boga in vsak kraj je v Bogu. On je v nebesih, v peklu, nad vodami.« (Sv. Hilarij.) Seveda v nebesih je radost izvoljencev, v peklu strah pogubljenih. Kdo si tedaj upa grešiti v pričo Boga? — »Grešiti zoper Boga je zločin, toda grešiti v pričo Boga je skrajna nespamet.« (Sv. Avguštin.) — Malo greha bi bilo na zemlji, ko bi ljudje vedno imeli vsegapičujočega Boga pred očmi in bi rekli sami sebi: Bog je pri meni, Bog me gleda. Tako živo vero je imel egiptovski Jožef. Ko ga je skušala zapeljati Putifarjeva žena, bežal je in klical: Kako bi se upal v pričo živega Boga storiti kaj hudega?

b) Bog je pri meni in jaz kar nič nisem pazil na svoje besede, govoril sem nepremišljeno, morda celo pohujšljivo;

opravljal sem, obrekoval, mrmral, morda celo zoper Boga in Bog je vse slišal. Ako se napotim k visokim dostojanstvenikom, skušam izbrati primerne besede in jih izgovoriti v dostojni obliki. Pred Bogom pa sem nebrzdan, nepremišljen in imam do njega manj ozira kot do ljudi.

Kaj šele moje misli! Ko bi se moje misli in želje brale na čelu, jaz bi zardel in bi se ne smel prikazati pred ljudi. Dobro vem, da Bog vse ve, da pozna tudi moje najskrivnejše misli in želje, in vendar sem tako predrzen, da se jih ne sramujem niti pred Bogom. Kje je moja vera! Podoben sem preroku J o n u , ki je dobil od Boga povelje pokoro oznanjevat Ninivljanom; on pa ni hotel, ampak vkrcal se je v ladjo in je skušal ubežati Bogu. Takrat pač Jona ni mislil na vsegapičujočnost božjo. — A d a m in E v a sta grešila, bala sta se Boga in se skrila v goščo. Nespametna! Ali je mogoče skriti se pred Bogom? — Žal, da moram tudi jaz zaklicati s sv. Avguštinom: »Bil si pri meni, jaz pa nisem bil pri tebi.« Ti, o Bog, si vedno pri meni, jaz pa nisem mislil na-te. Zdaj, ko to vem, pač ne morem več grešiti. Naj se me loti katerakoli skušnjava, naj se mi ponuja katerakoli prilika za greh, z živo vero se hočem spominjati Boga in reči: Bog me gleda, Bog je pri meni, oni Bog, pred katerim leže Kerubi in Serafi v prahu, pred katerim se trese vesoljno stvarstvo, kateri bode moj sodnik, kateri me more v tem trenutku, ko grešim, pahniti v pogubljenje. »Spomni se Boga in ne boš grešil.« (Sveti mučenec Ignacij.)

2. Misel na vsegapičujočega Boga me bo pa tudi bodrila k v s e m u d o b r e m u , k delu, zatajevanju, požrtvovalnosti, me tolažila v trpljenju in bridkostih in me navdajala z zaupanjem. Hlapec, ki ve, da ga gleda gospodar, dela pridno in točno. Pred nekaterimi leti so bile na Moravskem velike vojaške vaje. Vojaki so že manevrirali več dni in so bili zelo utrujeni. Nankrat počí glas: C e s a r p r i d e . Tedaj so vojaki pozabili na trudnost, nevidna moč je šinila vanje; junaško so izpeljali svojo nalogo in cesar je bil izredno zadovoljen z njimi. Glejte, kakšno moč ima navzočnost najvišjega gospodarja. In jaz naj bi bil len v izpolnjevanju svojih dolžnosti, len celo v molitvi in službi Boga, najvišjega Gospoda nebes in zemlje, čigar oko gleda name in šteje moje korake!

In kadar me zadene nesreča, me muči bolezen, sem zaničevan, me nadlegujejo skušnjave, o kolika tolažba zame, ker vem, da je Bog pri meni, Bog, ki čuje moje vzdihе, ki šteje moje solze, ki mi pomaga v boju. Ta misel je tolažila velikega škofa K r i z o s t o m a , kateremu je zažugala cesarica Evdoksija, da ga požene iz dežele. Tedaj odgovori sveti škof: »Veličanstvo, Vi me hočete strašiti? Ne veste li, da je Bog povsod in da v svoji neizmernosti napolnjuje nebo in zemljo. Pošljite me, kamor hočete, povsod najdem svojega Boga.«

Govoreč o Bogu vsi ljudje gledajo proti nebu. Nič ni napačnega, ker v nebesih se da Bog uživati svojim izvoljencem. Velika napaka je pa ta, da si ljudje mislijo Boga daleč proč od sebe. Danes smo se prepričali, da Bog ni daleč od nas, da je velikoveč pri nas, da mi v njem živimo, se gibljemo in smo. Dasi je pa ljubi Bog povsod navzoč, vendar na poseben način prebiva v naših cerkvah. Jezus Kristus namreč prebiva v naših tabernakeljnih kot Bog in človek resnično, stvarno in podstatno. Trije modri so videli človeško naravo Jezusovo v podobi deteta in so predenj padli in ga molili. Božja narava jim je ostala prikrita. Mi ne vidimo niti človeške narave, niti božje. Vera nas pa uči, da beli kruh ni več kruh, ampak po mašnikovih besedah se je izpremenil v pravo telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa, zato je poklekamo predenj in ga molimo. Sveti strah in spoštovanje nas mora navdajati vsekdar, ko prestopimo cerkveni prag. Ko je očak Jakob prenočeval pod milim nebom, je imel prikazen lestve, po kateri so angeli hodili gori in doli, vrhu lestve pa je bil sam Bog. Ko se prebudi, je ves prevzet in pravi: »V resnici, tukaj je hiša božja in vrata nebeška, jaz pa tega nisem vedel.« — Mi pa vemo, da je vsaka cerkev, kjer je shranjeno presv. Rešnje Telo, prebivališče božje, hiša božja in vrata nebeška. In vendar, kako se obnašamo v cerkvi? Brez potrebe govorimo, mislimo na posvetne reči, morda se celo šalimo, nerodno in premalo dostojno obnašamo, ne poklekamo, kakor je predpisano.

Bral sem, da je neki izletnik prišel v gorsko župno cerkev. Bila je ravno sobota. Ondi je pastiroval priletni župnik, ki je vsako soboto popoldne sam ozaljšal oltar s cveticami in skrbel, da so bili vsi prti snažni. Tako je bilo tudi ta dan. Tujec vstopi tiho v cerkev in opazuje skrit župnika pri delu. Župnik pa nosi cvetlice k oltarju; toda vsekdar, kadar pride ali odide, se s kolonom častljivo prikloni do tal in vidi se mu na vsakem koraku, da je prevzet svetosti kraja. Tujec zapusti tiho cerkev in pravi: »Srečna občina, ki ima tega župnika, kajti ta v resnici veruje v navzočnost Kristusovo v zakramentu sv. Rešnjega Tlesa.« Tudi jaz hočem zanaprej v cerkev prihajati z živo vero in se tako obnašati, da se bo iz mojega vedenja lahko sklepalo, da verujem v pričujočnost Jezusovo v oltarskem zakramentu. Misel na vsega pričujočega Boga me ne sme zapustiti nikdar več. Kakor sv. Katarina Sijenska si hočem v svojem srcu narediti celico, se skriti vanjo pri vsaki priliki in občevati z Bogom. Z božjo pomočjo hočem ohraniti posvečujočo milost, tedaj bo tudi Jezus prebival v mojem srcu. V tem svetišču hočem moliti, v tihoti srca z Bogom govoriti. Kadar se zbudim, bo prva moja misel: Bog, moj Bog, z jutranjim svitom čujem pri tebi. (Ps. 62.) Če grem na delo, spomniti se hočem božje besede v raju: V potu svojega obraza boš jedel kruh. (I. Moz. 3, 19.) Ako stopim v cerkev, porečem: Gospod je blizu, pridite, molimo! — V družbi

ponovim besede sv. Pavla: Veselite se vselej v Gospodu! (Filiplj. 4, 4.) — Na potu si pokličem v spomin besede, ki jih je Gospod Bog govoril Abrahamu: Hôdi vpričo mene, bodi popoln. (I. Moz. 17, 1.) — In ko ležem k počitku: V tvoje roke izročim svojega duha. (Ps. 30.) Amen.

P. Hugolin Sattner.

Peta nedelja po veliki noči.

1. Molitev je najimenitnejše delo v našem življenju.

Noben opomin se v sv. pismu stare in nove zaveze tolikokrat ne ponavlja, nego opomin k molitvi. Tudi v današnjem evangeliju nam Gospod Zveličar kliče v spomin to najvažnejšo kristjanovo dolžnost. In da bi nas za njeno izpolnjevanje voljne storil, obljubuje molitvi, ki jo opravimo v njegovem imenu, gotovo uslišanje. In zares, predragi! če Boga v resnici ljubimo in želimo rešiti svojo dušo, kako bi mogli molitev zanemarjati, ki je najimenitnejše in najsvetejše delo in opravilo v našem življenju?

Kaj pa se pravi pravzaprav molitev zanemarjati? Nič drugega, kakor pregrešiti se nad božjim veličastvom in pogubiti samega sebe.

1. Nebo in zemlja hvalijo in častijo Gospoda, vse stvari, velike in majhne, noč in dan po svoje slave svojega Stvarnika.

Torej odreka človek, ki ne moli, Bogu dolžno čast, in se s tem pregreši proti božjemu veličastvu; on se brani skupno z drugim stvarjenjem izkazovati svojemu Stvarniku češčenje, ki mu gre.

2. Pri tem pogublja samega sebe. — Zakaj predrzno oropa samega sebe pomoči milosti, brez katere ni mogoče priti do cilja.

Bog je pač na molitev navezal večino onih milosti, ki jih potrebujemo v dosego zveličanja.

Gospod Zveličar pravi: »Prosrite in bote prejeli, iščite in bote našli, trkajte in se vam bo odprlo!«

Torej, če nočeš več Bogu izkazovati z molitvijo dolžne časti, če nočeš več prositi, pri njem iskati, pri njem trkati, potem zate ni več milosti za zveličanje, ni več pomoči k dobremu, ni več varstva proti hudemu, potem si slepec brez vodnika ob prepadu, vojak brez orožja v boju, torej izgubljen na veke.

Zato tako lepo pravi sv. Janez Krizostom: »Ne več moliti in svojo dušo pogubiti, je eno in isto: zakaj nemogoče je, brez

molitve v strahu božjem živeti.« — In sv. Tomaž Akv. pravi: »Da se zveličamo, je treba boja in zmage: zмага pa je nemogoča brez božje pomoči. To pomoč pa dobimo le po molitvi.« Ostre so besede sv. Alfonza: »Naše zveličanje je navezано na molitev: ako molimo, bomo gotovo zveličani, ako ne molimo, bomo gotovo pogubljeni. Vsi, ki sedaj trpe v peklu, so se zato pogubili, ker niso molili: zakaj ako bi bili molili, ne bi bili v grehih živeli in nespokorno umrli. In nasprotno vsi, ki se vesele v nebesih, so bili rešeni, ker so molili: zakaj po molitvi so prejeli moč, da so mogli hoditi po poti svetosti.«

Glejte, predragi, tako so svetniki cenili molitev, in kako resno so upoštevali vrednost molitve, kaže njihovo življenje. Ni ga med njimi, ki bi ne bil imel molitve za najvažnejše opravilo celega dne, mnogo jih je, ki so si noč prikrajšali, da so dobili časa za molitev, ker po dnevu niso utegnili moliti. Na veke ostane resnično, kar pravi sv. Avguštin: »Kdor zna lepo moliti, zna tudi lepo živeti.« In besede sv. Terezije: »Kdor nič več ne moli, je ali živina ali pa hudobni duh,« t. j. živina po svoji brezbriznosti, kakor bi duše ne imel, hudobni duh pa po svojem sovraštvu do Boga in božjih stvari.

Torej vprašaj se danes enkrat resno, o kristjan: Kako si izpolnjeval veliko dolžnost molitve? Ti je li bila molitev v veselje? Ali pa se prištevaš med tiste, ki ne poznajo več molitve, ker ne poznajo več Boga? Morda pač še moliš, pa tako, da se tvoja molitev ne dvigne kvišku, ne pride pred prestol božji, enako dimu Kajnove daritve, ker moliš malomarno, skrajno površno, prisiljen?

Oh! kako zelo mora biti bolna duša, ki se ji gabi duhovna jed molitve, kakor se telesna jed gabi bolnemu telesu? Telo brez zadostne hrane opeša, duša brez molitve pa ravno tako.

Odkažimo, predragi, v svojem življenju molitvi mesto, ki ji gre. Molitev nam bodi vsak dan naš najvažnejši opravek.

Molimo vedno z veseljem in pravo pobožnostjo. Ne začnimo, pa tudi ne končajmo dneva nikdar brez molitve: kadar ne moremo veliko moliti, molimo toliko, kolikor moremo, to pa dobro! V času dušnih in telesnih težav naj nam bo molitev v oporo.

Tudi svoje delo posvečujmo in spreminjajmo po dobrem namenu v molitev. »Ali jeste ali pijete ali kaj drugega delate, delajte vse v čast božjo!« piše sv. Pavel.

Izpolnujmo važno zapoved Gospodovo: »Vedno molite in nikdar ne nehajte!« (Luk. 18.) Potem bo tudi nam molitev to, kar je bila svetnikom: namreč luč v življenju, tolažba v trpljenju, pomoč v slabostih, orožje v boju, rešitev ob smrti. Amen.

P. Jeronim Knoblehar.

2. O poslušanju božje besede.

»Danes so pa tako lepo pridigali, da je bilo res prijetno poslušati.« — »Kaj so pa povedali?« — »Da, prav res, da ne vem, vse pozabim.« Tako in podobno slišiš govoriti o nedeljski ali prazniški pridigi. Da je bila lepa, to še marsikdo ve, ali o čem se je govorilo, se pa kar mimogrede pozabi.

Zato gotovo ne bo odveč, če vam danes govorim s sv. Jakobom: »Preljubi! Bodite izpolnjevalci besede in ne samo poslušalci, da bi sami sebe varali.« (Jak. 1, 22.)

Nihče ne more tajiti, da mu ni mogoče slišati oznanjevati božjo besedo, vsakdo mora priznati, da jo lahko sliši vsako nedeljo dvakrat ali tudi večkrat. Kdor zna brati, si lahko pomaga še na drug način. Vzame v roko kakršnokoli bogoljubno knjigo, n. pr. »Zgodbe«, in tam bere božjo besedo. Če pa vprašujemo po sadovih, pa moramo žalibog priznati, da jih je veliko premalo.

Zakaj pa je premalo sadov od poslušanja božje besede? Naj sledi na to vprašanje kratek odgovor.

1. Znano vam je iz zgodb sv. pisma, kako je Bog klical neko noč mladega Samuela, ki je služil pri Heliju, izraelskem sodniku. Heli mu naroči, naj odgovori na Gospodov klic: »Govori, Gospod, tvoj hlapec posluša.« Kaj je Samuel, oziroma Heli hotel povedati s temi besedami? Prav gotovo nič drugega, kakor da hoče paziti na Gospodov glas.

Pazljivo moraš tudi ti poslušati besedo božjo. Svoje misli moraš imeti zbrane pri predmetu, ki ga obravnava pridigar. Poslušati moraš vse, od konca do kraja. Zvesto moraš slediti besedam govornikovim. Če ne poslušáš pazljivo, si podoben apostolom, ki so vso noč ribe lovili, pa niso nič ujeli. Ti pa boš moral vsled nepazljivosti priznati: Vse sem poslušal, pa nisem nič slišal.

Kako pač moreš zahtevati, da bo božja beseda obrodila svoj sad, ako je niti ne poznaš? Ali more neposejana njiva roditi najlepšo pšenico?

2. Če hočeš biti res izvrševalec božje besede in ne samo poslušalec, moraš božjo besedo poslušati s p o n i ž n i m srcem. Ravno pomanjkanje ponižnosti je največji vzrok, da božja beseda ne obrodi zaželjenega sadu. Tisti, ki oznanjuje in razlaga božjo besedo, mora govoriti resnico. Kajti on je služabnik tistega Jezusa Kristusa, ki je pred Pilatom slovesno izpovedal: Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na svet, da pričam resnici. (Jan. 18, 37.) Resnico pa marsikdo težko sliši. Resnica oči kolje, pravi pregovor. Že sv. Pavel opominja svojega učenca Timoteja, da bodo ljudje odvrčali svoja ušesa od resnice, obračali pa se bodo k basnim.

Kako težko se resnica sliši, nam živo dokazuje sedanja vojska. Povsod, gotovo po celi Evropi, se govori in piše, da so naši grehi, t. j. grehi celega sveta, krivi sedanje hude stiske. Kako je hitro vse po konci, kako se vprašuje: Naši grehi, naši, pa ravno naši? In nalašč — dobro vem — se beseda »naši« napačno razumeva in se vprašuje: »Pa ravno grehi naše fare? Pa ravno grehi nas, kmetov? Kje pa ima kmet čas delati grehe!« In vendar! V veliki svetovni zmedi, ko vsi narodi in stanovi skoro očividno zapuščajo Boga, tudi mi nismo brez vsake napake. Ostajanje zunaj cerkve, pijančevanje, preklinjevanje, nespodobno govorjenje, pohujšanje, ošabnost, lakomnost . . . Ali ne kličejo tudi vse te naše pregrehe jeze božje na ves človeški rod! In mi tega nočemo verjeti, nočemo priznati. Zakaj ne? Zato, ker svetu manjka ponižnosti. Kjer ni ponižnosti, tudi ni spoznanja samega sebe, in svet gre rajši za mamljivo in vablivo lučjo praznih basni.

Predragi! Ponižnost imenujemo korenino vseh čednosti. Ponižnost je pa tudi korenina, iz katere bo pognalo seme božje besede svoj najlepši sad. Dokler ti pa manjka ponižnosti, toliko časa bo božja beseda padala na nerodovitna tla, in vse pridige, vsi krščanski nauki, vsako branje božje besede bo zate zastonj.

3. Pa še nekaj. Če hočeš imeti kaj sadu od poslušanja božje besede, potem moraš to, kar si slišal, tudi premišljovati. »Blaženi, ki besedo božjo poslušajo in jo ohranijo.« Ohraniti božjo besedo, se pravi, božjo besedo premišljovati in se je večkrat spominjati. Dragi moj! Ali kaj premišljuješ božjo besedo? Morda nič. Kvečjemu jeziš se, češ, samo o meni se govori na prižnici. Nikar tako, dragi moj! Premišluj, kar slišiš. Če morda res spoznaš v pridigi samega sebe, nikar se ne jezi, ampak poboljšaj se. Nikar se ne jezi, če ti zdravnik ponuja zdravila, da zaceli tvoje dušne rane.

Poznam ljudi, ki večkrat napišejo kratke odlomke iz nedeljske pridige, iz govora pri shodu Marijine družbe. Ni tako napačno to, ampak prav hvalevredno. Zapiši tudi ti, čez leto in dan večkrat preberi, kar si napisal. Vprašaj samega sebe, koliko si se že poboljšal, kako izpolnuješ v pridigi podane nauke. Če nisi še nič storil, pojdi in stori tako, kakor si slišal in kakor si zapisal.

Predragi! Pokazal sem vam danes tri vzroke, zakaj božja beseda v nas ne obrodi zaželjenega sadu, zakaj se tako malo ravnamo po naukih božje besede. Premalo pazljivosti, premalo ponižnosti, premalo premišljevanja. Te tri napake odpravimo! Potem bomo zares delavci božje besede. Vsak delavec pa zasluzi svoje plačilo. Tako boš tudi ti, ki si na zemlji s pridom poslušal božjo besedo, slišal pri sodbi glas sodnika in plačnika, ki ti bo rekel: »Pojdi v veselje svojega Gospoda!« Amen.

J. Langerholz.

Križev teden.

1. O namenu prošnjih procesij.

Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi.

Mat. 18, 20.

Sloga jači, nesloga tlačí, pravi star pregovor. Če stopi skupaj več ljudi, kateri združijo svoje telesne in dušne sile in imajo en in isti namen, tedaj so močni in izvršili bodo gotovo vsako, tudi težko delo, s katerim bi se posameznik zastonj trudil. En sam človek ne more opravljati velike kmetije; ako pa jih je več, ki si medsebojno pomagajo, bo polje pravočasno obdelano in pridelki bodo obilni. Nihče ne more sam zidati hiše; več zidarjev skupaj pa jo hitro postavi in uredi za prijetno bivanje človekovo. En sam je mnogo preslab, da bi se branil proti mnogoštevilnemu sovražniku ali da bi pogasil velik požar ali ustavil in omejil povodenj ali kako drugo slično nezgodo; če pa stopijo ljudje skupaj, lahko zmagajo sovražnika in kljubujejo tej ali oni nesreči, zakaj, v slogi je moč.

Če se ozrem danes po cerkvi, vidim, da ste se v zelo obilnem številu udeležili današnje procesije. Kaj pa vas je vendar napotilo, dragi moji, da ste prišli semkaj, da ste se odtrgali od svojih opravkov? Ali je morda to samo navada, običaj vaših dragih prednikov? Ali je morda samo želja, da bi kaj novega videli, kaj novega slišali, ali želja, da bi se malo raztresli od vsakdanjih skrbi in opravkov? Ali vas je morda napotila k tej procesiji mržnja do dela, ljubezen do brezdolja? Če bi bilo temu tako, o potem bi ne imeli od današnjega dopoldneva nikakega dobička, in škoda lepih ur, katere smo zapravili. Temu pa ni tako, zakaj, čisto drug namen nas vodi vsako leto križev teden k procesijam. Namen, kateri nas je pripeljal sem in nas medsebojno zdruržil, je zelo plemenit in vzvišen, in delo, katero hočemo danes doprinesiti, je tako veličastno, da nas bo obilno poplačalo za prestani trud.

Da bomo pa zadosti trdni in vztrajni pri svojem delu, je dvojno potrebno, in sicer moramo biti predvsem na jasnem, kaj danes pravzaprav hočemo, in potem, kako moramo to izvršiti in doseči. In o tem dvojem vam hočem danes govoriti. Nebeški Oče pa naj nam podeli svojo milost, za katero ga prosimo v imenu vstalega Zveličarja Jezusa Kristusa.

I. Kadar hoče več ljudi z združenimi močmi izvršiti kako veliko in važno delo, morajo predvsem vedeti, kaj hočejo izpeljati in za kaj so se zbrali skupaj. Če bi priletelo h kakemu požaru še toliko ljudi skupaj, ki bi pa ne vedeli, da je treba

gasiti, bi požar lahko po svoje divjal naprej. Če bi se zbralo na stavbišču še toliko izurjenih mojstrov, izmed katerih pa bi nihče ne vedel, ali naj prične zidati ali cerkev ali hišo ali kako drugo poslopje, tedaj bi prav nič ne sezidali. In če bi se zbrala še tako ogromna armada, ki bi dvomila, kaj naj stori, bi ne opravila nič. Ravnotako je tudi z nami! Če smo se mi danes v tako obilnem številu zbrali in udeležili procesije, ne da bi se zavedali pravega namena, tedaj ne bomo mogli združiti naših moči in ne bomo prejeli sadov današnjega dneva. Kaj pa mi danes pravzaprav hočemo, ali kaj bi vsaj morali hoteti?

Versko prepričanje naših prednikov se mora zopet povrniti v naša srca, in ravno isto, kar so hoteli doseči naši očetje križev teden, moramo tudi mi želiti in prositi. Prošnji dnevi so nastali ob času skupne in splošne stiske, nadloge, nezgode. Če je pridrl v deželo sovražnik, in moril in požigal in napolnjeval ljudi z obupom, če je kuga opustošila in izpraznila mesta in vasi, če je suša ali povodenj ali nevihta s točo uničila cvetoča polja, če je draginja in lakota večala človeško gorje, če je grozen potres strahoval cele pokrajine, takrat so ustanavljali in prirejali prošnje procesije, pri katerih so prosili za rešitev od nezdod, ki so jih stiskale, iskali so tolažbe v stiskah, ki so jih obdajale, ali pa prosili pomoči zoper nevarnosti, ki so jim grozile. Zatekali pa so se v vseh teh slučajih k Bogu, ki je v svoji dobroti vedno pripravljen pomagati ljudem, in ki tudi more vedno v pravem času stegniti svojo vsemogočno roko in pomagati na najboljši način; naši očetje so prosili za pomoč le Boga, ki je edini vir tolažbe, varstva, odrešenja. Iskali so torej pomoč božjo! To nam dokazujejo cerkvene molitve, ki jih molimo pri sv. maši na dan prošnje procesije, to nam pričajo tudi litanije, ki jih ob takih dnevih pojememo ali molimo.

Namen pa, ki so ga imeli pri prošnjih procesijah naši predniki, mora biti tudi naš namen, katerega se moramo tudi zavedati v svojih srcih. Ni dovolj, da ve le ta oli oni, kaj hoče, ampak prav vsi, ki smo se udeležili procesije, moramo biti ene misli, enega duha, in kakor smo se vsi zbrali na enem in istem kraju, tako naj tudi en in isti skupen namen navdaja in napolnjuje naše duše. Mi vsi, kar nas je tukaj zbranih, bodisi moški ali ženske, bodisi mladi ali stari, moramo imeti en sam skupen namen, ki je plemenit in dober po svoji naravi. Mi hočemo biti rešeni težav, ki nas stiskajo, mi si želimo tolažbe v trpljenju, ki nas obdaja, mi prosimo pomoči in odvrnitve pretečih nam dušnih in telesnih nezdod, nesreč in nevarnosti. Da bomo pa vse to dosegli, je potrebna skupna molitev, ki izvira iz skupne misli nas vseh.

1. Mi hočemo predvsem rešitev iz različnih težav, ki nas stiskajo. Zlasti letos imamo mnogo vzroka zatekati se pred stol božje milosti, letos pravim, ko divja strašna vojska po širni Evropi, ki je zahtevala od nas že toliko in toliko žrtev.

Prosimo torej Boga, da odvrne od nas to strašno šibo božjo, s katero je navadno združenih še več drugih nezgod. Toda če bi tudi ne bilo teh javnih nezgod, pomislimo vendar tudi na križe in težave, ki nas obiskujejo v domači hiši, kakor recimo bolezen v družini, nesreče pri živini, vremenske nezgode na polju, in prosimo Boga, naj nam jih odvzame iz ljubezni do našega zveličanja, iz ljubezni do domačih in drugih ljudi, s katerimi skupaj živimo in tvorimo eno družbo. Pomislimo nadalje tudi na razne dušne rane, ki razjedajo občno blagostanje človeške družbe, zlasti na nevero, na zaničevanje sv. Cerkve in njenih predstojnikov in na rvanje zoper vsako oblast, bodisi cerkveno ali svetno. Poglejmo pa tudi dandanašnje javno življenje, ki je zavrglo postave božje in cerkvene, na življenje, ki po svoji razuzdanosti in pohotnosti presega vse meje krščanske spodobnosti in sramežljivosti. To življenje je hujši ko potres, zakaj ono razdira najsvetejše naprave sv. Cerkve, sv. zakon, hujše je, ko kuga, zakaj ona umori samo telesno življenje, ta pa zada telesu tudi dušno gnilobo, smrt. Mislimo na vse to in prosimo pri prošnjih procesijah Boga, da nam odvzame te težave in nadloge!

2. Mi hočemo drugič tudi to lažbe v našem trpljenju. Včasih je sicer dobro, da trpimo in za nas zveličavno, in ker je Bog naš dobrotljivi oče, zato nam često trpljenja ne odvzame, četudi ga zato prosimo. Iščimo zato tolažbe v trpljenju, in sicer pri Bogu. Mnogo boljše je, da zadobimo v trpljenju tolažbo, kakor pa da bi bili popolnoma rešeni trpljenja. Božja tolažba ima nekaj posebnega v sebi. Kdor jo občuti, je v svojem trpljenju močnejši, ko posvetnjak v vsej izobilici svetnih dobrin, v vsem bogastvu, v vsej krasoti in mikavnosti tega življenja; človek, ki zaupa v božjo pomoč, še celo prosi za križe in težave, ker ve, da si ž njimi služi nebesa.

3. Mi slednjič Boga prosimo tudi za odvrnitev raznih nezgod in za pomoč v nevarnostih, ki nam prete. Naša polja zelene, sadeži lepo kažejo, drevesa obetajo obilen sad in sredi te lepe narave se vzdigujejo naša prijazna domovja, toda lahko pride toča, povodenj, suša, in naši upi bodo uničeni, požar, in naše hiše bodo kup črnega kamenja.

Mi prosimo Boga, da odvrne od nas te šibe, ki se ne želimo bogastva, ne izobilja, ne brezdelnega življenja, ampak blagoslova božjega pri vsem in povsod; blagoslova pri malem ali pri velikem, kolikor že ravno imamo, blagoslova pri našem delu in počitku, blagoslova pri kupčiji in prodaji, blagoslova pri vsem našem delovanju in nehanju. Mi prosimo Boga, da nam vse stvari in reči služijo k njegovemu povečanju in k našemu zveličanju.

To je, kar danes hočemo, ko smo se zbrali v tej cerkvi, danes, ko smo pri procesiji z združenimi močmi klicali in prosili za pomoč božjo. Kdor pa hoče doseči namen, mora uporabljati

tudi gotova sredstva, o katerih vam hočem spregovoriti še par besed v naslednjem delu.

II. Ljudje, ki stopijo skupaj, da bi izvršili skupno delo, morajo to delo dobro poznati, toda to še ni dosti, oni morajo tudi poznati in uporabljati sredstva, s katerimi bodo svoj namen najlažje in najpreje dosegli. Za veliko kmetijo se zahteva mnogo raznovrstnega dela. Požar se omeji z vodo, povodenj zajezimo z jarki in nasipi, sovražnika premagamo z orožjem in vojnimi zvijačami. Isto velja tudi o opravi, h kateremu smo se danes zbrali. Tudi mi bomo morali uporabljati gotova sredstva, da bomo dosegli svoj namen, da bomo zadobili tolažbe v našem trpljenju in odvrnili od sebe preteče nevarnosti, da nas bo vedno in povsod spremljal blagoslov božji.

Ako povzamemo vsa ta sredstva z eno besedo, moramo reči, da obstoji v goreči in pobožni molitvi, ki jo opravljamo v imenu Jezusovem. Take molitve pa nam ni treba bogve kako daleč iskati. Molitev v imenu Jezusovem je očenaš, sveti rožni venec s svojimi skrivnostimi, in litanije, ako jih ne opravljamo samo z ustnicami brez premisleka, ampak z zbranstvo duha, s premislekom in preudarkom, s pravimi in odkritosrčnimi občutki srca. Da nima raztresena ustna molitev, četudi je še tako dolga, nobene moči, je znano vsakomur izmed nas, zakaj ona nam ne prizadene nikakega truda ali napora. In tudi Bog sam nam to potrjuje, ko pravi: »To ljudstvo me časti z ustnicami svojimi, njih srce pa je daleč od mene; toda zastonj me časte.« (Mat. 15, 8.) Ravnotako ne bomo nič opravili, če se bomo prostovoljno udajali raztresenosti, če se bodo naše misli ukvarjale z osebami, če bomo presojali obleko, če se bomo pogovarjali o pričetem poljskem delu, ali o naši trgovini in o drugih tem podobnih rečeh, ki ne spadajo k našemu današnjemu namenu. Prav nobene koristi ne bomo imeli od današnje procesije, če smo morda pasli le radovednost, opazovali okolico in ljudi, se smejali ali se morda še celo norčevali, in se udajali tako posvetnim mislim in željam. Vse to izključuje naš namen, za kar nam svedoči sam Jezus Kristus, kakor smo že slišali, in pa naša lastna pamet. Ako bi bil morda kdo med nami, ki tako dela in misli, bi bilo boljše, da bi se ne udeležili današnje pobožnosti; tak nima pravega namena in ni v Jezusovem imenu zbran z drugimi; njegove moči se ne združujejo v skupni molitvi. In kakor leni delavci na polju nič ne koristijo, ampak delo le ovirajo in še celo druge od nje odvrtaajo, ali pa pri požaru drugim napotje delajo in jih pri gašenju ovirajo, ali sploh pri vsakem delu motijo, ravno tako taki ljudje, ki so morda prišli semkaj z nepravim namenom in polni raztresenosti, brez žive vere in pobožnosti, ne ovirajo le zunanje glasne molitve in zunanjšega reda na prostem in v cerkvi, ampak dajejo tudi javno pohujšanje: oni zapeljujejo bolj slabotne kristjane in otroke, da ravno tako delajo, oni navdajajo pobožne in razumne z jezo in nevoljo, in motijo in razdirajo na vse načine

pobožno skupno molitev. O takih veljajo besede Jezusove: »Kdor ni z menoj, razsiplje.« (Luk. 11, 23.) Brez dvoma smemo trditi, da ti ljudje ne dobe blagoslova božjega, ampak oni ga naravnost odvrtaajo in razdirajo, in če bi bili mi vsi takega mišljenja pri prošnji procesiji, bi bile naše molitve vzrok prokletstva božjega; namesto rešitve iz križev in nezgod, namesto tolažbe v trpljenju, bi si nakopali le opravičeno jezo in kazen božjo, in blagoslov božji bi nas vekomaj zapustil.

Zato vržimo od sebe vsako tako mišljenje, vsak nepravilni namen, ki se nam hoče vriniti bodisi sam od sebe, bodisi, da nam ga usiljuje slab zgled drugih. Potrudimo se, kolikor je v naši moči, da se bomo vsi s pravim namenom udeleževali prošnjih procesij, da bodo res odgovarjale svojemu prvotnemu namenu, in rosile na nas blagodejno roso blagoslova božjega. Vsakdo izmed nas, in naj bo mlad ali star, mladenič ali mladenka, mož ali žena, mora imeti v sebi toliko močnatosti in toliko premagavne sile, da se bo vsaj teh par minut zdržal raztresenosti, krotil svoje radovedne oči, brzdal svoj jezik, in se v globoki ponižnosti zbral v skupni molitvi in prosil Boga za dobrote dušne in telesne.

Predragi moji! Gotovo mi radi pritrdite, in zakaj tudi ne? V slogi je moč, pravi naš pregovor! Ako smo vsi enih misli, enega duha, ako vsi Boga prosimo za iste milosti, ali jih ne bomo tudi prejeli? Kristus sam govori: »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi«; tukaj nas je pa še mnogo več, cela župnija se je zbrala in sredi med nami imamo Zveličarja, delivca vseh dobrot. Ako smo zbrani v pravem duhu, nam bo dal vse, za kar ga prosimo: rešil nas bo vseh križev, težav, nadlog, ki nas obdajajo, dajal nam bo tolažbe v našem trpljenju, utrjeval nas bo v krepostih, ki vodijo v nebesa, čuval bo našo župnijo, naše hiše, naša polja, pred nesrečami, razlil bo nad nas svoj nebeški blagoslov, ki nas bo spremljal pri našem delu in počitku, v našem zdravju in boleznih, v našem veselju in žalosti, v našem življenju in smrti; blagoslavljal nas bo vedno in povsod, skozi vse naše življenje, dokler se ne bo zdelo njegovi sveti volji poklicati nas k sebi, v svojo nebeško domovino. Amen.

P. Benedikt Krakar.

2. Vojska — orodje previdnosti božje.

Različna čustva veselja in žalosti, zaupanja in obupa, presenečenja in pričakovanja prevevajo v sedanjih časih srca avstrijskih narodov. Tudi mi živimo več ali manj pod vtisom: »Vojska je! Koliko gorja je že rodila, koliko gorja bo še rodila!«

Ko človek premišljuje o žalostnih posledicah vojske, se mu izvije nehote iz prs vzklik: »Čemu vojska? Kako se vjema to z neskončno dobrotljivostjo božjo?«

Taka in slična vprašanja vznemirjajo le kristjana, ki ne živi iz »žive globoke vere«, ki ne ve, da se Bog posluži semintje tudi največjega zla, da doseže svoj sveti namen.

Mi pa smo prešinjani žive vere. Zato ne bomo obupali! Nasprotno, kolikor večje stiske nas obdajajo, toliko trdnejše hočemo zaupati; saj vemo, da je

a) vojska orodje previdnosti božje, s katero hoče Bog doseči svoj najsvetejši namen, in zato

b) hočemo zaupati v njegovo pomoč.

Predragi v Gospodu! Bog se vojske posluži kot orodja svoje previdnosti, da ž njo doseže svoj namen. To resnico nam dokazuje svetovna, sveta in svetna, zgodovina. Bodi mi dovoljeno izmed sto in sto slučajev navesti v dokaz moje trditve samo en dogodek, o katerem nam poroča sveta, biblijska zgodba.

Judje so bili, kakor vam znano, odpeljani v babilonsko sužnost. Izvoljeni narod, ki je bil tako ponosen na svoj jezik, svoje šege, svojo prostost, na Boga, daritve, tempelj, na svoje bogoslužje in bogočastje, svojo izvolitev, je bil na en mah vsega tega oropan. Kot suženj je bil izročen na milost in nemilost Babiloncem! Globoka žalost se ga je polastila. Nadvse značilno nam slika psalmist globoko bridkost, katera je legla na Jude v babilonskem pregnanstvu! »Ob babilonskih rekah smo sedeli in jokali, ko smo se spominjali Siona.« (Ps. 136, 1.) Babilonci so jih sicer tolažili, jim prigovarjali in jih prosili, da naj jim zapojejo kako izmed onih lepih pesmij, katere so prepevali Judje pri božji službi in o katerih so že toliko lepega slišali. A prevelika žalost jim tega ni dopustila. »Svoje citre smo obesili na vrbe. Kako bomo peli Gospodovo pesem v tuji deželi.« (Ps. 136, 2.)

A glejte čudovita pota božje previdnosti. Ko je bila sila največja, ko je postalo breme pregnanstva že skoraj neznosno, je bila pomoč božja najbližja.

Perzijski kralj Cir je prišel z mogočno vojsko nad Babilon, ga premagal, se zavzel za Jude, jim dal prostost, dovolil jim je, da so se vrnili v domovino, kjer so si sezidali tempelj in uživali blagoslov miru in prostosti.

Kaj mislite, ljubljani poslušavci, je bil ta dogodek le goli slučaj?

Ne jaz, ampak prerok Izaija nam bo to zagonetko najbolje razvozljajal.

»Kdo je obudil od vzhoda pravičnega, ga poklical, da naj hodi za njim. Kdo mu podmetava kralje; kdo jih daje njegovemu meču, kakor prah in njegovemu loku, kakor pleve, ki jih veter odnese.« (41, 2.) Nekaj vrstic pozneje pa beremo odgovor, glaseč se: »Jaz Gospod, prvi in poslednji.« (ibid. 41, 3. 4.)

Bog torej se je poslužil Cira, pogana, da bi skazal usmiljenje svojemu narodu. Cir je nevede in nehote izvrševal večne sklepe neskončne previdnosti božje.

Isto, predragi v Gospodu, smemo, da moramo trditi tudi o sedanji svetovni vojski. Priznati moramo, da so razni nagibi vplivali večalimanj na začetek vojske in še vplivajo na njen daljni razvoj. A nad vsemi temi nagibi in vzroki »Spiritus Dei ferebatur« (Gen. 1, 2.) je vladala mogočna roka previdnosti božje, ki si je izbrala to grozovito vojsko za orodje, da z njo doseže svoje najsvetejše namene. Mi sicer skrivnosti teh namenov ne poznamo in jih najbrže tudi, saj docela, ne bomo poznali nikdar; a toliko je gotovo, da nam bo ta vojska služila v večno zveličanje, če se bomo oprijeli roke nebeškega očeta, katero nam ponuja ob tej priliki! A kako naj si izkoristimo to priložnost? Posnemajmo Jude v babilonski sužnosti!

Mnogo, mnogo je trpel ta narod, a obupal ni! On se ni zanašal »na konje in vozove, ampak klical je ime, Gospoda njegovega Boga« (Ps. 19, 8.) in zato ni bil osramočen!

To storimo tudi mi, dragi verniki! Kolikor večje stiske nas obdajajo, s toliko trdnjšim zaupanjem se zatekajmo k našemu Bogu! In zakaj ne bi tega storili?

Isti Bog, ki je bodril k zaupanju Jude govoreč: »Hlapec moj si ti, izvolil sem te in te nisem zavrzel; ne boj se, ker sem jaz s teboj; ne odstopi, ker sem jaz tvoj Bog. Jaz tvoj Bog in tvoj Gospod te držim za roko in ti rečem, ne boj se; jaz ti pomagam, nikar se ne boj, črviček.« (Izaija 41, 11. 14.), tudi nam govori enako, saj smo mi še v veliko popolnejši meri n j e g o v o l j u d s t v o !

In kdo je ta Bog? Ta Bog, ki nas vzpodbuja k zaupanju, je Bog, o katerem pravi nadangel Gabriel, da pri njem ni nič nemogoče.

Ta Bog je Bog, ki ne menjava svojega prepričanja, kakor mi ljudje; je Bog, ki je zvestobo v svojih obljubah potrdil s prisego rekoč: »Ako tebe pozabim Jeruzalem, bodi pozabljena moja desnica. Moj jezik naj mi obtiči, če se ne spomnim tebe, če ne denem Jeruzalema v prvo svojega veselja.« (Ps. 136, 1.—7.)

A ta Bog ni samo vsemogočen in zvest, ampak je tudi neskončno usmiljen; on nas tudi neskončno ljubi. Dokazov zato imamo vsi brez izjeme dovolj, da, več kot dovolj.

Ali bi ne bilo to največja nehvaležnost, ako bi obupavali, ko vemo, da imamo vsemogočnega, neskončno zvestega in neskončno ljubečega Očeta — Boga?

Gotovo! Zato pa se posebno v teh dnevih stiske in gorja, v teh dnevih prošnjega tedna s prav velikim, da z neomajanim zaupanjem zatekajmo k temu našemu Bogu — Očetu, ki nam je po svojem Sinu obljubil, da bo uslišal vsako našo prošnjo, če nam bo ta služila v večno zveličanje.

A za kaj naj ga prosimo? Kaj naj obsega naša molitev?

Kaj drugega kakor skeleče rane, ki jih je vsekala človeštvu vesoljna vojska!

Prosimo torej, naj ljubi Bog že skoraj podeli slavno, odločilno zmago avstrijskemu orožju. Prosimo, naj nam kmalu zasije ljubo solnce tako zaželjenega miru, da se bomo zopet osrečevali na blagoslovu in dobrotami njegovimi. Prosimo, naj ljubi Bog kmalu odpre vrata nebeška dušam padlih vojakov-junakov; saj so padli iz pokorščine do Boga in cesarja. Prosimo, naj Bog tolaži vdove in sirote, ki srčno plakajo po svojih možeh, oziroma očetih. Prosimo, naj ljubi Bog tolaži invalide, ki so iz ljubezni do domovine darovali najdražji zaklad, svoje zdravje. Prosimo tudi, naj Bog, oče ubogih, blagoslovi naša polja, da bomo obvarovani grozeče nam lakote. Prav prisrčno pa molimo, naj bo ta vojska nekak kvas, ki naj prekvasi mlačno in brezbrizno versko življenje, ga prenovi, v duhu Kristusovem, ki je duh zatajevanja, žive vere in prave krščanske nesebične ljubezni! To bodi, to obsegaj naša molitev. In to molitev pošiljajmo sleherni dan proti nebu iz čistih, ponižnih, v voljo božjo udanih in spokornih src in p r a v g o t o v o bomo uslišani, kajti isti Bog, ki je rekel: »Jezik naj mi obtiči, če te ne denem v prvo tvojega veselja« (Ps. 136, 7.), bo tudi nam naklonil vesele dneve srečnega miru, ki bo z božjo pomočjo in našim trudom če ne naenkrat, pa saj polagoma zacelil vse rane, katere bo vsekala avstrijskim narodom svetovna vojska. Amen.

P. Marijofil Holeček.

Kristusov vnebohod.

V nebesa pridemo lahko, če le hočemo.

Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo?
Dej. ap. 1, 11.

Trije prazniki so v letu, ki naj bi naše misli prav posebno povzdigovali k nebeškim željam. Ti visoki prazniki so: Današnji praznik vnebohoda Gospodovega, praznik Marijinega vnebovzetja in praznik vseh svetnikov. Apostolova beseda: »Naše prebivanje pa je v nebesih« (Fil. 3, 20.) naj se uresničuje posebno ob teh svetih dneh. K temu nas navaja tudi sv. Cerkev, ko n. pr. danes v mašni molitvi prosi vseмогоčnega Boga, naj dá nam, ki verujemo, da je njegov edinorojeni Sin, naš Odrešnik, današnji dan šel v nebesa, da bi tudi mi s svojim duhom prebivali v nebesih. Ako bomo danes, in sicer še, radi prebivali s svojim duhom v nebesih, menim, da se nam bode kar samoposebi vsiljevalo to-le vprašanje: Ali pridemo v nebesa tudi mi, ko je šel v nebesa Jezus po svojem trpljenju, ko je

bila iz te solzne doline v nebesa vzeta njegova božja Mati, ko so bili v večno nebeško blaženost sprejeti že milijoni in milijoni svetnikov in svetnic božjih?

Ali pridem v nebesa? To vprašanje je pač za vsakega izmed nas najvažnejše, odgovor na to nad vse pomenljiv. Kaj naj odgovorim na to vprašanje?

Sv. Tomaža Akvinskega, velikega cerkvenega učenika, je vprašala nekdanj njegova sestra, kaj ji je storiti, da pride v nebesa? Sveti brat ji odgovori: »V nebesa prideš, če le hočeš.«

Ali si slišal, ljubi kristjan: V nebesa prideš, če le hočeš?« Hoteti torej moraš, pa prideš gotovo v nebesa. To je prvo. Drugo pa je: Ker mnogi nočejo hoteti, zato ne pridejo v nebesa. In o teh dveh resnicah sedaj nekoliko premišljajmo!

I. Vprašam najprej: Zakaj pa v nebesa lahko pridemo? Odgovarjam: Prvič zato, ker so nebesa za vse.

a) Po zadnji večerji je rekel Jezus svojim učencem: »V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. Ako bi tako ne bilo, bi vam bil povedal; ker grem vam mesto pripraviti.« (Jan. 14, 2.) S svojo smrtjo in s svojim vnebohodom nam je Jezus vsem odprl vrata v nebeški raj. Saj je po zadnji večerji molil: »Oče, hočem, da bodo tisti, katere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jaz, da vidijo moje veličastvo.« (Jan. 17, 24.) In napovedal je bil tudi, da bode s svojo milostjo vlekel vse k sebi rekoč: »In jaz, kadar bom povišan od zemlje, bom vse vlekel k sebi.« (Jan. 12, 32.) Z ozirom na vse to je zapisal sv. Pavel v I. l. do Timoteja (2, 4.): »Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani in prišli k spoznanju resnice.«

Bog nam torej hoče dati nebesa, o tem ni dvomiti, dà, celò vleči nas hoče v nebesa. Ker pa nam je ustvaril prosto voljo, da se potegnemo za nebesa ali ne, navezal je naše zveličanje na gotove pogoje, ki jih moramo poprej izpolniti. Ti pogoji so pa tako lahko izpolniti, da je to spet nov vzrok, da moremo vsi nebesa doseči. Le preudarimo!

b) Pogoje v dosego nebes nam stavi tisti nebeški Gospod, kateri nam nebesa prav rad dá, On, ki je naš Oče, naš brat, naš prijatelj, kateri tako hrepeni po nas, kakor bi brez nas skoraj ne mogel popolnoma srečen biti in je ravno zato hotel trpeti in umreti za nas.

In kateri so ti pogoji? Kaj zahteva Bog od nas?

1. Prvič živo vero. V današnjem evangeliju ste slišali besede Zveličarjeve tik pred vnebohodom: »Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.« Treba pa je seveda žive vere, ker sv. Jakob pravi: »Vera brez del je mrtva.« (2, 20.) Ali je mar težko verovati s tolikimi neovrže-

nimi čudeži potrjene resnice? Ali nas mar življenje in smrt toliko svetnikov kar ne vleče za seboj, da zvesto živimo po taisti sv. veri? Saj so se vsi ti zveličali le, ker so bili prepričani, da je samo Jezus Kristus »pot in resnica in življenje«. (Jan. 14, 6.) On, ki je rekel sam o sebi tudi: »Jaz sem vrata. Ako kdo skozi me noter gre, bo zveličan.« (Jan. 10, 9.)

2. Drugo, kar Bog od nas zahteva je upanje. Gospod Jezus nas k bodočemu zaupanju spodbuja z besedami. »Zaupajte, jaz sem svet premagal.« (Jan. 16, 13.) In kdo bi ne imel trdnega upanja v Boga, ki je vsemogočen, neskončno resničen in zvest, in ki nam tudi more in hoče v nebesa pomagati? Zato nam je dal posebno sredstvo, namreč dar molitve, po kateri se z njim pogovarjamo in mu izražamo svoje srčne želje.

3. Tretji pogoj naše večne sreče pa je ljubezen. Sv. Duh uči po sv. pismu: »Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli in iz vse svoje moči.« (Mark. 12, 30.) Ljubiti moramo Boga, ker je sam v sebi neskončna popolnost in ker je nam neizrečeno dobrotljiv in je iz zgolj ljubezni do nas poslal svojega Edinorojenega na svet. Seveda moramo po božji volji ljubiti tudi svojega bližnjega.

Najprej so torej tri božje čednosti, ki se raztegajo ali ozirajo naravnost na Boga, tisti pogoj, da nas vzame v nebesa. Vse drugo iz teh čednosti kot iz svoje korenine izvira, n. pr. da gojimo poglavitne dejanske čednosti, da smo pobožni, ponižni, čisti, potrpežljivi, spokornega duha, goreči za božjo čast in vneti za dobra dela.

c) Za vse to pa nam božja dobrotljivost naklanja obilno milosti, notranjih in zunanjih. Notranje milosti nam deli zlasti po svetih zakramentih, seveda tudi po molitvi in posebno po češčenju presv. Srca Jezusovega in Sv. Duha. Med zunanje milosti štejem v prvi vrsti neizrečeno srečo, da nam je Bog dal srednico in besednico, svojo Mater, ki jo kličemo s sv. Cerkvijo »vrata nebeška« in »pomoč kristjanov«. Zunanja milost so tudi zgledi bogoljubnih kristjanov, ki nas opominjajo k marljivemu delu za nebesa. Kadar nam Bog pošlje kako nesrečo ali bolezen, je to tudi dejanje milosti božje, da bi bolj na večnost mislili ter spokornejše živeli. Ta čas, ki ga nam daje Bog, da si v njem služimo nebesa, je za nas nikdar dovolj ovaževana milost. In če pomislimo še, kako naglo beži čas, moramo še urneje delati za svoje zveličanje, ker »pride noč, ko nihče ne more delati.« (Jan. 9, 4.) Kaj pa je teh malo let, ki jih prebijemo tu na zemlji, v primeri z večnostjo? Apostol govori tako tolažljivo: »Naša sedanja, kratka in lahka nadloga nam pripravlja neizmerno visoko, večno čast, katera vse preseže.« (II. Kor. 4, 17.)

II. Toda, akoravno nam Bog hoče vsem dati nebesa in nam stavi tako lahke pogoje ter nas na vse mogoče načine vabi, kliče in vleče v nebesa, vendar jih prav mnogi ne dose-

žejo. In zakaj ne? Zato, ker jih nočejo, ker si jih ne marajo zaslužiti. Kateri pa so taki?

To so najprej tisti, ki ne verujejo v nebesa na onem svetu, ampak jih hočejo imeti že na zemlji. Sem spadajo brezverci, socialni demokratje in takoimenovani svobodomisleci. Saj teh vrst ljudje večinoma ne verujejo tudi v neumrjčnost človeške duše.

Dalje se nahajajo ljudje, ki bi sicer vzeli nebesa, toda ali so njih dela za nebesa? Ti »ljubijo bolj temo kot luč« in »njih dela so huda«, pravi sv. evangelij. (Jan. 3, 19.) Človek, ki je vedno v smrtnem grehu in se tako loči tudi s tega sveta, pač ni za nebeško svetlobo, ampak za večno »temo, kjer je jok in škripanje z zobmi.« (Luk. 13, 28.)

Tretje vrste kristjani pa hočejo nebesa, toda neresno, ampak kakor nekako v polsnu, podobni človeku, ki reče, da bo vstal, se vzdigne, a spet pade nazaj na postelj, in se spet vzdigne pa pade. Taki ljudje nimajo resne in trdne volje, so omahljivi trst.

Ko bi imel ti, kristjan, resno, močno voljo za nebesa, ne rekel bi samo: Hočem, ampak: Hočem se vzdigniti ter iti po potu božjih in cerkvenih zapovedi, po potu čednosti ter se oklepati križa Kristusovega gredé proti svoji nebeški domovini. Ko bi imel resno voljo za nebesa, vstal bi precej in vztrajal bi na pravem potu močnodušno do konca, ne pa odkladal pokoro od leta do leta ter tako pripustil, da se grešne navade še bolj ukoreninijo v tvoji duši ter ti volja še bolj opeša za resno delo. Nazadnje premaguje telesna bolezen dušne moči, čas in milost božja sta negotova, smrt in sodba pa neizogibno blizu.

Poslušaj, ljubi kristjan, kaj pravi sv. Janez Zlatoust: »Da boš zveličan, je edino potrebno, da hočeš zveličan biti, pa ne samo, da želiš, ampak, da resnično hočeš.« O ko bi nebesa hoteli tako resnobno, kakor kako drugo reč, ne mogel bi nam jih nihče vzeti, zabraniti nobena stvar. Kdor zares kako reč hoče, ta zmiraj na to misli, rad se o tem pogovarja, vse uravnava tako, da bi dosegel svoj cilj. Poslužuje se kar največ mogoče pripravnih pomočkov in skuša odstraniti vse zapreke, ki nasprotujejo njegovemu namenu. Nič ga ne ostraši, nič ne utruji, »vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese«, da govorim z apostolom. (I. Kor. 13, 7.) Tak podjeten in skrben človek ničesar ne odloži na jutri, kar more storiti danes; sedaj si hoče srečo kovati, v prihodnje jo le uživati.

Temu nasproti pa mnogi kristjani malokdaj mislijo na nebesa, ne vzbujajo želje po njih, redko izpregovoré kako besedo o njih, kakor bi jih nebesa nič ne brigala. Mnogo kristjanov je, ki takorekoč kar stoje ter samo gledajo, ne rečem proti nebesom, ampak tjavendan, namesto, da bi s svojim duhom vsaj gledali pogosto proti nebesom ter se resno lotili dela za nebesa. Take bi vprašal po pravici, kakor evangelijski gospodar: »Kaj

stojite tukaj brez dela celi dan?« (Mat. 20, 6.) To so mlačneži, to so lenuhi.

Teh treh vrst ljudi: brezvercev, velikih grešnikov in mlačnežev nikar ne posnemajte, ljubi kristjani; taki ne marajo nebes in zato jih tudi ne dosežejo, razen po prav posebnem dejanju milosti božje.

Učimo se čuta in gorečnosti za nebesa od angelov na Oljiski gori in od apostolov po Jezusovem vnebohodu in prihodu Sv. Duha. Saj ste slišali, kaj sta jim rekla božja poslanca: »Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo?« Zdi se mi, kakor bi hotela reči: Pojdite, hitite, brž storite, kar vam je ukazal Gospod! »Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsem stvarjem!« »Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha. Učite jih izpolnovati vse, karkoli vam je zapovedal!« »Pojdite sedaj v Jeruzalem, ondi boste prejeli moč Sv. Duha, ki bo v vas prišel.« In glejte, apostoli so vse to storili. Konec današnjega evangelija pravi: »Oni pa so šli in učili povsod, in Gospod je sodeloval in s čudeži, ki so se potem godili, besedo potrjeval.«

Zato so se apostoli posvetili, zveličali sebe in na tisoče drugih. Tudi mi moramo zares in z vso vnašati na delo za nebesa ter ostati pri tem stano vitni. Delati moramo za večno srečo ne le v postnem času, ne samo v majniku, ne samo danes, ampak vedno, ker ne vemo »ne dneva ne ure«. (Mat. 25, 13.)

V Rimu je živel svoj čas jako sloveč govornik Viktorin, kateremu so zaradi tega že pri življenju stavili v večnem mestu javne spomenike. Ko ta izve o sv. Antonu puščavniku, kako dela in se trudi za nebesa, reče, akoravno pogan, svojim prijateljem: »O mi bedaki! Preprosti potegnejo nebesa nase, mi modrijani pa tratimo čas s praznim raziskavanjem in besedičenjem. Ako nismo poprej več storili, kot oni, se vsaj nikar ne sramujmo, posnemati jih.« In po milosti božji se je uklonil sladkemu jarmu Jezusovemu. Ko sv. Avguštin v Milanu to izve o slavnem Viktorinu, reče svojemu prijatelju Alipiju: »Kako dolgo bova midva še neodločno omahovala? Sedaj ali pa nikoli! Sedaj se mora zgoditi! Ako so mogli ti in te, zakaj ne ti, Avguštin?« Oba resno nastopita pot pokore.

Ko je sv. Filip Neri nekikrat slišal, da so v sluhu svetosti umrlega moža tedanjí papež proglasili za svetnika, tedaj je zaklical: »Tudi jaz hočem biti svetnik!« In res, živel je tako, da je bil tudi on vreden javno biti prištet svetnikom.

Tako hoteti, se pravi zares hoteti, se pravi resno voljo imeti, delati za nebesa. In tako so imeli vse tiste bogoljubne duše vseh časov, »vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov« (Raz. 7, 9.), katere sedaj častimo in kličemo na pomoč: »Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas!«

Po vsem tem sklenimo tako-le: Nebesa so naša in niso naša. Naša so, tako hoče Bog, in lahko so naša, če hočemo mi izpolniti tiste pogoje, katere nam stavi Bog, da nas more vzeti »v večna prebivališča«. (Luk. 16, 9.) Bog je pripravljen, dati nam nebesa; bodimo pripravljeni tudi mi, da jih bomo vredni, kadar nas pokliče Gospod na račun o našem hiševanju, in da bo tudi nam vsem veljala beseda, ki jo je slišal sv. Janez, zamaknjen v sveta nebesa: »Blagor jim, kateri so poklicani na ženitno večerjo Jagnje-tovo!« (Raz. 19, 9.) Amen.

Val. Bernik.

Šesta nedelja po veliki noči.

Veselje spomina v nebesih.

Nedelja v osmini praznika vnebohoda Gospodovega! Naš Gospod Jezus je šel v nebesa z ljubeznipolnim, z zmagoslavnim in z radostipolnim srcem. Njegovo veselje pa je pomnoževal zlasti še spomin na toliko prestane ga dela, truda in trpljenja v 33letnem življenju. A kako kratko, da, trenutno je bilo vse v primeri z večnim poveličanjem na desnici Očetovi! Le 18 ur je trpel, sedaj je že nad 1800 let v nebesih, kjer more govoriti s psalmistom: »To je moje počivališče vekomaj in vekomaj, tukaj bom stanoval, ker sem ga izvolil.« (131, 14.)

Tako, predragi, bo tudi vsakemu izvoljencu spomin na prestani trud in pogled na dovršeno zemeljsko nalogo poseben vir veselja, ko bo spoznal, da se z vstopom v nebesa vsa žalost spremeni v veselje, vsa nevarnost v brezskrbnost, vse nadloge v radost in mirno zadovoljnost.

Zamislimo se sedaj, koliko veselja zveličanim v nebesih izvira iz spomina. V ta namen treba, da si poprej ogledamo duhovni boj in težave na zemlji.

Ako se vrne kak vojak srečno in nepohabljen iz dolgotrajne, grozne vojske, kakor je zlasti »svetovna«, v svojo domovino, med tem, ko je obležalo toliko njegovih tovarišev na bojnem polju ali zdihujejo po raznih bolnišnicah, kako misli nazaj na nevarnosti strašne vojske, kako pripoveduje rad in navdušeno, kaj in koliko je prestal, kolikokrat bil v smrtni nevarnosti. Primerja strašne napore v vojski s srečo, ki jo sedaj vživa zdrav in vesel. »Kako dobro se mi je vse izteklo, kako srečen sem in Bogu hvaležen,« si pravi. In kolikor večja je bila nevarnost, toliko hvaležnejše se spominja prestane vojske.

Vsak kristjan tukaj na zemlji je vojak Kristusu, vojak katoliške Cerkve, sprejet med bojevnike za nebeško

domovino po zakramentu sv. krsta in potrjen ter oborožen za duhovni boj v zakramentu sv. birme. V tem boju pade marsikak udarec na naše ubogo srce, toda s pomočjo nebeškega vojskovodje Jezusa Kristusa in po priprošnji Kraljice vojnih trum moramo boj srečno izvojevati.

Pobožni, potrpežljivi Job je rekel: »Vojska je človekovo življenje na zemlji, in njegovi dnevi so kakor najemnikovi dnevi.« (7, 1). Kakor namreč delavec šele na koncu dneva in vojak šele po zmagi najde počitek ter dobiva plačilo, tako tudi človek šele na koncu svojega življenja. Poprej pa se ima boriti za obstanek svojega telesa in svoje duše z različnimi sovražniki.

Posebno odlični vojaki Gospodovi pa moramo biti mi v o - d i t e l j i in p a s t i r j i v e r n i k o v, ki moramo ovce svoje črede braniti zgrabljivih volkov. Kar je pisal apostol Pavel svojemu učencu Timoteju, velja tudi nam: »Vojskuj dobro vojsko vere, segaj po večnem življenju, h kateremu si poklican.« (I. 6, 12.) »Delaj kakor dober vojščak Kristusa Jezusa.« (II. 2, 3.) Pa saj je nam oznanovalec božje volje in božje besede tega tudi treba. Imamo namreč posebno napoved od božjega Zveličarja: »Nikar ne mislite, da sem mir prišel prineset na zemljo, ne miru, ampak meč sem prišel prineset.« (Mat. 10, 34.) To je: Svet mojega nauka, ki ga boste oznanovali, ne bo sprejel mirno, ampak mu bo nasprotoval do smrti. Še več! V današnjem evangeliju smo slišali, da je rekel Jezus svojim učencem: »Iz shodnic vas bodo metali; dà, pride ura, ko bo vsak, ki vas umori, menil, da Bogu prijetno delo stori.«

Res je, da mora vsak imeti mir z Bogom, mir s svojo vestjo, mir tudi s svojim bližnjim, kolikor mogoče. Toda nikdar n e s m e n i k d o m i r u s k l e n i t i z g r e h o m, z g r e h o m n a v a d o, s s t r a s t n i m i, s p o s v e t n i m i z a p e l j i v c i, s h u d o b n i m d u h o m. S t e m i n e v a r n i m i s o v r a ž n i k i n a š e d u š e j e t r e b a v e d n e g a b o j a. S v. C i p r i j a n p r a v i: »B o j e v a t i s e n a m j e z l a k o m n o s t j o, z n e č i s t o s t j o, z j e z o, s č a s t i h l e p n o s t j o, k o n a s n a t a s v e t h o č e n a v e z a t i p o h l e p n o s t p o d e n a r j u i n z e m e l j s k e m i m e t j u, k o n a s z a p e l j u j e j o n e č i s t e s k u š n j a v e, k o n a s v z n e m i r j a j e z a, k o n a s p r e v z e t n o s t n a p i h u j e.« Kar pa je pri tem najbolj žalostno, je, da jih v tem boju toliko pade, da se jih toliko pogubi. Vprašajte vse zares pobožne ljudi na zemlji, kaj jim napravlja največje d u š n o t r p l j e n j e tukaj na zemlji, pa vam bodo odgovorili, da to, ker tolikokrat zopet padejo v greh in so v vedni nevarnosti, izgubiti Boga in večno srečo. Marsikateri izmed teh bi rad govoril s sv. Pavlom: »Kristus je meni življenje, in smrt dobiček.« (Fil. 1, 21.) To je, dokler živim, bi rad živel z Jezusom in za Jezusa, ker je tudi on živel zame in zame umrl; ker pa čutim, kako je to težko, kolikokrat zaidem od prave poti, bila bi mi smrt v dobiček, ker bi bil ž njo rešen teh vednih nevarnosti ter bi bil z Jezusom popolniše sklenjen.

In sedaj si mislite dušo presrečnega človeka, ki je ravno kar stopila skozi nebeška vrata. Na kaj misli nazaj?

1. Prvič misli na nevarnosti zveličanja, katerim je srečno odšla. Lahko zakliče zveličani človek z Davidom: »Na potu, po katerem sem hodil, so mi skrivaj nastavili zadrgo.« (Ps. 141, 4.) »On me je rešil iz zadrge lovcev.« (Ps. 90, 3.) »Zadruga je premagana, in mi smo rešeni.« (Ps. 123, 7.) Izvoljena duša vidi vse skušnjave, katere je zmagoslavno premagala, razne priloznosti k grehu, v katerih se je nahajala, grehe, ki jih je storila, pa jih v odkritosrčni spovedi in resni pokori zbrisala. O moj Bog, kako lahko bi se bila vekomaj pogubila! Tam v oni hiši, v tisti družini, na onem samotnem kraju, v tej lahkoživi družbi, kako blizu sem bila že večni pogubi. O kako dolgo sem v tem smrtnem grehu, v oni grešni navadi živela! Ko bi se bila tedaj prilazila smrt k meni, kdaj bi bila jaz že v peklju. Koliko drugih se je v ravno tistih okoliščinah pogubilo na veke! Sedaj pa sem v nebesih, in sicer za vse veke. Sedaj ni več mogoča nobena skušnjava, noben greh, nobena zoprnost. Satan me nič več ne more zasledovati, svet ne bežati, sedaj sem v e č n o m i r n a i n v a r n a.

2. Zveličana duša misli dalje tudi na milosti in dobrote, katere ji je Bog skazoval, naj si bodo dušne ali telesne, naravni ali nadnaravni darovi. Sedaj šele spozna skrite in skrivnostne pripomočke, sredstva in pota, katere je uporabljala božja previdnost, da bi jo pripeljala k večnemu cilju, v sveči raj.

Sedaj lahko govori in moli: »Ti, moj Bog, si me pred veliko milijoni drugih poklical v življenje v katoliški deželi. Ko bi bil prišel na svet kje med pogani in tamkaj zrastel, kako bi se bilo izteklo z menoj? Pa dal si mi pobožne, katoliške starše, ki so me z mladega učili pot resnice in pravice, učili modrosti in strahu božjega. Po njih si mi zgodaj vsadil nežno pobožnost do prečiste Device Marije; zato, akoravno sem bil lahkomieln, vendar ljube Matere božje nisem nikdar pozabil.« Vodil si me po potih, katerih v življenju nisem razumel. Sedaj vidim, da so me ta tvoja pota vodila le v srečo in blagoslov. Tam pri tisti pridigi, pri oni tridnevnicí, pri sv. misijonu, pri branju one knjige je tvoja milost močno potrkala na vrata mojega srca in me vzbudila iz grešnega spanja. Zapustivši greh sem nastopil s tvojo milostjo pot čednosti, ki me je pripeljala semkaj po »krono življenja«. (Raz. 2, 10.)

3. Zveličana duša misli vstopivši v nebesa na križe in trpljenje, katera ji je Bog pošiljal v zveličanje, in z Davidom lahko zapoje: »Veliko nadlog zadeva pravične, in iz vseh teh jih reši Gospod.« (Ps. 33, 20.) In spet moli blaženi izvoljenec: »Ti, o Bog, si moje stopinje speljal na tisto trnjevo pot, po kateri je hodil sam božji Sin in po kateri so hodili vsi tvoji svetniki. Početkom se mi je zdelo to trdo in težavno. Toda sedaj

rečem, ta ljubi križ je bil neizrečeno dober zame; kolikokrat me je obvaroval napuha in drugih grehov! In pustil si me v uboštvo; kako mi je bilo to koristno, da sem se ložje izognil razkošnemu uživanju! Poslal si mi bolezen, ki me je iztrgala iz mojega grešnega stanja. Pustil si me zaničevati in preganjati; tako si me odtrgal od sveta ter navezal nase, o neskončna svetost in dobrotla!

Sedaj šele spoznam, kako prav je imel tvoj apostol, ko je zapisal, »da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.« (Rim. 8, 18.) Sedaj razvidim, zakaj je razsvitljeni apostol imenoval nadlogo na zemlji »kratko in lahko, ki pripravlja neizmerno visoko, večno čast, katera vse preseže.« (II. Kor. 4, 17.) Ko si mi poslal tisto skrbipolno težavo, sem spoznal, kako malo zdatna in stanovitna je vsa posvetna tolažba. Tedaj sem postal svetu nezaupen, previdnejši ter bolj nate zaupajoč.

Odslej mi ne bo nič več trpeti, ne na telesu, ne na srcu, ne na duši; »zakaj kar je bilo, je prešlo.« (Raz. 21, 4.) Pa tudi nobene želje več nimam, saj so z vstopom v nebesa izpolnjene vse. Bati se mi tudi ni nobene spremembe, moja sreča je večna. S psalmistom »bom Gospodovo usmiljenje prepeval vekomaj« (88, 1.)

Pobožnega puščavnika, kateremu je bil Bog poslal hudih in dolgih boleznih, obišče nekikrat več prijateljev v njegovi celici. Vsi osupli zavoljo velike veselosti in jasnosti, ki je sijala z obraza bogoljubnega trpina, ga vprašajo, kako more ob tolikem trpljenju biti še tako vesel in vedrega lica. Smehljaje se pokaže samotarec na ozko okence svoje celice rekoč: »To-le okence mi lajša trpljenje.« »Kako to?« ga vprašajo z rastočo radovednostjo. »To vam rad razodenem,« odvrne. »Tukaj-le, skozi to-le okno gledam tja gori proti nebesom, in ta so pač vredna še večjega trpljenja.«

4. Pa še nekaj spozna prestopivši prag blažene večnosti duša pravičnega. Sprevidi namreč, kako malo je storila na zemlji v primeri s preobilnim plačilom v nebesih. »Malo sem se trudil, pa sem si našel veliko pokoja,« govori izvoljenec božji s Sirahom. (51, 35.) Kaj je ves moj trud, kaj so vse moja leta v primeri z večnim življenjem? Malo časa mi je bilo odločenega na zemlji in še tega sem le premnogo prepustil svetu, satanu, svojemu samoljubju in samopašnosti. »Malo sem se trudil,« malo delal za srečno večnost. Nisem krvi pretil za sveto vero, nisem storil velikih spokornih del. V svoji mladosti in v letih, ko sem bil še pri dobri moči, sem se premalo spominjal Boga in večnosti, pozneje sem postal bolj zamišljen. »Prepozno sem te spoznal, o Bog, prepozno sem te začel ljubiti,« govori zdihovaje s sv. Avguštinom.

»Malo sem se trudil.« Nekoliko sem molil zjutraj in zvečer, nekoliko sem delal dobro in opuščal hudo iz ljubezni do tebe,

neskončna svetost! Hodil sem ob nedeljah in praznikih k svetemu opravilu, šel tupatam k sveti spovedi, vadil sem se nekoliko v potrpežljivosti sredi vsakdanjih križev, nekoliko miloščine sem tupatam podaril iz sočutja kakemu revežu, včasih sem zahrepenel po tvoji nebeški domovini, malo sem se potegoval za tvojo čast. Vsaj nekoliko ljubezni sem hotel pokazati Tebi in Tvojemu Sinu v najsvetejšem zakramentu in njegovi sv. Cerkvi. To je menda vse. Zares, »malo sem se trudil«, in kaj sem si pridobil za to? »Veliko pokoja,« večni mir, večno blaženost, ko bom gledal in užival največjo dobroto, troedinega Boga, neskončno popolnost vse veke.

Tako smo, ljubi kristjani, sedaj gledali proti nebesom, kakor apostoli na Oljiski gori, in poslušali smo samogovor z veličane duše v nebeškem kraljestvu.

Predragi! V duhovnih molitvah današnje nedelje se bero (L. IV.) besede sv. Avgušтина, ki jih je govoril nekikrat na praznik vnebohoda Gospodovega: »Naš Zveličar je šel v nebesa; ne dajmo se torej begati na zemlji. Gori naj bodo naše misli, in tu bo naš pokoj. Povzdiguje se v nebesa s Kristusom sedaj dušno, ko pride njegov obljubljeni (t. j. sodnji) dan, pojdemo za njim tudi telesno. Vedeti pa moramo, da s Kristusom se ne vzdigne napuh, ne skopost, ne nečistost; nobena naših pregreh se ne more vzdigniti z našim zdravnikom; zato, če hočemo za njim v nebesa, moramo odložiti svoje napake in pregrehe, ki nas kakor nekake vezi tišče in kakor z mrežami povezane zadržujejo. Torej z božjo pomočjo, kakor pravi psalmist: »Raztrgajmo njih vezi in vrzimo s sebe njih jarem.« (2, 3.) Potem bomo mogli varno reči Gospodu: »Ti si raztrgal moje vezi. Tebi bom daroval hvalni dar.« (115, 7. 8.) Zares, vse veke bomo darovali, če se ločimo s tega sveta grehov očiščeni in spokorjeni, Bogu hvalne in zahvalne darove v nebesih. Amen.

Val. Bernik.

Binkoštna nedelja.

Dvojno delo Sv. Duha.

Ko se je naš božji Zveličar pred svojim čudovitim vnebohodom poslavljal od svojih dragih apostolov ter jim dajal zadnje nauke, tedaj je velika žalost napolnila njihova srca. Čutili so, da bodo kakor ovce brez pastirja, kakor otroci brez ljubeče matere in skrbnega očeta, ako jih Jezus zapusti. Pa Jezus se je usmilil svojih obupajočih učencev in jim je vlil v njihove dušne rane olja tolažbe. Potolažil jih je, rekoč: »Bolje je za vas, da grem. Zakaj, če ne odidem, ne pride Tolažnik k vam, če pa odidem, ga vam pošljem.« (Jan. 16, 7.)

Vsled te obljube so apostoli po vnebohodu Gospodovem z velikim hrepenenjem pričakovali obljubljenega Tolažnika ter si pripravljali na njegov prihod z raznimi pobožnimi vajami. Čeravno so prejeli od svojega Učenika povelje, da naj gredo širom sveta in da naj oznanjujejo evangelij vsem stvarjem, se vendar niso razšli, ampak so ostali v Jeruzalemu. Deseti dan po vnebohodu Jezusovem pa je prišel nad apostole obljubljeni Tolažnik, Duh resnice. Sv. pismo nam to-le poroča o izrednem dogodku binkoštnega jutra: »In ko pride binkoštni dan, so bili vsi skupaj na tistem kraju. Kar vstane nanagloma šum z neba, kakor bi zapihal silen veter in napolni vso hišo, kjer so sedeli. Tu se jim prikažejo razdeljeni jeziki, kakor ognjeni, in po eden sede na vsakega izmed njih. In vsi se napolnijo s Sv. Duhom in začno govoriti v različnih jezikih, kakor jim je Sv. Duh dajal izgovarjati.« (Dej. ap. 2, 1—4.) O velika skrivnost današnjega praznika! O izredna skrivnost, ki je apostole popolnoma predrugačila! Dejanje apostolov nam namreč pove, da so bili apostoli po prihodu Sv. Duha popolnoma izpremenjeni. Sv. Duh si jih je izvolil za orodje, s katerim je svet prenovil, predrugačil. Sv. Duh je apostole popolnoma izpremenil, apostoli so pa popolnoma prenovili, preustvarili svet. Ti resnici si hočemo danes natančneje ogledati.

I. Čeravno so apostoli dolgo časa občevali z Jezusom, čeravno so bili dolgo časa redno z njim v dotiki, ko je bival na zemlji v človeški podobi, so bili vendar nepopolni, slabi, boječi. Vzvišene Jezusove nauke so slabo, površno, da tuptam celo napačno umevali. Najjasnejši Jezusovi nauki so jim bili temni in mnogokrat tudi nerazumljivi. »In oni tega niso razumeli,« pravi večkrat sv. evangelij o apostolih, »in ta beseda jim je bila skrita, in niso razumeli, kar je bilo rečeno.« (Luk. 18, 34.) Še celo njihovo malovernost jim je moral Jezus očitati, rekoč: »Oj, vi nespametni in tesnega srca za vero vsega, kar so povedali preroki.« (Luk. 24, 25.) A kakor je duhovna tema pokrivala njihov razum, ravno tako je bila tudi njihova volja slaba, nestanovitna, malo dovzetna, sprejemljiva za dobro, blago, vzvišeno. Pa apostoli niso bili samo malo dovzetni za dobro, ampak bili so tudi podvrženi mnogim slabostim, strastem. Zdaj so bili vneti za čast božjo in so hoteli priklicati ogenj z neba, ki bi naj pokončal sovražnike njihovega Učenika, zdaj so bili častilakomni in so se pripravili med seboj, kdo izmed njih bode večji v nebeškem kraljestvu, zdaj zopet so bili tako mlačni in zaspani, da jih je moral Jezus opominjati k čuječnosti. Zatrjevali so svojemu Učeniku, da gredo v smrt z njim. Ko so pa rimski vojaki in služabniki velikega zbora ujeli Jezusa, tedaj so vsi, prevzeti strahu, zbežali. Kaj naj rečem o nezvestobi,

strahopetnosti Petrovi, ki je trikrat sramotno zatajil svojega Učenika? Ne bom vam pripovedoval o nevernosti apostola Tomaža, ki ni hotel verjeti, da je vstal Zveličar iz groba smrti, dokler sam ni videl na njegovih rokah znamenj od žeblicev in ni dejal svojega prsta v rane od žeblicev in ni položil roke v njegovo stran. (Prim. Jan. 20, 25.)

Tako slabi, nestanovitni, boječi in maloverni so bili apostoli pred prihodom Sv. Duha. A kakšni so postali, ko so prejeli Duha resnice? Sv. Duh jih je popolnoma izpremenil, predrugačil. Prej so bili slabi, omahljivi v veri, po prihodu Sv. Duha so pa postali močni v veri, postali neustrašeni oznanjevalci naukov Kristusovih. Le oglejte si prvaka apostolov, sv. Petra, in vedeli bodete, kakšno čudežno izpremembo je povzročil Sv. Duh na apostolih! V oni usodni noči, ko so Jezusa ujeli, je Peter trikrat zatajil vpricho maloštevilnih ljudi svojega Učenika, češ, da ga ne pozna. Po binškoštnem prazniku pa je prvak apostolov povsod junaško spoznaval svojega Odrešenika in je srčno oznanjeval njegove nauke neštetim Judom in poganom.

Ni moj namen danes, da bi apostole spremljali na vseh njihovih apostolskih potih, ampak danes vam hočem predočiti samo notranje izpremenjenje, katero je povzročil na binškoštni praznik Sv. Duh v apostolih. Posebno tri reči so, katere moramo danes občudovati na apostolih: njihovo gorečnost, podvzetnost in srčnost.

Njihova gorečnost za Kristusovo kraljestvo na zemlji je bila tolika, da so jo občudovali ne samo Jeruzalemčani, ampak tudi vsi mnogoštevilni tujci, ki so prišli v sveto mesto na praznik prvin, na binškoštni praznik. Ko so Jezusa ujeli na veliki četrtek zvečer, so postali apostoli malodušni, brezbrizni za Mesijo in njegovo kraljestvo. Obupali so, da bi se dala oživotvoriti lepa misel o Mesijevem kraljestvu. Mislili so, da so jo sovražniki Jezusovi popolnoma pokopali. A kakšni so postali na binškoštni praznik? Kar goreli, plamteli so navdušenja za Jezusa in njegovo božje kraljestvo na zemlji. Nastopili so javno pred vsem ljudstvom ter so s toliko vneto govorili v vseh jezikih o vstajenju Jezusovem in o njegovi sv. veri, da si nihče ni mogel raztolmačiti tega čudežnega pojava. »Vsi so strmeli,« beremo v dejanju apostolov, »in se čudili in drug drugemu pravili: Kaj hoče to pomeniti?« (Dej. apost. 2, 12.) A Sv. Duh ni navdal apostolov samo z gorečnostjo za Jezusa in njegovo duhovno kraljestvo, ampak jim je tudi vdihnil izredno podvzetnost. Po onem čudežnem dogodku apostoli niso tratili časa s posvetovanjem, kdaj in kako naj začnejo izvrševati nalogo, katero so sprejeli od svojega Učenika, ampak so takoj šli na delo za Mesijo in njegovo kraljestvo. Ako natančno opazujemo apostole na binškoštni praznik, bomo lahko našli, da so apostoli prejeli od Sv. Duha tudi nenavadno srčnost. Da se o tem natančneje prepričamo, preiščimo, kje so apostoli začeli oznanje-

vati križanega Jezusa! Začeli so ga oznanjevati tam, kjer so ga pred nekolikimi tedni križali. Pričeli so ga oznanjevati v Jeruzalemu, kjer so bili ljudski voditelji hudobni in hinavski farizeji, zakleti sovražniki Jezusa Nazarečana. Vprašajmo se dalje, kaj so oznanjevali apostoli o križanem? V dejanju apostolov beremo, da je prvak apostolov odkrito, pogumno, samozavestno očital Judom njihovo nevero in Kristusov umor. Govoril je o Jezusovem vstajenju in o njegovem veličastnem grobu. S tem je osramotil Jezusove sovražnike, ki so na vsak način hoteli utajiti veličastno, čudežno Jezusovo vstajenje. Povedal in dokazal je tudi Judom, da je Jezus Nazarenčan šel štirideseti dan po svojem vstajenju veličastno v nebesa in da zdaj sedi poveličan v nebesih na desnici Očetovi.

Predragi v Gospodu! Kaj je čakalo apostole zaradi tega, ker so junaško oznanjevali križanega? Kaj drugega, kakor sovražstvo in preganjanje. Pa čeravno so apostoli predobro vedeli, kaj bodo morali vse pretrpeti zaradi križanega, se vendar niso zbal ničesar. Oni apostoli so bili pripravljene za Jezusa vse žrtvovati, ki so na veliki četrtek zvečer sramotno zbežali. Oni Peter je očital Judom njihovo hudobijo, ki je pred slabotno, preprosto deklo zatajil svojega Učenika. Vse to je storil na apostolih Sv. Duh. On, Duh moči, je prerodil mlačne, bojzljive, omahljive apostole v vnete, pogumne, goreče oznanjevalce večnih resnic.

II. Pa ne samo v apostolih je provzročil Sv. Duh toliko izpremembo, ampak po apostolih je izpremenil, prerodil tudi vesoljni svet. Le pomislimo, kako čudovit uspeh je imel prvi javni nastop sv. Petra! Okrog 3000 ljudi se je izpreobrnilo na Petrove besede in se je dalo krstiti. A pri teh novoizpreobrnjenicah nahajamo nekaj, kar tako težko najdemo pri današnjih kristjanih: stanovitnost. Sv. pismo jim daje to-le laskavo priznanje: »Bili so pa stanovitni v apostolskem nauku in združevanju, v lomljenju kruha in v molitvah.« (Dej. ap. 2, 42.) »In vsak dan so bili stanovitno enega duha v templu in tuintam po hišah so lomili kruh, in prejemale so jed z veseljem in preprostim srcem.« (Dej. ap. 2, 46.) Navadno se dogaja v človeškem življenju, da so ljudje needini, kadar jim gre za važne, imenitne stvari. A tega navadnega pojava v človeškem življenju zastonj iščemo pri prvih kristjanih. O njih poroča sv. pismo to-le: »Množina vernikov je bila pa enega srca in enega duha.« (Dej. ap. 4, 32.) V človeškem življenju vidimo tudi, kako globoko je vkoreninjena človeškemu srcu lakomnost, samoljubje. A pri prvih kristjanih zaman iščemo lakomnosti, samoljubja. Zakaj vse časno imetje so prvi kristjani prodajali in razdeljevali med uboge. Sv. pismo pravi: »Vsi verniki so bili pa vkup in so imeli vse skupno. Svojo last in premoženje so prodajali in delili med vse, kakor je kdo potreboval.« (Dej. ap. 2, 44, 45.) Vsako podjetje in početje na tem svetu ima navadno začetkoma le majhen,

neznaten uspeh, oznanjevalci resnice sv. vere so pa po prihodu Sv. Duha imeli takoj v začetku tak uspeh, da se moramo po vsej pravici čuditi in strmeti. »Gospod je pa vsak dan,« pravi sv. pismo, »pridajal cerkvi tiste, ki so se reševali.« (Dej. ap. 2, 47.) Ne samo prebivalci sv. mesta, temveč tudi mnogobrojni tujci, ne samo Judje, ampak tudi pogani so vstopili v cerkev Jezusovo.

Preljubi v Gospodu! Oglejmo si natančneje to čudovito delo Sv. Duha, razširjanje sv. vere! Kdo je oznanjeval Jezusove nauke? Kdo so bili oni, katerih glas je donel po vseh pokrajinah tedaj znanega sveta? Ubogi, neučeni, preprosti ribiči, možje brez oblasti, moči, ugleda. Možje brez učenosti, brez govorniške spretnosti so se lotili velikanskega dela, da pridobijo za Kristusa ves svet. »Bratje,« piše sv. Pavel Korinčanom, »poglejte svoj poklic, ker jih ni veliko modrih po mesu (poklicanih), ne veliko mogočnih, ne veliko imenitnih, ampak, kar je nespametno pred svetom, je Bog izvolil, da bi osramotil modre; in kar je slabo pred svetom, je izvolil Bog, da bi osramotil, kar je mogočnega; in kar je neimenitno in zaničljivo pred svetom, je izvolil Bog, in kar nič ni, da bi razdejal, kar je.« (I. Kor. 1, 26—28.)

Vprašajmo se še tudi, kakšno vero so oznanjevali ti preprosti, nepoznani, neuki, borni ribiči! Oznanjevali so vero, ki ne obeta svojim spoznavavcem nobenega časnega blagra in blagostanja, pač pa težave; oznanjevali so vero, polno vzvišenih, nezapopadljivih in temnih skrivnosti. Oznanjevali so vero, ki zahteva od človeka, da je v vednem boju s svojimi strastmi, da si odreče marsikatero prijetnost, udobnost, da se podvrže marsikateri neprijetnosti. Oznanjevali so vero, ki je napovedovala judovski sinagogi in malikovalstvu gotov pogin. Kdo izmed njih bi se osmelil trditi, da se bo tej novi veri upirala in protivila občutljiva in mehkužna človeška narava.

A te nove, krščanske vere ni sprejel le en narod, temveč razni narodi sveta. A te nove, krščanske vere niso sprejeli le preprosti ljudje, temveč tudi imenitne osebe, ne le neučeni in nevedni, temveč tudi najmodrejši, najučenejši tedanjega časa. Cela kraljestva so stopila pod zastavo Jezusa Nazarenčana. Slednjč še pomislimo, koliko zaprek, ovir, težav so morali apostoli premagati pri oznanjevanju sv. vere! Videli so v duhu, da jih čaka kot plačilo za neustrašeno, srčno oznanjevanje sv. vere mnogo bridkosti, da jih čakajo preganjanja, muke, da jih čaka ječa in grozna smrt. Kar so apostoli sezidali, to so Judje in pagani podrli. Vse je oviralo apostole pri oznanjevanju sv. vere, ovirali so jih državni oblastniki kakor tudi zasebniki. Vse je preganjalo s surovo silo one, ki so se pokristjanili. Kdor je namreč Jezusovo vero očitno spoznaval, zadela ga je izguba vsega imetja in častnih služb, čakala ga je tudi strašna smrt. Povsod je tekla kri kristjanov mučencev. A ravno njihova kri je

bila seme, ki je poglano globoke korenine, obrodilo stoteren sad in privedlo v cerkev Jezusovo tisoč in tisoč novih kristjanov. To je torej delo Sv. Duha. Tako je Sv. Duh prestvaril apostole in po njih celi tedaj znani svet. Mlačne, omahljive, boječte apostole je prerodil, kakor sem rekel, v goreče, stano vitne, neustrašene oznanjevalce Jezusove vere. A po apostolih je preustvaril Sv. Duh grehom, strastem vdane Jude in nevernike v krepostne državljane Kristusovega kraljestva.

Dragi v Gospodu! Iz tega pač lahko razvidimo, koliko moč ima Sv. Duh do človeških src. Iz povedanega pa tudi lahko spoznate, kolik razloček je med apostoli in prvimi kristjani ter med kristjani sedanjega časa. Pri razmotrivanju tega razločka se nam vriva vprašanje: odkod toliko raztresenosti, mlačnosti in zanikarnosti pri molitvi, pri sprejemanju sv. zakramentov, pri službi božji. Odkod je tolika nepotrpežljivost v križih, težavah? Zakaj so premnogim kristjanom sedanjega časa ničemurne zabave ljubše nego sv. maša in poslušanje besede božje? Odkod je slaba, mlačna vera premnogih kristjanov, ki tako radi pozabljajo, da je le eno potrebno? Odkod je nepokorščina otrok do staršev? Odkod je to, da starši tako zelo zanemarjajo dolžnosti, ki jim vevlavajo v krščanskem duhu vzgojiti svojo deco?

Vse to in še drugi bolj žalostni pojavi sedanjih dni prihajajo od tod, ker v srcih premnogih sedanjih kristjanov ne prebiva več Sv. Duh. Prejeli so ga sicer pri sv. birmi in pri drugih sv. zakramentih, toda sramotno so ga izgnali s smrtnim grehom iz svojega srca. Dokler se pa Sv. Duh ne vrne v njihova srca, še niti misliti ne moremo pri njih na krščansko življenje. A Sv. Duh ne more bivati skupaj z grehom, s satanom. Ako hočete torej zadobiti od Sv. Duha vsaj le nekoliko gorečnosti, odločnosti, srčnosti apostolov in prvih kristjanov, tedaj morate najprej očistiti svoje srce. Nato pa prav goreče, iskreno prosite Sv. Duha, da naj on napolni vaša srca s svojimi darovi, a ne samo vaših src, ampak tudi srca vaših bližnjikov. Če bo napolnil Sv. Duh vaša srca kakor tudi srca vaših bližnjikov s svojimi sedmerimi darovi, oh koliko verske mlačnosti in zanikarnosti, koliko slabosti in grešnosti bo izginilo z zemeljskega površja! Tudi nad našimi časi se bodo uresničile besede psalmistove: »Pošlješ svojega duha, in bodo ustvarjene, in prenoviš obličje zemlje.« (Psalm. 103, 30.) Amen.

P. Dionizij Dušej.

Binkoštni ponedeljek.

Sv. Duh v krščanski družini.

Predragi v Kristusu! Vojska je in vedno hujša je, in mi se vprašujemo, kaj je vzrok, da se tako srdito uničujejo krščanski narodi. Mnogo vzrokov je, ki jih komaj vedo učeni politiki in prebrisani diplomati, pa vsi ti vzroki se dajo strniti v en glavni vzrok: zato je vojska in je vedno hujša, ker krščanski narodi nočejo biti več krščanski, ker so se spuntali zoper svojega Boga, ker nočejo, da bi jim vladal duh Kristusov, da bi jim vladala ljubezen Svetega Duha.

Pa obrnimo oko od te žalostne slike in pogledjmo v lastne hiše, v lastne domove: ali ni tudi tu dostikrat kot bi bila vojska, ne morda par dni, ne morda samo par mesecev, ampak cela dolga leta. Kdo je temu vzrok? Isti vzrok je: družine so se spuntale zoper svojega Boga in ne marajo, da bi jim vladal duh Kristusov, da bi jim vladala ljubezen Svetega Duha.

Poglejmo danes, predragi v Kristusu, kako lepo je v hiši, kjer gospoduje in kraljuje Sveti Duh s svojo ljubeznijo, in videli bomo, da vlada v taki hiši trojna ljubezen:

I. ljubezen med zakonskima;

II. ljubezen staršev do otrok;

III. ljubezen otrok med seboj in do staršev.

Poglejmo to lepo trojno ljubezen, ki je delo Svetega Duha, in ji odprimo na stežaj svoje domove, da se bo tam, kjer že vlada, še bolj utrdila, tjekaj pa, kjer še ne vlada, da se bo naselila, da se bodo vse naše družine ravnale po besedah velikega apostola Pavla: »Ne dajajte prostora hudiču« (Ef. 4, 27) v svojih hišah!

I. Kjer vlada Sveti Duh, vlada lepa prava ljubezen med zakonskima.

Ta ljubezen obstoji že v tem, da sta zakonska stopila v zakon res iz pravih nagibov, iz prave, čiste ljubezni. Angel Rafael je rekel mlademu Tobiji: »Poslušaj me in ti bom povedal, kdo so, čez katere ima hudič oblast. Oni so namreč, ki tako v zakon stopijo, da Boga odženejo od sebe in iz svojega srca in strežejo svoji poželjivosti tako kakor konj in mezeg, ki nimata pameti. Čez take ima hudič oblast.« (Tob. 6, 16, 17.) — Kako naj vlada v zakonu prava sveta ljubezen, če je morda že pred zakonom ta ljubezen zapravljen in omadeževana; in sami vidite lahko dan na dan, da kjer so si z grehom pred zakonom zapravili ljubezen, tam je v zakonu ni, zakaj »vsak je kaznovan, s čimur je grešil.«

Kjer vlada Sveti Duh, tam je doma čisto zakonsko življenje in neomajna zakonska zvestoba. Taki zakonski poznajo besede sv. Pavla, ki pravi: »Častljiv bodi zakon v vseh rečeh, in zakonska postelja bodi neomadeževana; zakaj nečistnike in prešuštnike bo Bog sodil.« (Hebr. 13, 4.) Taka dva zakonska vesta, da je Bog v raju postavil zakon, rekoč Adamu in Evi: »Naraščajta in množita se in polnita zemljo« (Gen. 1, 28); vesta, kaj je prvi namen zakona, ki ga Bog sam tukaj pove, in take žene ni strah pred težko vzgojo otrok, in takega moža ni strah pred trudom, s katerim bo moral preživiti sebe in otroke, ki mu jih dá Gospod. On vé, da so otroci blagoslov božji, saj je Bog Abrahamu, ko ga je hotel najbolj osrečiti, obljubil neštivilen zarod, ko se mu je prikazal ponoči in mu je pokazal zvezdnato nebo, rekoč: »Poglej nebo in preštej zvezde, če jih moreš! — Toliko bo tvojega zaroda.« (Gen. 15, 5.) Ona dva vesta, da dasta v otrocih novih udov sveti Cerkev, novih udov nebeškemu kraljestvu, ona dva vidita v svojih otrocih otroke božje, in če tudi nista bogata v blagu, sta pa bogata v zaupanju v tistega Boga, »ki oblači lilije na polju in živi ptice pod nebom,« in vesta, da je Gospod rekel: »Ne skrbite (preveč), kaj boste jedli in kaj boste pili in v kaj se oblačili, saj moj nebeški Oče vé, da vse to potrebujete. Poglejte ptice neba: ne sejejo in ne žanjejo, in moj Oče nebeški jih živi; pogledajte lilije na polju: ne predejo in ne šivajo, pa povem vam, da niti Salomon ni bil oblečen tako, kakor njih ena. Ali niste vi več kakor te?«

Kjer vlada Sveti Duh v hiši, tam je med možem in ženo lepa ljubezen in vdanost. Apostol Pavel pravi: »Žene naj bodo svojim možem podložne kakor Gospodu. Zakaj mož je glava družine, kakor je Kristus glava Cerkve. Kakor je Cerkev Kristusu podložna, tako naj bodo (podložne) tudi žene svojim možem v vseh rečeh! Možje, (vi pa) ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus Cerkev ljubil in dal sam sebe zanjo. — Ta skrivnost je velika; jaz pa rečem, v Kristusu in Cerkvi.« (Ef. 5, 22—25, 32.) Taka dva zakonska vesta, da je zakon res velika skrivnost, da je podoba ljubezni med Kristusom in Cerkvijo, zato se v takih hišah ne sliši prepиров in krega in kletvin, ampak tista močna ljubezen, ki vse prenese, vlada v taki hiši, in če pridejo težave še tako velike, pa milost, ki jo je dal Sveti Duh v zakramentu sv. zakona, je še večja in vse prenese, in taki zakonski poznajo to milost. In če pride kdaj kaj navskriž, ne zaide solnce nad jezo zakonskih, in žena se vda in ne trdi trmoglavo svoje, ker vé, da je Bog govoril ženi v raju: »Pod moževo oblastjo boš in on bo tebi gospodoval.«

Lep zgled v tem nam je sv. Monika, mati sv. Avguština. Imela je silno k jezi nagnjenega moža, ki je bil povrh tega še pogan. In druge žene, ki so imele krotkejše in mehkejše može kot ona, pa so se jim poznali obronki od udarcev moževih,

so se čudile, kako je to mogoče, da je v družini sv. Monike tak lep mir in so ji tožile čez svoje može. Pa pobožna žena jim je odgovorila: »Ne pritožujte se nad svojimi možmi; raje se pritožujte nad svojimi jeziki!« — Ali ne bi dala svetnica tak odgovor po pravici tudi marsikateri slovenski ženi?

II. V hiši, kjer vlada lepa ljubezen med zakonskima, ki smo jo ravnokar videli, pa bo gotovo tudi druga ljubezen, ki nekako poteka iz prve, to je prava sveta ljubezen staršev do otrok.

Taki starši vidijo v svojih otrocih otroke božje in jih vzgajajo za Boga in jih uče izpolnjevati tisti dve veliki zapovedi, katerih prva se glasi: »ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca« in druga: »ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe«, zapovedi, v katerih je zapopadeno vse bogoljubno življenje. Tako je učil stari Tobija svojega sina, ko mu je govoril: »Vse dni svojega življenja imej Boga v spominu in varuj se, da kdaj ne privoliš v greh in da v nemar ne puščaš zapovedi Gospoda, našega Boga. Od svojega premoženja dajaj miloščino, in svojega obraza ne obračaj od nobenega siromaka. Tako namreč se bo zgodilo, da tudi Gospod ne bo obrnil od tebe svojega obličja. Kakor premoreš, tako bodi usmiljen. Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, si prizadevaj tudi malo rad podeliti. Z lačnimi in potrebnimi jej svoj kruh, in s svojimi oblačili oblači nage!« (Tob. 4, 6—9; 17.) — Taki starši ne branijo svojim otrokom poklica, v katerem mislijo, da se bodo najlažje zveličali, čeprav morda ne nese zlata, kakor nista branila Caharija in Elizabeta edinemu sinu Janezu iti v puščavo oznanjat, da se je »nebeško kraljestvo približalo«, in kakor ni branil oče Cebedej svojim sinovoma Jakobu in Janezu, čeprav je bil že star in pomoči potreben, da sta ga zapustila in šla za Kristusom Gospodom.

Starši, ki se zavedajo svojega dostojanstva, tudi ne zmerjajo in preklinjajo svojih otrok. Kako grde priimke dajejo nekateri starši svojim otrokom; niti ciganka ne daje takih svojim otrokom, ki so res rojeni iz greha. O oče, o mati, ali ne vesta, da so vaši otroci rojeni iz zakona? Ali ne vesta, da so otroci božji, da jih preklinjata, ali ne vesta, da pravi sv. pismo, da »očetov blagoslov otrokom hiše zida, materina kletev pa jim jih podira do tal«. Strašen zgled nam pripoveduje sv. Avguštin. Neka mati v Cezareji je imela deset otrok. Po očetovi smrti jo starejši sin hudo razžali z besedo in dejanjem, in ostalih devet se ni potegnilo zanjo. Globoko užaljena in kot blazna gre mati v cerkev, pade pred oltar in svoje otroke grozno prekolne. Kletev se izpolni: vsi otroci se začno tresti po vsem telesu in niti v spanju ne morejo mirovati. Mati se od žalosti usmrti, otroci pa so se razkropili po vsem svetu in iskali pomoči po raznih božjih potih. Dva sta bila potem čudežno ozdravljena v mestu Hipo pri svetinjah sv. mu-

čenca Štefana, in sv. Avguštin je bil sam priča tega čudeža. Eden je bil ozdravljen v Raveni pri svetinjah sv. Lavrenca. Usoda ostalih sedmih ni znana. — To je kletev materina! Kako naj tudi imajo otroci srečo, kako naj blagoslov gre z njimi, če jih preklinjajo usta, ki bi jih morala blagoslavljeti in najbolj moliti zanje!

Starši, ki vedo, da bodo morali nekoč vrniti otroke Bogu, ki jim jih je dal, pa tudi uče svoje otroke zlasti z lepim zgledom. »Besede mičejo, zgledi vlečejo; kakor mati prede, tako hči tke; jabolko ne pade daleč od jablane,« tako pravi pregovor, in naštetih bi se jih dalo še cela vrsta. In sv. Bernard govori staršem: »Le tedaj bodo imele vaše besede moč, če bodo vaši otroci tudi na vas videli, da ste prepričani o tem, kar jim pripovedujete. Glas zgleda je mnogo čistejši in bolj doneč kot glas ust.« »Gorje svetu zavoljo pohujšanja. Pohujšanje sicer mora priti, a vendar gorje tistemu človeku, po katerem pride pohujšanje; bolje bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja.« (Mat. 18, 6, 7.) Če te stroge besede Gospodove veljajo za vsakega, koliko bolj bodo veljale za starše, ki so od Boga postavljeni, da čuvajo svoje otroke greha. In to vesta dober oče in dobra mati in varujeta svoje otroke vsega greha z besedo in z lepim zgledom in tudi s kaznijo, če je treba, in jih tako vodita h Kristusu, prijatelju otrok, in se tako ravnata po besedah Gospodovih: »Pustite otrokom k meni priti.«

III. Kjer se pa oče in mati ljubita s sveto ljubeznijo, tam posnemajo tudi otroci ta zgled in se ljubijo med seboj, in kjer starši ljubijo otroke s pravo ljubeznijo, tam tudi otroci ljubijo svoje starše.

In kako se ne bi ljubili otroci takih staršev, saj vedo, da so otroci dobrih staršev, in vedo, da so otroci istega še neskončno bolj dobrega Očeta v nebesih. Kako lepo veljajo o njih besede psalmistove: »Glejte, kako dobro in kako prijetno je, ako prebivajo bratje skupaj. Kakor (dišeče) mazilo na glavi, ki kaplja na brado Aronovo (ko ga je posvetil Mozes v duhovna), ki kaplja na rob njegovega oblačila, Zakaj tam daje Gospod blagoslov in življenje na veke.« (Ps. 102.)

In pravo ljubezen staršev tudi otroci vračajo staršem s pravo ljubeznijo. Oni vedo, da je Bog govoril na sinajski gori: »Spoštuj očeta in mater,« in izpolnjujejo radi in z veseljem to zapoved. Oni vidijo v svojih starših namestnike božje, ki jih je Bog postavil, in skušajo v vsem pokazati to spoštovanje. Oni vračajo svojo ljubezen staršem, saj vedo, da so jim starši za Bogom največji dobrotniki, da jih je Bog sam izbral, da jih po njihovih ustih uči večnih resnic, da jih je sam izbral, da jih oni vodijo k njemu, edinemu res pravemu Očetu. Oni so pokorni staršem kot Bogu; oni posnemajo Jezusa, ki je do tridesetega leta ubogal revno svojo mater Marijo, ki je

ubogal neučenega siromašnega rednika sv. Jožefa, čeprav je bil Sin božji. O predragi moji, ali ni tako grdo, če dečak, ki je komaj šoli odrastel ali pa še ne, pa že ne uboga svojih staršev; če dekletce, ki je komaj iz ponavljalne šole, pa že misli, da bi se ponižala, če bi ubogala svojo mater, če bi ubogala svojega očeta, ki ima za seboj trda leta dela in skrbi! O, ali ni tako grdo, če morda otrok, ki še morda ni vseh zob izpremenil, z zaničevanjem prezira opomine, prošnje in povelja svojih staršev! O, tak otrok pač ne vé, da Bog govori v sv. pismu: »Oko, ki zasramuje svojega očeta, naj krokarji ob potokih izkljujejo in mladi orli požro!«

Kako naj imajo potem blagoslov taki otroci? Egipčanski Jožef je spoštoval svojega očeta, in Bog ga je poplašal, da je postal kraljev namestnik v egiptovski deželi. Absalon se je vzdignil zoper svojega kraljevega očeta Davida z vojsko, in Bog ga je kaznoval: ko je premağan v vojski bežal na mezgu, so se zapletli njegovi dolgi lasje v veje drevesa, žival je zbežala, on pa je obvisel. In zagledali so ga sovražniki njegovi in so prišli in so mu prebodli srce s sulicami in ga vrgli v jamo in so nametali kamenja na njegovo mrtvo truplo. In takih zgledov, predragi v Kristusu, je polna zgodovina človeštva, in sami jih morda lahko vidite tudi med seboj.

In ta ljubezen med otroci in starši živi vekomaj. Če tudi jih morda življenje loči in raztrga, starši radi mislijo na svoje otroke, ki so jih lepo vzgojili, in molijo zanje; otroci se radi spominjajo nazaj na svoje mlade dni in z veseljem mislijo na dom kot na raj. Nekaj podobnega je kot je bilo pri Tobiji. Ko je odšel mladi Tobija na daljno pot, sta oče in mati žalovala za njim, in mati je klicala: »Oh, oh, moj sin, zakaj sva te pustila na tuje, tebe, svetlobo najinih oči, palico najine starosti, tolažbo najinega življenja. Saj sva v tebi samem vse imela.« (Tob. 10, 4, 5.) In mladi Tobija je v tujini mislil na svoje starše, ko je rekel Raguelu, svojemu tastu, ki ga je vabil, naj ostane pri njem: »Vem, da moj oče in moja mati zdaj dni štejeta (kdaj se vrnem), in da njihova duša trpi.« (Tob. 10, 9.) Tako mislijo tudi dobri otroci in dobri starši drug na drugega, če morajo živeti ločeni drug od drugega. Pa veliko tolažbo imajo: oni vedo, da niso tu doma, da smo na svetu samo v tujini, oni vedo, da bo prišel dan vrnitve, ko se bodo vrnili domov k skupnemu nebeškemu Očetu, kjer ne bo nobene ločitve več, kjer bo večna ljubezen, vse lepša in vse čistejša kot je mogoča na zemlji.

Predragi v Kristusu! Blagor hiši, v kateri vlada Sveti Duh s svojo ljubeznijo, blagor staršem in otrokom blagor! Taka hiša, četudi ni bogata, četudi jo morda hudobni zaničujejo, ona je srečna, ker zaupa v Gospoda, kakor pravi kraljevi pevec

David: »Svoje oči dvigam na gore: odkod mi dojde pomoč? Pomoč moja pride od Gospoda, ki je naredil nebo in zemljo. (Ps. 120, 1, 2.) Ako bi Gospod pri nas ne bil, kadar ljudje vstajajo zoper nas: pač žive bi nas požrli, ko se vname njih togota zoper nas, pač voda bi nas zalila. Pa rešeni smo kakor ptiček zank ptičarjev. Zanka je pretrgana, in mi smo oteti. Pomoč naša je v imenu Gospodovem, ki je naredil nebo in zemljo.« (Ps. 123.) Že na tem svetu blagor taki hiši: »Blagor vsem, ki se boje Gospoda in hodijo po njegovih potih. Užival boš delo svojih rok; srečen boš, in dobro ti bo. Tvoja žena je kakor rodovitna trta ob stenah tvoje hiše. Tvoji sinovi so kakor mlade oljke okrog tvoje mize. Glej, tako je blagoslovljen človek, ki se boji Gospoda.« (Ps. 127.) Blagor taki družini že na tem svetu, pa še neskončnokrat bolj blagor, ko pride taka družina k svojemu Bogu, ko lahko reče oče, ko lahko reče mati svojemu Sodniku: »Glej, Gospod, katere si nama dal, sva vse pripeljala k tebi in nobenega nisva izgubila.« — Ali bi ne hotel biti tako srečen tudi ti? — Saj veš, kaj stori! Odpri vrata Svetemu Duhu, in ne daj prostora hudiču, odpri svoj dom ljubezni Svetega Duha, da bo vladala že na zemlji v tvoji hiši, da bo vladala med vsemi udi tvoje družine. O, da bi ta ljubezen božja vladala v vseh družinah naše fare, da bi vladala v vseh slovenskih družinah, da bi vladala v vseh družinah vsega sveta že na zemlji, in da bi se vsi človeški otroci zbrali kot ena sama velika družina pri svojem nebeškem Očetu, in bi vsem človeškim srcem vladala ta ljubezen Svetega Duha v nebesih vekomaj. Amen.

Janez Pucelj.

Praznik presv. Trojice.

O božji ljubezni.

Praznik troedinega Boga: Očeta in Sina in Svetega Duha! Praznik najvišje skrivnosti, praznik, obsegajoč vse nedelje celega leta, ki so posvečene naravnost troedinemu Bogu, presveti Trojici.

Kdo je Bog?

Slovečega modrijana Simonida je vprašal kralj Hijeron, kaj je Bog. Modrijan poprosi kralja en dan odloga, da premišljuje o tem. Ko ga kralj drugi dan vpraša, prosi Simonid dva dni v premislek. Čez dva dni prosi štiri dni počakati. Tako je delal še dalje in si je vsakikrat še enkrat toliko časa izprosil, da dobro premisli, kdo je Bog. Kralj se temu jako čudi in vpraša modrijana, kako da že ne odgovori na stavljeno vprašanje. Simonid pa pravi: »Čim dalje premišljujem, kaj je Bog, tem težje se mi zdi odgovoriti.«

Ni čuda! Saj je tudi eden največjih krščanskih modrijanov, sv. Avguštin rekel: »Bog je neizrekljiv in laže je povedati, kaj ni, kakor, kaj je.«

Sicer pa nam ni treba daleč segati po odgovoru na vprašanje: Kdo in kaj je Bog? Sv. evangelist Janez ima v nedeljskem berilu točen odgovor: »Bog je ljubezen.«

Kakšna pa je mera božje ljubezni? vprašam dalje. Odgovor posnemimo iz lista sv. Pavla do Efežanov (3, 18), ki piše, da nam vera in ljubezen pomagata umeti, »kakšna je širokost in dolgost, visočina in globočina« skrivnosti odrešenja Kristusovega in hkrati seveda tudi ljubezni božje.

Torej poizkusimo božjo ljubezen meriti na vse te štiri strani! Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni!

I. Ako hočemo božjo ljubezen meriti po širokosti, moramo vzeti v poštev vse ljudi, vseh časov in vseh krajev, vse, pravične in grešnike. Modri v svetem pismu kliče Bogu: »Ljubiš vse, kar je, in nič tega ne sovražiš, kar si ustvaril.« (Modr. 11, 25.) Res je, da Bog izvoljence posebno ljubi, vendar »hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani in prišli k spoznanju resnice.« (I. Tim. 2, 4.) On celó hudobneže obsipa z dobrotami in »daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in dežiti na pravične in krivične.« (Mat. 5, 45.) Tudi »solnce pravice«, kakor se imenuje obljubljeni Mesija pri preroku Malahiju, je prisijalo nad vse, in svoje milosti razliva na vse ljudi. Posebno občudovati pa moramo, da Bog ljubi vsakega posameznega človeka tako zelo, kakor bi bil samo ta edin na zemlji. In Jezus Kristus, ki »je podoba bitja Očetovega« (Hebr. 1, 3), je pripravljen, ko bi bilo treba, za vsakega posameznega spet preliti svojo rešnjo kri. »O globočine bogastva, modrosti in vednosti božje!« kličem z apostolom v prazničnem berilu.

II. Po dolgosti sega božja ljubezen v večnost nazaj in naprej, je brez začetka in konca. Pri preroku Jeremiju govori Bog: »Z večno ljubeznijo te ljubim, zato te iz usmiljenja vlečem k sebi.« (31, 3.) Naši starši so nas prvi ljubili. Toda začeli so nas ljubiti šele takrat, ko so nas spoznali. Bog pa nas je ljubil že o d n e k d a j. Od vekomaj je Bog na vsakega izmed nas mislil in sklenil ga ustvariti. Ko je napočil dotični čas, nas je ustvaril, ustvaril po svoji podobi, dal nam neumrjočo dušo ter jo po Svetem Duhu posvetil. Vsakemu je oddelil angela varuha, odločil gotov poklic in postavil kot cilj našega življenja samega sebe, ki nam hoče biti v nebesih »veliko plačilo«. (I. Moz. 15, 1.) V vsem našem tuzemskem življenju je Bog naš stari svetopisemski prijatelj, ki nam hoče le dobro tudi, kadar nas svari ali celó kaznuje; in modri Sirah opominja: »Ne zapuščaj starega prijatelja; zakaj novi mu ne bo enak.« (9, 14.)

Dolgost božje ljubezni se kaže tudi v tem, kakor pravi sv. Janez v nedeljskem berilu dalje, »da nas je on prej ljubil, in da je poslal svojega Sina v spravo za naše grehe.« Zato opominja sv. Janez: »Mi torej Boga ljubimo, ker nas je Bog prej ljubil.«

Večno ljubezen božjo je pogosto premišljevala sv. Neža. Ko ji je imeniten mladenič ponudil svojo roko, mu je odgovorila: »Priatelj, ti si prišel veliko prepozno; že davno pred teboj je prišel nekdo drug. Ta zasluži zavoljo svoje velike ljubezni do mene vso mojo slabo ljubezen. Sveta in stvari jaz ne morem ljubiti, zakaj moj Bog je mene prej ljubil, in zasluži, da vračam ljubezen za ljubezen.«

Pa tudi v p r i h o d n o s t i nas hoče Bog vekomaj ljubiti, kolikor je to na njem ležeče. Kakor je po besedah prečiste Device Marije »njegovu usmiljenje od roda do roda njim, kateri se njega boje« (Luk. 1, 56), tako je tudi njegová ljubezen od roda do roda vsem, ki se njega boje v svetem strahu, da bi ne pretrgali vezi ljubezni med njim s smrtnim grehom ali se je ne vredne izkazali s premajhnim zaupanjem v božjo moč in pomoč. Sveti Duh govori v visoki pesmi: »Močna kakor smrt je ljubezen. Velike vode (žalosti in nadlog) ne morejo pogasiti ljubezni, in reke ne je vtopiti.« (8, 6, 7.) In apostol povprašuje: »Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč?« in nadaljuje: »Pri vsem tem premagamo zavoljo njega, kateri nas je ljubil.« (Rim. 8, 35, 37.)

III. Pa kolika je visočina božje ljubezni? Razvidimo jo iz vzvišenosti božjih darov, kateri ne morejo večji biti. Le pogledjmo jih nekatere največje!

1. Bog nas je povzdignil v otroke božje, kakor pravi sv. Janez: »Poglejte, kakšno ljubezen nam je izkazal Oče, da se božji otroci imenujemo in smo.« (I., 3, 1.) Sedaj ni mogoče spoznati visočine te časti, pač pa ob drugem prihodu Jezusovem, kakor uči sv. Janez dalje. (I., 3, 2.)

2. Drugi največji dar božji je označil sv. Janez z besedami: »V tem se je izkazala ljubezen božja do nas, da je Bog svojega edinorojenega Sina poslal na svet, da bi po njem živeli.« (I. Jan. 4, 9.) Zavoljo nas se je Sin božji učlovečil in sebe storil deležnega človeške narave, nas pa božje. In da bi naša duša živela tukaj na zemlji v božji ljubezni, v božji milosti, in živela potem večno, je šel Jezus prostovoljno v smrt. In kot zastavo našega duhovnega življenja na zemlji in v večnosti, je pred svojo smrtjo postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, kakor je rekel takrat, ko ga je obljubil: »Kakor je mene poslal živi Oče, in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene je, živel zavoljo mene. Jaz sem kruh življenja. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.« (Jan. 6, 58, 48, 55.) O kako visoko

nas Bog po najsvetejšem zakramentu dviga, dviga k sebi, dviga k večnemu življenju!

3. Kaj naj še rečem o visočini božje ljubezni, ker nam je dala dve najboljši materi: Marijo, prečisto Devico in sveto katoliško Cerkev? Obe nas vlečeta k sebi ter nam ena s svojo priprošnjo in z zgledom, druga po svetih zakramentih, z daritvijo sv. maše in božjo besedo pomagata v nebeško kraljestvo.

IV. Če hočemo slednjč še globočino božje ljubezni bolje umeti, treba odpreti le list sv. Pavla do Filipljanov, kjer govori apostol o Bogu Sinu takole: »Kristus Jezus je sam sebe v nič storil, ko je podoba hlapca nase vzel, ljudem se vpodobil, in po vnanjem bil najden kakor človek. Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smrti, smrti pa na križu.« (2, 7, 8.) Vse slabosti človeške, izvzemši greh, je sprejel nase, »zato je mogel v vseh rečeh svojim bratom enak biti.« (Hebr. 2, 17.) In zato je tudi rekel o samem sebi: »Večje ljubezni od te nima nihče, da kdo svoje življenje dá za svoje prijatelje.« (Jan. 15, 13.) Pa on je dal svoje življenje tudi za svoje sovražnike, kakor strmé piše apostol: »Za pravičnega komaj kdo umrje; za dobrotnika bi morebiti hotel kdo umreti. Pokaže pa Bog svojo ljubezen proti nam, ker je, ko smo bili še grešniki, v odločenem času Kristus za nas umrl.« (Rim. 5, 7—9.) In pustil si je odpreti svoje Srce in nam je v poznejših časih razodel pobožnost do svojega božjega Srca, da bi ljudje zopet začeli ljubiti Gospoda Jezusa samega.

Globočina božje ljubezni se kaže tudi v skrivnostni previdnosti ali skrbljivosti za pravične. Apostol pravi: »Vemo pa, da njim, kateri Boga ljubijo, vse pomaga k dobremu, tistim, kateri so po božjem sklepu poklicani sveti.« (Rim. 8, 28.) Torej razne nadloge, križi, nevarnosti so pravim kristjanom v dobro; zakaj po njih se človek čisti in druží z Bogom. Celó lastne napake morejo človeku koristiti, ker postane po njih bolj ponižen in sam sebe zna bolje spoznavati in presojeti; potem tudi sebi manj zaupa, več pa božji milosti.

Globočina božje ljubezni se razodeva tudi s tem, da se razteza na spodnji svet, da po sveti Cerkvi rešuje uboge duše iz vic.

Ko je sv. Terezija premišljevala božjo ljubezen do nas, je zaklicala: »O Bog, o ljubezen! Daj mi vendar tako močan glas, da bo segel od vzhoda do zahoda, od nebes do pekla, da bom mogla vsem povedati, kako zelo nas ljubiš, da bodo vsi tebe spoznali in začeli ljubiti!«

Zato se sedaj zopet vrnem k besedam apostola Pavla v listu do Efežanov ter rečem: »Glejmo, da bomo v ljubezni ukoreninjeni in utrjeni mogli umeti, kakšna je širokost in dolgost, visočina in globočina; tudi spoznati ljubezen Kristusovo, katera um preseže.« (3, 17—19.)

Potrudimo se tudi posnemati božjo ljubezen: njeno širokost s tem, da se naša ljubezen razteza na vse ljudi in da vse svoje dušne in telesne moči v ljubezni obračamo na Boga; njeno dolgotrajnost s tem, da si prizadevamo stanovitno in večno ga ljubiti; njeno visočino, da se z vso svojo ljubeznijo in hrepenenjem dvigamo kvišku ter zlasti s pomočjo zakramenta ljubezni rastemo v nadnaravni ljubezni. Slednjič posnemajmo tudi globočino božje ljubezni tako, da sami sebe ponižujemo, vse zaničevanje in nadloge tega življenja prenašamo potrpežljivo in združeni z Jezusovim presv. Srcem, da nas bo Bog za to enkrat povišal ter potegnil k sebi uživat tisto večno ljubezen, ki vlada med Očetom in Sinom in Svetim Duhom. Amen.

Val. Bernik.

Katehetične pridige o krščanski pravičnosti.¹

Spisal dekan Anton Skubic.

III.

Poglavitni grehi. (II.)

(3, 4.)

1. Verniki! Eden najmočnejših žebļev, ki zbijajo rakev družinske sreče, je tretji poglavitni greh, nečistost, ki prinaša v hišo skrb, nemir, bedo, solze, kletev in vse mogoče gorje. Z nečistostjo greši, kdor prostovoljno poželi kaj takega, kar žali sramežljivost, pravi katekizem. To je oni greh, o katerem sv. apostol Pavel trdi, da se ne sme med kristjani niti imenovati. (Ef. 5, 3.) Sv. Bernard pa piše trde, a resnične besede: »Ako se človek vda napuhu, je človek, ki greši; ako podleže lakomnosti, je človek, ki greši kot človek; če pa se vda nečistim poželjivostim, greši kot žival!« (De imp.) »Pregreha nečistosti,« pravi sv. Hieronim, »je Stvarniku izsilila kesanje, da je človeka ustvaril.« (Hier. In ep.) O nji bom govoril; pa ne o tem, kaj je, ker se bojim, da bi na nebeškočiste otroške duše padla kaka megla, ampak pokazal bom samo, kakšne posledice ima ta pregreha.

Nesramnost in iz nje izvirajoča nečistost zaslepi duha in zakrknje srce. Tak človek postane čisto slep, da ne vidi prepada, ki vanj dere. Duhovnika, ki ga opominja, črti, staršem postane nepokoren in prezira ter zaničuje njihove opomine in svarila, poštenih prijateljev se ogiblje, išče pa slabih in spride-

¹ Glej »Duhovni Pastir«, 1917, str. 268.

nih! Poprej dober, nedolžen, pobožen, odkritosrčen, ponižen otrok je postal kar naenkrat spriden, da se čudom povprašujemo, kaj se je pač z njim zgodilo. Nečistost otroku zmeša glavo, zamaši ušesa, zaslepi oči, zakrknje srce. Koliko poštenih otrok je nečistost že staršem vzela za vedno!

Da človek, ki se je vdal tej pregrehi, nima veselja nad božjimi in svetimi rečmi, kdo bi se čudil? Po Jezusu, ljubitelju čistosti, more hrepeneti le čisto srce. Kdor pa je svoje srce zavil v meseno uživanje, ne more svojega duha dvigniti k Bogu v molitvi, ne more ljubiti božje besede, ne more imeti veselja nad božjo službo, ne more hrepeneti po svetih zakramentih. Ako se mu zdi, da mora včasih iti k spovedi, kolikrat iz sramežljivosti zamolči svoje grehe in opravi neveljavno spoved in prejme sveto obhajilo nevredno in božjeropno! To pa je najbližja pot, ki človeka najprej pripelje do sovraštva vsega božjega. Francoski brezbožnik Voltaire je skušal posebno mladino zavajati v nevreden prejem sv. obhajila, prepričan, da to najprej ljudi zavede do popolnega brezverstva. Nečisti ljudje so najhujši sovražniki Boga, vere, Cerkve in duhovnikov, kakor bi bili ti krivi njihove nesreče in dušne razdvojenosti!

Ti pretresljivi pojavi prihajajo iz nevere, ki jo največkrat rodi nečistost. V Švici je imel katoliški duhovnik javno razpravo o veri s protestantom Bezom, ki je bil svojčas katoličan. Vsak je zagovarjal svoje nauke. Katoličan je protestanta tako ugnal, da ni mogel ziniti niti besedice več. Zato katoliški duhovnik vpraša nazadnje protestanta, naj mu odločno in odkritosrčno pove, kaj je vzrok njegovega odpada in njegove nevere! Beza pa pokaže na neko žensko in pravi: »To je vzrok moje nevere!« Povedal je dovolj, ni mi treba pristavljati ničesar!

Poleg pijanosti in jeze ima nečistost tudi največ umorov na vesti. Kolikrat se zgodi, da hoče ženščina, ki se je vdala svojim nečistim strastem, pokriti svojo sramoto z detomorom, ki jo le še globlje podere. Nesrečnica sedi na zatožni klopi vsem v zasmeh in zaničevanje in pomilovanje! — Kdo pa more prešteti morilne prizore, ki so se že odigravali med zakonci iz ljubosumnosti! — Čista Suzana bi bila kmalu postala žrtev kamenjanja, ker ni hotela ustreči pohotnim starcem. Nedolžni Janez Krstnik je moral položiti glavo, ker je svaril pred to pregreho.

Pa ne samo tujih umorov, tudi samomorov je kriva ta pregreha nešteto. Človek, ki vedno le uživa in uživa ostudnost, postane nazadnje sit svojega lastnega življenja. In ker je to življenje tako grdo, se mu ne zdi vredno, da bi se še dalje trudil zanje, in si pretrga nit tega pregrešnega življenja. — Trdovratnost in obup niso nikakor redki sadovi nečistega življenja. Pride bolezen, ki se čisto porodi ravno iz tega greha, in takrat je misel na večnost, na sodbo, na pekel strahotna. Na smrtni postelji namreč človek čisto drugače gleda, kakor v zdravih

dnevih, in svit mrtvaške sveče popolnoma drugače razsvetljuje posmrtna vprašanja, kakor si jih je človek mislil v svojem življenju. Vest ob tej uri vse drugače govori, kakor tedaj, ko jo morda grešnik siloma duši; ob smrtni uri se vzbudi, četudi jo je človek moril celo življenje. Pred duhovnikom tak človek začuti mnogokrat strah, ki mu pretresa vse ude; ta strah mu jezik zaveže in mu vzame pogum, tako da se vrže v obup ali pa v popolno zakrknjenost. Noben greh tako ne žene ljudi v obup in otrplost kakor ta!

Nečistnik pa mora tudi na svojem telesu nositi kazen za svoj greh, vsaj mnogokrat. Ta pregreha je uničila več življenja, nego bridki meč. Provroča bolezni, ki so zopet sramota nad sramoto. Zakaj vene tako zgodaj oni mladi človek? Odkod sušica, ki gloda njegove ude? Oh, on že vé, toda prepozno je! Kmalu bo rastla na pokopališču trava nad njegovim grobom. O lepa mučeniška smrt! Kakšne izreke naj napišemo na njegov grobni spomenik? Pa, da bi bilo to vsaj konec vseh njegovih kazni! Strup te kuže preide v kri celih družin, grozna bolezen se podeduje v družinah nesramnikov od roda do roda. Kolikrat so celó mali in nedolžni otroci žrtev grehov, ki so jih uganjali njihovi dedi!

Zato se ne bomo čudili, zakaj imajo poštene hiše za največjo nesrečo, ako kak družinski član zaide v to gnusobo. Razumeli bomo, zakaj matere pretakajo toliko bridkih solz, ako kak otrok pade! Zato bomo lahko verjeli, da za starše ni hujših trenutkov, kakor so oni, ko začnejo ljudje za njihovim otrokom kazati s prstom! Resnično, nečistost dela nesrečne tiste, ki se ji vda, in tiste, ki so z njimi v zvezi!

Rajski kraj vsega starega sveta je bila dežela Kana, v kateri je teklo mleko in med. Na najlepšem prostoru pa sta ležali mesti Sodoma in Gomora. Veste, kako sta poginili. Nekega jutra so se privlekli nad mesti temni oblaki, ki so deževali ogenj in žveplo. Vse življenje v njih je bilo uničeno, kraj, kjer sta stali, pa je postal žvepleno jezero. Katera pregreha je prikljala nadnji tako strašno usodo? Sv. pismo odgovarja, da je bila nečistost! Ali torej veš, kaj je nečistost?

Verniki! Kdor stoji, naj gleda, da ne pade! Po tem grehu pa se pade silno globoko, tako da sv. apostol Pavel piše: »Nečistnike bo Bog sodil!« (Hebr. 13, 4.) In zopet govori isti apostol: »Nikar se ne molite! Ne nečistniki, ne prešuštniki ne bodo posedli nebeškega kraljestva!« (I. Kor. 6, 9 sl.) Da ta nečisti ogenj človeka ne požre, treba porabiti vsa sredstva, ki so: molitev, post, pogosten prejem sv. zakramentov, zlasti sv. obhajila, iz katerega rastejo device, prav srčno češčenje preblazene Device Marije; varujmo se lenobe, pomislimo večkrat na poslednje stvari! Čujmo blagrovanje Gospodovo: »Blagor njim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali!« (Mat. 5, 8.) Krščanski starši, čujte in molite za svoje otroke, da jih nečisti satan ne ulovi!

Mladeniči in dekleta, bežite pred slabo priložnostjo in zapeljivimi družbami kakor pred kačo, da se nekoč z veseljem spominjate svoje čiste mladosti in v večnosti požete z Jagnjetom božjim pesem, ki jo drugi ne bodo znali peti!

2. Verniki! Po hudobnem duhu je prišel ves greh na svet. Vendar je le malo grehov, ki bi se v sv. pismu imenovali satanovi grehi. Eden izmed tistih, ki nosijo to ime, pa je nevoščljivost, četrti poglobitveni greh. Knjiga Modrosti namreč pravi: »Po nevoščljivosti hudičevi je smrt prišla na svet, in kateri so na njegovi strani, ga posnemajo.« (Modr. 24, 25.) Po hudobnem duhu je torej prišel ta greh na svet in se je potem razlil čez vse človeštvo. Satan je bil nevoščljiv človeku, da bi se mu boljše godilo kakor njemu, in si je toliko časa prizadeval, da ga je pripravil do padca in ga pahnil v nesrečo. Takoj med prvimi ljudmi je našel dobrega učenca: Kajn je bil nevoščljiv svojemu bratu Abeljnu, ker se je Gospod milostno ozrl na njegov dar, Kajnov pa mu ni bil všeč. Ta nevoščljivost je imela bridko posledico, namreč bratomor. Za tema vzoroma so šli Jakobovi sinovi, ki niso privoščili, da bi imel njihov brat Jožef lepšo suknjo, in so ga prodali egiptovskemu trgovcu. Najgrše nevoščljivosti žrtev pa je postal naš Zveličar Jezus Kristus, ki so ga pismarji in farizeji spravili na križ, ker je ljudstvo rajši poslušalo njegov odkrit nauk, kakor pa njihovo hinavščino.

Že iz navedenih zgledov lahko razumemo, da je nevoščljivost eden izmed poglobitvenih grehov, ker rodi toliko drugih grehov. Katekizem pravi o nji: Z nevoščljivostjo greši, kdor je žalosten zaradi kake prednosti ali dobrote svojega bližnjega, ker noče, da bi mu bil enak ali celo več kakor on. In te pregrehe je toliko, da jo lahko najdemo v vsakem stanu, v vsaki starosti, pri vsakem spolu, na vseh mestih, v vseh službah, celo pri otrocih!

Nevoščljivost samo to želi, da bi bližnji ne imel kake vrline ali dobrote, ki jo ima; nevoščljivec svoje lastne sreče ni vesel, ako vidi, da jo ima tudi bližnji; njegovim najboljšim delom podtika slabe in sebične namene, ker noče, da bi kaj veljal pred drugimi, prav kakor pravi sv. Avguštin: »Nevoščljivec je tisti molj, ki ogloda častito obleko čednosti, ona rja, ki leže na svit bližnjikovih zaslug, ona kobilica, ki bi rada obzrla vse zelenje tujega upanja.« (Sermo 18. ad frat.) Čebela zna najti celo v strupenih rastlinah sladek med, nevoščljivec pa najde tudi v najlepših delih in čednostih bližnjika samo strup. Zato ga hoče pri vseh ljudeh očrniti, vzeti mu čast in dobro ime, ker vé, da ga s tem najbolj zadene naravnost v srce. Često bi sam rad postal nesrečen, ako bi s tem mogel odvzeti srečo tudi bližnjemu. Sreča bližnjika se mu zdi njegova lastna nesreča, četudi se ga prav nič ne dotakne. Nemiren je in nesrečnega se čuti, dokler vidi bližnjika srečnega.

Belisar je bil velik rimski poveljnik in vojskovodja. Mnogo sovražnikov je premagal in se slavno vrnil v Carigrad. Dejali so: Kjer je Belisar, tam je zmaga! Cesar Justinijan ga je tako visoko čislal, da je dal kovati denar, ki je nosil na eni strani podobo cesarjevo, na drugi pa podobo Belisarjevo z napisom: Ponos Rimljanov. Tega nevoščljivci niso mogli prenašati in so ga pri cesarju črnili, češ, da Belisar ni odkrit cesarjev prijatelj in da le po tem hrepeni, da bi sam postavil na glavo cesarsko krono. Nevoščljivost je rodila svoj sad. Belisar, prijatelj in rešitelj ljudstva, je bil odstavljen in vržen v ječo. Tudi semkaj je šla nevoščljivost za njim. Njegovi nasprotniki so spletkarili toliko časa, da mu je dal cesar iztakniti oči. Oslepeli Belisar si je dal ob cesti postaviti kolibo in je mimoidoče prosil milodarov z besedami: »Popotnik, daj vinar Belisarju, ki ga je povišala hrabrost, nevoščljivost pa mu uropala oči!«

Nevoščljivec pa še ni zadovoljen s tem, da bližnjemu vzame čast in dobro ime, ampak gre še dalje, in njegova strast rodi celó smrtno sovraštvo. Savel je bil Davidu nevoščljiv, ker ga je ljudstvo slovesno sprejelo, ko se je zmagoslavno vračal iz vojske. Strast ga je gnala tako daleč, da je začel Davidu streči tudi po življenju in bi ga bil umoril, da mu ni ušel v gorovje. Enako je stregla nevoščljivost Danielu po življenju. Ker ga je kralj spoštoval, so njegovi sovražniki iz nevoščljivosti lezli toliko časa za njim in ga opazovali ter ga Nabuhodonozorju tožili, da ga je dal vreči v levnjak, jamo pa zapečatiti s svojim prstanom. Sv. Hieronim pravi, da je bilo to prav, ker je dal zapečatiti jamo. »Zakaj,« tako pravi, »pred levi je bil varen, samo pred nevoščljivci se je bal hudega!«

Ker pa je nevoščljivec žalosten, ako vidi, da se bližnjemu dobro godi, je pa tudi vesel, ako ga zadene kaka škoda ali nesreča. Sreča bližnjika je njegova lastna nesreča, a nesrečo drugega ima za svojo lastno srečo. Kolikrat nevoščljivec nalašč poškodeje posest sosedovo, mu odjé kruh in zaslužek, mu dela škodo, ki jo bo moral enkrat natanko povrniti, ako bo hotel rešiti svojo dušo!

Koliko nevoščljivosti je bilo ob svetovni vojski zaradi podpor in drugih stvari, ki so jih imeli nekateri, drugi pa ne! Ob tej vojski je prišla k meni ženska in je dejala: »Gospod, jaz želim, da bi še dolgo trajala vojska, in me kar jeza pograbi, kadar v cerkvi molite za mir!« Ko jo vprašam, kako more priti do tako čudnih misli, mi odvrne: »Meni je sin padel, in želim, da bi bilo še mnogo mater tako nesrečnih, kakor sem jaz!« Ljudje božji, kaj boste dejali k tej neskončno ostudni nevoščljivosti in iz nje izvirajoči škodoželjnosti? Ali ni to res greh, ki je po besedah sv. Ciprijana »korenina zla, studenec hudobije, šola zločinov«?

Ravno nevoščljivost je tista pregreha, ki dela nevoščljivca samega najbolj nesrečnega. Tak grešnik v svoji strasti ne najde drugega, kakor svojo lastno muko! Zato pravi sv. Gregor, da

je nevoščljivost med strastmi najkrivičnejša in najpravičnejša: najkrivičnejša, ker je sovražnica vsemu dobremu, in najpravičnejša, ker sama sebe žre! Muke, ki nevoščljivca razjedajo že v tem življenju, so le premnogokrat podoba muk, ki slede v večnosti!

Verniki! Ali se je tudi v vašem srcu že kdaj oglasilo kaj takega, kar bi se lahko imenovalo nevoščljivost? Zatrpite ta čut takoj začetkom! Ali nima ta zemlja že sama dovolj bridkosti, ki jih nudi vsem v obilici? Zakaj bi si jih napravljali še sami z grehi, ki tako neusmiljeno glodajo človeško srce, kakor je gloda nevoščljivost? Po pozivu našega Zveličarja se veselimo z veselimi, žalujmo pa z žalostnimi! To je znak ljubezni, katero nam je naš Gospod naložil kot prvo in najjemenitnejšo dolžnost! In kjer je ljubezen, tam ni mesta nevoščljivosti! Saj pravi sv. apostol Pavel, ko popisuje ljubezen: »Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje, ni častilakomna, ne išče svojega, se ne dá razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice, vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese. Ljubezen nikoli ne mine!« (I. Kor. 13, 4 sl.) Ljubezen naj torej prežene vso nevoščljivost! Amen.

IV.

Poglavitni grehi. (III.)

(5, 6, 7.)

1. Verniki! V tretjem stoletju po Kristusu je živel v Novi Cezareji škof sv. Gregorij Tatmaturg ali Čudodelnik, ki se mu je posrečilo po živi veri prestaviti celo goro. Mogoče je torej po obljubi Zveličarjevi prestaviti tudi goro. Toda kje pa dobiti pridigo, ki bi bila dovolj močna, da bi izpreobrnila pijanca? Kakor se to težko zgodi, je vendar z božjo pomočjo vse mogoče, kakor veli sv. Pavel: »Vse premorem v njem, ki mi daje moč!« V zaupanju, da se morda Gospod posluži mojih besedi in gane tega ali onega nezmernika, hočem govoriti o petem poglavitnem grehu, ki se imenuje **p o ž r e š n o s t**. S požrešnostjo pa greši, kakor pravi katekizem, kdor neredno poželi ali nezumno uživa jed in pijačo.

Kaj pa je ta greh, da se mu oni, ki so mu vdani, tako neradi odpovedo? — Jed in pijačo nam Bog daje, da si z njo ohranimo po njegovi volji življenje in zdravje, da si zopet dobimo moči, ki smo jih z delom izgubili. Kdor v ta namen rabi jed in pijačo, in toliko, kolikor mu je v ta namen potrebno, redno rabi te božje dari. Kdor pa jedi, zlasti pa pijače več rabi in uživa, kakor mu je za prej omenjeni namen potrebno, ali kdor tega uživa toliko, da si celó zdravje izpodkopuje, neredno poželi in uživa te božje dari in je nezmernik. Tudi iz te mlakuže

leze vse polno golazni, ki uničuje dušo in telo, nezmernika in njegove domače.

Poglejte pijanca, kakšno je njegovo vedenje in govorjenje? Je li to človek? Vse ozmerja, vse okolne, vse ogloda. Vsakdo se mu ogne s poti, če le more. Saj pravi že pregovor, da se treba pijancu ogniti kot senenemu vozu! Preobilo zaužita pijača naredi iz človeka žival. Nespametne živali celó s tepenjem ne pripraviš do tega, da bi več uživala, kakor potrebuje, človek pa, ki je postavljen za kralja vsega stvarstva in je podoba božja, obdarjen z razumom in voljo, on pije, da se onemogel zgredi. Ali se to ne pravi sramotiti podobo božjo? Prav kakor pravi psalm: »Človek pa, ki je v časti, ne pomisli, enak je neumnim živalim in je njim podoben.« (48, 13.)

Živalsko vedenje pa ima kot nujno posledico tudi živalsko uživanje — nesramnost. Vino razgreje živce in torej tudi živalske nagnone; pijan človek ne pozna več sramežljivosti, on postane pohotna in poltena zver. O koliko grehov nesramnosti se je že zgodilo v pijanosti, katerih se je človek v treznosti ogibal kot gadjega pika! Že star pregovor je dejal, da sta Venera in Bah vedno skupaj, Venera je bila pri Rimcih boginja nečistosti, Bah pa malik pijanosti. Po naše bi se torej reklo: Nečistost in pijanost se vedno skupaj držita! Ravnotako govori tudi sv. Pavel: »Nikar se ne upijanite z vinom, ker v pijanosti je nečistost!« (Ef. 5, 18.) Isto potrjuje svetopisemski pregovor: »Vino nečistost dela, in pijanost hrup; kdorkoli ima nad tem veselje, ne bo nikdar moder.« (Preg. 20, 1.)

Kaj pa pijančevu zdravje? Preizkušen rek pravi, da jih je v kozarcu več utonilo, kakor pa v morju, in več, kakor vojska in kuga, jih je spravilo pod zemljo vino in posebno žganje. Sveto pismo jasno pove: »Zavoljo pijanosti jih je že veliko pomrlo.« (Sir. 37, 34.) Že stari Rimci so dejali, da v zdravem telesu prebiva tudi zdrava duša. Kako more biti duša zdrava, kako morejo biti krepke dušne moči, ako je telo od nezmerne pijače vse bolno? Pijanska norost je neredka posledica nezmernosti. Tak revež vidi vse mogoče pošasti in hudobce, ki ga preganjajo in mu ne dajo miru. Pa vsi ti hudobci se rodijo samo iz enega hudobca, in ta je prevelik kozarec!

Po izreku: Kakršno življenje, taka smrt, je tudi smrt pijanca le prepočesto prav nesrečna, nagla in neprevidena. Sveto pismo to potrjuje, kar uči izkušnja: »Varujte se, da vaša srca ne bodo preobložena v požrešnosti in pijanosti, in da tisti dan (sodbe) ne pride naglo nad vas!« (Luk. 21, 34.) Kako more biti smrt srečna, ako je duša vsa onemogla od pijanosti? Kako more imeti tak človek živo vero, ako je celo življenje molil malika pijanosti, kakor pogani svojega Baha? Pijancu mora zamreti vsak zmisel za molitev, službo božjo, sv. zakramente, za vero, za Cerkev, in potem? Kakršno življenje, taka smrt!

Verniki, izkušene duhovnike vprašajte, pa vam bodo iz lastne izkušnje povedali, kako umirajo pijanci. Ako se koga bojim spraviti srečno na oni svet, je to nečistnik in pijanec, pa prej še upam v nečistniku vzbuditi pravo kesanje. Pijančeva volja je namreč tako oslabela, da se ne more dvigniti do pravega kesanja in trdnega sklepa. Zato pravi star pregovor: »Bibulus nunquam!« Slovenci pa pravimo: Pijanec se izpreobrne, kadar se v jamo zvrne!

Najhuje pa je to, da pijanec ne dela nesrečnega samo sebe, ampak tudi ljudi, ki niso nikdar ničesar zakrivali. Da ne govorim o številnih pobojih, omenjam samo krivice, ki jih mora trpeti domača družina. Pri mizi je ubogi človek priklenjen, doma pa delo počiva, gospodarstvo gre v nič, dolgovi rastejo, žena joka in strada, otroci nagi in bosí in lačni tekajo okrog voglov in se že naprej tresejo pred večerom ali nočjo, ko pride oče pijan domov in bodo zapuščeni reveži morali zopet pri sosedovih iskati prenočišča. Pa pridejo možje in iz hleva odpeljejo vola in kravo in tele, pa zapoje boben, in ubogi nedolžni otroci morajo iskati kritja pod tujo streho, in sram jih je svojega lastnega očeta. O tem očetu pa veljajo besede sv. Pavla: »Ako pa kdo za svoje domače ne skrbi, je vero zatajil in je slabši kot nevernik!« O res! Majhno je grlo, pa je skoznje poteklo že mnogo lepih posestev, in mož, ki je mislil, da zanj gozd nikdar ne bo rodil beraške palice, si jo mora vendar poiskati v najbližjem grmu in iti od hiše do hiše, vsem v zasmeh in vsem v nadlego. Kako ga naj ljubijo in spoštujejo otroci!

Morda pijanec sam ne občuti tega ponižanja tako, kakor ga občutijo njegovi domači, ki je bila njegova dolžnost osrečiti jih. Dà, brezvestni pijanec, poglej svojo ženo in svoje otroke! Kdo jih je napravil tako neizmerno nesrečne? Ti in tvoja pregreha! Kdo jim je dal okusiti tako grenko lakoto in bedo? Ti in tvoja pregreha! Kdo je kriv te skrbi, ki se bere iz njihovih oči in obraza? Ti in tvoja pregreha! Kdo jim iztiska, nedolžnim, te bridke solze iz oči? Ti in tvoja pregreha! Kdo je strl njihovo srce in podrl njihovo dušo? Ti in tvoja pregreha! Človek, ali zaslužiš ime oče? Morda mi odgovarjaš: Nimam žene, nimam otrok! Kje so? Kažeš mi na pokopališče. Človek, kdo jih je spravil v tako zgodnjo smrt, v prerani grob? Ali si še upaš stopiti na pokopališče, božjo njivo obiskati? Koliko zla rodi pijanost za nezmernika, koliko gorja za njegove domače!

Kolikokrat morajo nedolžni otroci, ti reveži, nositi grehe svojega očeta skozi celo življenje! Bebasti, slaboumni, pohabljeni so v nadlego sebi in drugim! Eden je grešil, drugi pa mora delati pokoro! O nikar se ne čudite, ako govori sv. Pavel resne besede: »Nikar se ne motite, pijanci ne bodo posedli nebeškega kraljestva!« (I. Kor. 6, 9 sl.) Kdo je pač bolj zaslužil delež evangelijskega bogatina in požrešnika kot pijanec? »Bil je bogat mož,« pravi naš Učenik, »ki se je bogato vsak dan gostil. Umrl

je in je bil pokopan v pekel. Pa je iz pekla klical: Oče Abraham, pošlji Lazarja, da pomoči svoj prst v vodo in ohladi moj jezik, zakaj strašno trpim v tem plamenu!« (Luk. 16, 19.) Požrešnik si ti, pijanec! Oni, ki bo v peklu imel svoje bivališče, si tudi ti! Tisti, ki ne bo dobil kapljice vode, da bi si ohladil jezik, si tudi ti! Ne morem ti reči drugače, ako sv. Pavel zatrjuje: »Pijanci ne bodo posedli nebeškega kraljestva!« Ako pa že vse to velja pijanemu možu, kaj naj pa potem rečem o pijani ženski? Pre-grozna prikazen, ne govorim o nji!

Vernik moj, kaj boš storil, da se obvaruješ te časne in večne pogube? Edino sredstvo je: Ne navadi se te strašne pre-grehe! Ako čutiš že nagnjenje do te strasti, zlomi jo v začetku. Moli, prejemaj sv. zakramente, ne okušaj žganja, beži pred pri-ložnostjo, varuj se družine in gostilne. Posebno pri tej strasti veljajo Zveličarjeve besede: »Kdor nevarnost ljubi, bo v nevar-nosti poginill« Ne pozabimo, da smo ljudje, da smo kristjani, katere sv. apostol Pavel tako prisrčno svari: »Kakor podnevi pošteno hodimo, ne v nesramnosti in pijanosti, ampak oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa!«

2. Šesti poglobitni greh, ki zavzema med svojimi tovariši jako vplivno mesto in je zelo plodovit, se imenuje je z a. O nji pravi katekizem: Z jezo greši, kdor se po nepotrebem in čez mero razburja in se želi maščevati. Jeza je nekaj razburjenost duha, pa ni še vsaka jeza greh; saj sv. pismo pravi: »Jezite se, pa nikar ne grešite.« (Ef. 4, 26.) Iz teh besedi sledi, da se je mogoče tudi brez greha jeziti. Ako jeza prihaja iz pravičnega in pametnega vzroka, je to pravična in sveta jeza. Taka jeza se je polotila našega Zveličarja, ko je prišel v tempelj, pa je videl, kako Judje v predvoru prodajajo živino in golobe in menjujejo denar. V sveti jezi je pograbil za vrv in iz nje spletel bič in pognal prekupčevalce iz templja, mize menjalcev pa prevrnil, rekoč: »Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo napravili za hišo kupčije!« (Prim. Jar. 2, 16.)

Ako se torej jezimo iz pravega vzroka, ker nam ljudje jemljejo po krivici dobro ime, ker zaničujejo Boga in njegove zapovedi, ker zavajajo mladino na napačna pota, ker preganjajo Cerkev in vero, ker delajo greh in pohujšanje, se po pravici jezimo, in bi bilo žalostno, ako bi pri tem ne občutili v svojem srcu nikake trpkosti in nevolje. Saj tudi sv. Pavel občuti ob taki priliki neko razburjenje, kakor sam pravi: »Kdo izmed vas se pohujša, in bi mene ne peklo?« (II. Kor. 11, 29.) Prava jeza prihaja iz ljubezni in je nje znak.

Jeza kot poglobitni greh, ki rodi zopet nove grehe, pa prihaja iz ničevega vzroka in je čezmerna. Iz malenkostnega in ničevega vzroka se ta ali oni razburi, da kar znori in popol-noma izgubi svoj razum. Zato pravi sv. Martin: »Med jeznim in norcem je samo ta razloček, da jezni nori samo včasih, norec pa nori vedno.«

Jeza rodi neskončno veliko zla in greha. Kakor pijanost vzame človeku telesno moč in omami razum, tako jeza vzame moč in um človeški duši. Zato pravi sv. Bazilij: »Jeza je pijanost duše.« (Hom. de ira.) Človek brez pameti in razuma pa je često hujši kakor divja zver. Sam sebi krajša življenje, kakor pravi sv. pismo: »Nevoščljivost in jeza krajšata dneve življenja.« (Sir. 30, 26.)

Jezen človek vse prekolne in ozmerja. Prekolne Boga, prekolne Marijo, prekolne sv. zakramente, prekolne ljudi, prekolne živali, prekolne kamenje, prekolne nevidne duhove, prekolne nebo in zemljo, prekolne sebe in družino, prekolne vse, kar mu pride na pot in pred oči. Ako jeza dalje časa traja, se razvije iz nje sovraštvo, ki ne jenja zlepa, prav kakor govori sv. pismo: »Jezen človek prepir vname, in grešen človek prijatelje razdraži in sovraštvo napravi med njimi, ki v miru živijo.« (Sir. 28, 11.)

Poleg pijanosti ima jeza tudi največ pobojev in umorov na vesti. Kdo more prešteti vse zglede in slučaje? Kralj Aleksander Veliki je imel prijatelja Klita, ki mu je ob neki priliki rešil celó življenje. Nekoč se pri kosilu nekaj zbesedita, in Aleksander pograbi v svoji jezi bodalo in je zasadi pri priči prijatelju Klitu v srce, da obleži na mestu mrtev on, ki je svojemu morilcu rešil življenje! Jeza je naredila iz velikega Aleksandra velikega norca in nehvaležnega morilca! Jeza poraja zveri!

Ali naj vam naštevam zglede iz sv. pisma ali iz vsakdanjega življenja? Berite zgodbe sv. pisma, berite zgodovino, berite časnike, pa mi boste pritrdili, da jeza iz pametnih ljudi dela norce in zveri. Prav ima psalmist, ki opisuje: »Gadji strup je na njih ustnicah, njih usta so polne kletve in grenkosti, njih nože hite kri prelivat; na njih potih je zatiranje in nesreča, ter mirne poti ne poznajo; pred njih očmi ni božjega strahu!« (Ps. 13, 3.) Krajše pa pove vse to sv. apostol Jakob, ki veli: »Človekova jeza ne dela pravice božje!« (1, 20.) Zato pa je naš Zveličar tako svaril pred jezo, da je dejal: »Kdor se pa jezi na svojega brata, bo kriv sodbe.« (Mat. 5, 22.) Nasprotno pa je blagrovaval tiste, ki krotijo to svojo strast, rekoč: »Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli.« (Mat. 5, 4.)

Verniki! Tudi k jezi je vsak človek že po svoji naravi nagnjen, zato jo je treba krotiti takoj od mladosti. Kolikrat vidimo, kako že majhen otrok raztresa svojo jezo, ako mu ni vse po volji. Te jeze mu ne boste ukrotili s sladkorčkom, ampak le s palico. Ako se daste vi od te male jeze premagati, mesto da bi jo premagali v otroku, bo morda tak otrok vam in sebi v križ in nadlego in sramoto. Drevo upogiblji, dokler je mlado! — Pa tudi sami ne mislimo, da z jezo storimo kaj dobrega. Pravilo ti bodi, da v jezi sploh ničesar ne storiš, ako se nočeš pozneje kesati. Zato čujmo opomin sv. Jakoba: »Vsak človek bodi počasen h govorjenju in počasen k jezi!« (1. 13.)

3. Na sedmo in zadnje mesto med poglavitnimi grehi stavi katekizem *lenobo*, o kateri že pregovor pravi: »Lenoba je vseh grdob grdoba.« Te besede označujejo lenobo kot poglavitni greh, ki ni le sama na sebi grešna, ampak rodi mnogo drugih grehov in grdob.

Dvojno lenobo razločujemo, telesno in dušno. Telesna lenoba je stud in mrznja do telesnega dela, ker je vedno združeno s težavami in trdom. Vsak stan ima svoje dolžnosti, ki so združene s težavami in trdom. Ako kdo teh stanovskih dolžnosti ne izpolnjuje, ker se plaši pred trdom, je lenuh. Delo je vsakega človeka dolžnost, ki jo je naložil sam Gospod Bog. Saj je že prvega človeka postavil v raj, da bi ga obdeloval. Tudi mnogopreizkušeni Job je zatrdil: »Človek je rojen za delo kakor ptič za letanje!« (Job. 5, 7.) Zato pa je tudi sv. Pavel kar na kratko odločil: »Kdor ne dela, naj tudi ne jé!« (II. Tes. 3, 10.)

Pa si nisem namenil govoriti o tej telesni lenobi, ampak o dušni, o kateri katekizem pravi: Z lenobo greši, kdor ima prostovoljno mrznjo do tega, da bi služil Bogu in skrbel za svojo dušo, in sicer zaradi težav, ki so s tem združene. Naše versko življenje je vedno zvezano s samozatajevanjem; to pa je neprijetno. Zveličar sam pravi, da nebeško kraljestvo silo trpi; zato se lenuh vsega tega boji. Ko bi se imel nekoliko potruditi, da bi izkazoval Bogu dolžno čast in bi skrbel za zveličanje svoje duše, pa mu stopijo s tem združene težave pred oči, in leni človek opusti molitev, studi se mu služba božja, sv. zakramenti so mu zoprni, božja beseda neznosna. Zato polagoma začne vse to dosledno opuščati. Sedaj mu je v cerkvi prevročje, sedaj premraz, dočim mu na plesu ni nikdar prevročje in na lovu nikdar premraz! Ob slabem zraku mu je pri službi božji tako rado slabo, v zatohli gostilni, med oblaki morečega dima in plesnega prahu mu je vedno lahko pri srcu. Molitev mu je takoj predolga, pri igri lahko presedi celo noč, ne da bi legel spanec na njegove oči. Za post ima vedno preslab želodec, dasi ga je ravno vojskino čas prepričal o krepki vztrajnosti tega telesnega dela, in kadar gre za celonočno pijančevanje, je želodec vedno zdrav in krepak. Strašno težko je lenuhu izpolnjevati deset božjih in pet cerkvenih zapovedi, torej vseh skupaj 15; da pa pred svetom stoji neomadeževan, lahko izpolnjuje na stotine in na tisoče paragrafov. Tovrstni lenuhi za svet in hudobijo silno veliko prenesejo, za Boga in svojo dušo ničesar, vse jim je pretežko.

Semkaj štejejo vsi kristjani, ki so kot taki vpisani v krstno knjigo, pa živé brez dušnega življenja kot pogani. Vedo za svoje dolžnosti, pa se jim zdi pretežko, da bi porabili dneve zveličanja v svojo lastno dušno korist. Zavedajo se, da so grešniki, pa le odlašajo pokoro in izpreobrnjenje. Podobni so lenemu evangelijskemu hlapcu, ki je zakopal svoj talent, namesto da bi z njim delal in si pridobil kak dobiček.

Pride pa gotovo čas, ko se človeška duša, tudi lenuhova, vzbudi iz svojega spanja. Pridejo resni trenutki, priplazi se bolezen. Tedaj jame človek misliti nekoliko drugače. Gleda v preteklost, ki je izgubljena, gleda v sedanost, ki je pusta in brez življenja, gleda v prihodnost, ki je mračna in negotova, ali da bolje rečem, ki se zdi tudi lenuhu gotovo nesrečna. Na pragu večnosti namreč misli človek drugače, kakor je mislil v življenju! Čas setve in žetve je končan in prihaja noč, v kateri nihče več ne more delati. Kaj čudo, ako se ob takih prilikah začno dvigati samoposebi motne misli, ki lenega kristjana silijo v nespokornost in obup! Sv. Krizostom pravi: »Lenoba je korenina obupa!« (Lit. de laps.) Zato pa je naš Zveličar govoril lenim in mlačnim kristjanom usodne besede: »O, da bi bil mrzel ali pa gorak! Ker pa si mlačen in ne mrzel ne gorak, te bom začel izpljuvati iz svojih ust!« (Razod. 3, 15 sl.)

Verniki predragi! S sv. Pavlom bi zaklical vsem lenim kristjanom: »Kakor ste se storili za sužnje greha in svetne požljivosti, tako se storite za sužnje svetosti in pravičnosti!« (Prim. Rimlj. 6, 19.) Ne smemo misliti, da Gospod Bog od nas preveč zahteva. Kar storimo za pekel, toliko storimo za Boga in za nebesa, pa je dovolj. Toda nekateri ljudje se trudijo mnogo bolj za pekel, kakor pa za nebesa! Ko je nekega dne Tomaž Mor videl, koliko časa njegova hči stoji pred zrcalom, svoje telo lišpa in devlje v različne spona, da bi bilo videti vitkejše, je bolešno vzdihnil: »Česa vsega ljudje ne storijo, da bi prišli v pekel!«

Kristjani moji! Storimo toliko za nebesa in za dušo, kolikor storimo za svet in greh in pekel, pa smo rešeni; da, storimo polovico za nebesa, — ne, storimo za nebesa in dušo samo eno desetino tega, pa smo gotovi svoje rešitve; ne, premalo sem rekel, — mi smo veliki svetniki v nebesih! Amen.

Nagovori za mladino.

14. O šmarnicah.

Bilo je meseca maja. V župni cerkvi so se vsak večer obhajale šmarnice, pri katerih so otroci prepevali Marijine pesmi iz pesmaric. Nekega dne pridejo k gospodu župniku trije dečki, da bi kupili tako pesmarico, kakršno so sami imeli. Gospod, ki je vedel, da ima vsak otrok svojo pesmarico, začuden vpraša: »Čemu boste rabili pesmarico?« Dečki molče. Po dolgem času se ojunaci eden in pravi: »Gospod, podariti jo hočemo nekemu možu. Pri majniški pobožnosti stoji ta mož vsak večer poleg nas, in gleda v naše knjižice. Dogovorili smo se in tudi prihranili

denar, da mu kupimo pesmarico. Iz nje naj prepeva v proslavo nebeške Kraljice.« — Kakor v tej cerkvi, tako se tudi pri nas obhajajo šmarnice. Marijin oltar je lepo okrašen. Vsak večer se na prižnici bere o Mariji, nato se molijo, ob nedeljah in praznikih pa pojejo litanije Matere božje; na koru pa se vsakikrat prepevajo lepe Marijine pesmi. Preljubi otroci! Veste li, o d k d a j i n z a k a j s e M a r i j a p o s e b n o č a s t i v m e s e c u m a j u ? T o d v o j n o v p r a š a n j e ž e l i m d a n e s p o j a s n i t i — i z p r e g o v o r i t i h o č e m n e k o l i k o o š m a r n i c a h .

Pri svoji teti Elizabeti je zapela Marija prelepo pesem. Začenja se z besedami: »Moja duša poveljuje Gospoda.« (Luk. 1, 46.) V tej pesmi je tudi rekla Marija: »Glej, odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi.« (Luk. 1, 48.) Te besede so se izpolnile natanko. Kjer namreč poznajo Jezusa, tam časte tudi njegovo mater. Zato Marijino češčenje, preljubi otroci, sega v prve krščanske čase. Pa tudi majniška pobožnost ali šmarnice so zelo stare, to je, dolgo, dolgo časa se proslavlja Marija v mesecu majniku. Seveda ne tako sijajno in splošno, kakor dandanes. Šmarnice, kakor se obhajajo dandanes, so se začele šele pred dobrimi sto leti. Oče Frančišek Lalomia, goreč častilec Marijin, je začel v Rimu s svojimi gojenci prvi častiti Marijo na ta način, kakor jo mi slavimo v mesecu majniku. Potrudil se je pa tudi ta dobri mož, da se je ta način Marijinega češčenja vpejal po raznih cerkvah na Italijanskem. Ko so sv. oče Pij VII. to pobožnost obdarili z raznimi odpustki, se je naglo razširila po vsem svetu. Zlasti se je priljubila v naši avstrijski državi, posebno še med nami — Slovenci. Ni skoro najti po naši mili domovini cerkve, ki ne bi imela šmarnic. Celo po kapelicah in po hišah se vidijo ljubke šmarnice, pred katerimi se zbira vsak dan vsa vas ali domača družina, da skupno časte ono, ki je za Bogom največja in najboljša pomočnica v dušnih in telesnih potrebah. Znabiti imate tudi pri vas doma šmarnice? — Preljubi otroci! To je začetek in razširjanje šmarnične pobožnosti. Vem, da ljubite Marijo. In kdo bi je ne ljubil? Saj je ona naša dobra, najboljša mati. Mi njeni otroci. Mater in otroke združi nežna ljubezen; otroci ljubijo mater, in mati ljubi svoje otroke. Tudi mi ljubimo Marijo, in Marija nas ima vse prav rada, zlasti še vas, dragi moji otročiči! Ne ljubite pa Marije samo z jezikom, temveč pokažite ji svojo ljubezen, posebno pred njenim oltarjem in zbrano molite. Kateri pa ne morete priti k šmarnicam, sami vsak dan kaj zmolite v Marijino čast, n. pr. »Češčena bodi kraljica« — »O gospa moja« — ali kaj podobnega. Da, vsi ta mesec posebno slavimo Marijo. Ta mesec je posvečen Mariji. Spodobí se tedaj, da ga preživimo za Marijo. — In zakaj je mesec maj posvečen Mariji? To vam želim pojasniti v naslednjem.

Maj je najlepši mesec v letu. Povsod je novo zelenje, povsod polno lepih rožic, cela zemlja je podobna cvetočemu vrtu. Ta mesec po svoji krasoti nadkriljuje vse ostale v letu; najlepši in najveselejši je, lahko rečemo: mesec maj je kralj vseh mesecev. Te prednosti meseca maja nas kaj lebo spominjajo na Marijo, ljubi otroci! — Majnik prinese novo življenje na zemljo — Marija je nam podala novo življenje s tem, da je za nas darovala svojega Sina, ki nam je odvzel greh in podelil novo življenje na duši — pridobil posvečujočo milost. — Maj je najlepši mesec v letu — Marija najlepša med vsemi angeli in svetniki. Njena duša je takorekoč lepoduhtec vrt nebeških čednosti. V prvem svojem začetku je bila njena duša ozaljšana s posvečujočo milostjo, vsaj vemo iz katekizma: »Blažena Devica Marija edina je bila obvarovana izvirnega greha«. Nikdar v življenju ni storila nobenega osebnega, greha, temveč zmeraj svetejša je postajala na duši. Njena čista duša je zares lepa podoba cvetočega vrta. O njej veljajo besede svetega pisma: »Vsa lepa si, moja prijateljica, in madeža ni na tebi« (Vis. pes. 4, 7). — Mesec maj je kralj vseh mesecev. Marija pa kraljica nebes in zemlje. Prav primerno je torej, kajneda, ljubi otroci, da je najlepši, najveselejši in najkrasnejši mesec posvečen najsvetejši in najčistejši Materi — naši ljubi nebeški Kraljici.

Zato ne pozabite ta mesec na svojo dobro nebeško mater! Po vsem svetu jo časte in kličejo na pomoč. Pridružite se tej veliki množici in s pristrčno molitvijo, pozdravljajte vsak dan majniško kraljico. Pozdravljajte jo posebno zato, ker ste otroci Mariji izročnega naroda. Slovenci so bili vedno vneti častilci Marijini. In vi bi jih ne posnemali! Kot naši očetje in matere tako hočete gotovo tudi vi ostati zvesti Mariji — zvesti tem bolj, ker ste njo izvolili za svojo posebno mater in varuhinjo, ko ste stopili v Marijin vrtec. Danes ji znova obljubite svojo ljubezen. Reci v srcu: Marija, tvoj sem in tvoj hočem ostati do smrti. Marija pa govori svojim zvestim otrokom: »Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.« (Preg. 8, 35.) Pridne in zveste Marijine otroke čaka večna sreča. Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

15. O jutranji in večerni molitvi.

Uboga mati je rekla zjutraj svojim otrokom: »Ljubi otroci, danes vam ne morem dati jesti. Prav ničesar nimam. Prosite dobrega Boga, naj nam pomaga.« — Najmlajši sin odide v šolo. Med potjo stopi v cerkev. Nikogar ne opazi notri. Poklekne pred oltar in moli na glas: »O dobri Bog, pošlji moji materi in nam otrokom jedi, da ne pomrjemo od lakote. Usmili se nas!« Nato zmoli Očenaš in zapusti hišo božjo. — Ko pride deček opoldne domov, zagleda na mizi kruh, moko, mleko in druge

stvari. Veselo zakliče: »Ljubi Jezus me je uslišal. Mama, ali je angel to prinesel?« »Ne« — pravi mati — »ali vseeno te je uslišal Bog. Ko si pri oltarju molil, je klečala v zaprtem prostoru bogata gospa; ti je nisi videl, ona pa te je videla in tudi slišala tvojo molitev, in nam je poslala ta jedila. Po tej blagi ženi nam je pomagal Bog.« — Dobrotljiv je naš nebeški Oče. Kdor ga lepo prosi, ga vedno usliši. Zato molite radi in zaupno kot ta deček. Jezus govori v današnjem evangeliju: »Prosrite in boste prejeli.« (Jan. 16, 24.) Zato vas hočem danes opozoriti na dvojno dolžnost — kdaj je treba moliti —, in sicer na jutranjo in na večerno molitev.

Preljubi otroci! zdravi ste prišli v cerkev. Sladko ste počivali vso noč. Koliko se jih je vleglo včeraj spat, a danes se niso zbudili! Koliko nesreč se je pripetilo nocojšnjo noč! Vam se ni zgodilo nič hudega. Veseli ste sedaj ali ste se pa zahvalili Bogu za njegovo varstvo? Morda ste pa pozabili na Njega, ki vam je dal čakati nov dan? Pozabili ste morda danes zjutraj na Marijo, ki je s skrbnim očesom gledala na vsakega izmed vas? Morda niste počastili angela-variha in pa onega, katerega so izbrali vaši starši, da bi vam stal ob strani celo življenje — svojega krstnega patrona? Kratko: ste li danes opravili jutranjo molitev? Koliko otrok je danes prišlo brez molitve v cerkev! Koliko jih prihaja v šolo, ne da bi molili doma! Koliko jih vstaja in ne moli! Jesti ne pozabi nihče, moliti pa toliko! Je-li tako ravnanje lepo, lepo zlasti za krščanskega otroka? Opuščanje jutranje molitve je znak nehvaležnosti. Le premisli! Ako ti kdo kaj podari, rečeš »hvala« — lepše je »Bog plačaj.« Vso noč te je varoval Bog, Marija, angel-varih, tvoj patron in drugi. Spodobi se, da se zahvališ. Sv. Pavel te opominja: »V vseh rečeh se zahvalite, zakaj to je volja božja.« (I. Tes. 5, 18.) Nehvaležen je tedaj, kdor zjutraj ne moli. Pa tudi škodljivo je za onega, kdor opušča jutranjo molitev. In zakaj? — Koliko nesreč nas čaka čez dan! Kako lahko pademo v greh! Kdo naj nas varuje? Zjutraj prosimo, ljubi otroci, Boga, Marijo, svojega angela, krstnega patrona in druge svetnike, da nas branijo vsega hudega na duši in na telesu. Zlasti pa ne pozabimo zjutraj obuditi dobrega namena. Kaj se to pravi in kako se to zgodi, boste spoznali iz sledečega zgleda. — Živela je pridna deklica. Njeni starši so bili ubogi. Zato je morala že prav mlada iti služiti k tujim ljudem. Ker je rada ubogala in delala, so jo vsi radi imeli. Zlasti pa je dopadla Bogu. Na vso moč se je ogibala vsakega greha, pobožno je molila in z veseljem hodila v cerkev. Vsako jutro se je takoj spomnila na Boga in molila med drugim tudi tako-le: »Vse svoje misli, besede, dela in trpljenja darujem tebi, ljubi Bog.« Pa tudi čez dan je posamezna opravila darovala Bogu; rekla je: »vse iz ljubezni do tebe, ljubi Jezus!« A ne samo v mladosti, temveč celo svoje življenje je vsak dan vse darovala Bogu. Dosegla je visoko starost. Živela je šestdeset let. In ta

dobra deklica, oziroma dekcle je krstna patrona naše blage, pobožne cesarice — to je sv. Cita. Otrok moj, posnemaj jo! Vsako jutro reci prav pobožno: Vse, kar bom danes mislil in govoril, delal in trpel, darujem tebi, ljubi Jezus. Na ta način boš obujal dober namen in si nabiral dobra dela za nebesa. Samo glej, da boš imel na duši posvečujočo milost. Kako važna in koristna je tedaj jutranja molitev! — Kaj pa večerna?

Razne dobrote prejemamo čez dan. Kdo nam jih deli? Ali jih zaslužimo? Z nebes pride vse dobro. Radi grehov nismo vredni božjih dobrot. Toda Bog je dobrotljiv; usmiljeni pa tudi oni, ki stanujejo pri Bogu. Zato preden greš spat, zahvali se Bogu pristrčno za vse; izprašaj svojo vest, obžaluj grehe in znova prosi, da te Bog sprejme v svoje varstvo. Zahvali se in obenem prosi tudi Marijo, svojega angela, krstnega patrona in druge svetnike, da čujejo nad teboj. Ne pozabi na svoje starše, brate in sestre in na druge; spomni se tudi ubogih duš v vicah. Kratko: opravi večerno molitev, preden se vležeš k počitku. Veliko jih vstaja brez molitve, pa tudi mnogo hodi spat brez molitve. Otrok moj, ne bodi med takimi!

Iz katekizma vemo: da je molitev potrebna, in sicer vsem ljudem, ki se pameti zavedajo. To potrebo nam je Jezus pokazal z besedo in dejanjem. V sv. pismu nas tolikokrat priganja k molitvi, da, pravi celo, »da je treba vedno moliti in ne jasnati.« (Luk. 18, 1.) S tem nas je hotel poučiti, kako potrebno je za človeka, da moli. In kako rad in pogosto je sam molil! O Njem vemo, da je vstajal zelo zgodaj, šel na samotni kraj in tam je molil. In ko je nastopil večer, je zopet molil, večkrat je celo noč prečul v pobožni molitvi. (Mark. 1, 15. — Luk. 6 12.) Najsvetejši, ki ni potreboval nobene pomoči, vsaj je pravi Bog, je molil, molil zato, da bi tudi mi radi molili. Otrok moj, moli rad! V pobožni molitvi se pogovarjaš s svojim Bogom. Kolika čast je to zate! Papež, cesar, škofje, duhovniki, vsi dobri ljudje molijo; Marija, angeli, svetniki tudi molijo; da, Jezus sam moli. In ti bi hotel živeti brez molitve? — »Ne,« praviš; »pobožno hočem moliti.« Prav je to! In kaj moli zjutraj in zvečer, najdeš v molitveniku. Skleni danes: nikoli nočem opustiti jutranje in večerne molitve! Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

Pogled na slovstvo.

Vojska in mir. Misli selskega modrijana. Str. 92. »Domoljubova« knjižnica. I. zvezek. »Katoliška bukvarna«, 1917. Cena s poštnino vred 1 K 20 vin.

Na to knjižico moramo v »Duh. Pastirju« z velikim veseljem opozoriti. Vojska je ravno vernega katoličana postavila pred težka vprašanja: Kakšno vlogo ima Bog pri teh grozotah? Zakaj morajo trpeti tudi dobri? Kateri so vzroki vojske? Kako je s katoliško Cerkvijo? Kakšno stališče naj zavzame sv. oče? Kaj je z drugoverci, ki smo jih videli, da lepše živijo nego naši? Ali naj bo duhovnik vojak? Kako se naj ravna naš patriotizem? itd. Na taka vprašanja smo skušali pridigarji bolj ali manj spretno odgovarjati. V začetku se je ta ali oni gospod preveč zagnal: govoril je s preroško izvestnostjo, samo da z večjo jasnostjo o »prihodnjih rečeh«. S tem nismo ustregli ljudstvu, ker to ni bila božja beseda; to je vademecum krščanske filozofije o naši svetovni vojski, kakor ga zaman iščeš v nemški literaturi. Ko bo sedaj prišel sklonjen mož k meni s tesnečim vprašanjem: »Gospod, kako pa to?« ... mu bom dejal: »Ali ste brali tisto?« In če bo dejal, da, mu bom samo še dve besedi pristavil, n. pr. na strani 27., kjer mane, tekkel, fares ni dosti stolmačeno, tako da selski mož tega ni mogel dodobra razumeti. Ali če bo dejal, kako je umeti stavek na str. 41.: »Izven katol. Cerkve pa ni nikjer nobene vere, ki bi mogla človeka posvetiti,« mu bom pridejal samo še tri besede. In če bom hotel pridigati o vojski ali o miru, bom vselej najprej odprl knjižico selskega modrijana, da, skoro na prižnico jo bom ponesel. Zakaj kje bi našel zanesljivejšo filozofijo trpljenja ali kazni božjih (str. 23)? Kako naj sam bolje povem o veri in verah (39), o duhovniku-vojaku (42), o Onanovem grehu (20; 80), o pomenu molitve v vojski? Kadar pa bom govoril o našem patriotizmu, bom skoro dobesedno povedal, kar je zapisano na str. 53—55. Jos. Šimenc.

Dr. Georg Grupp: **Jenseitsreligion.** Erwägungen über brennende Fragen der Gegenwart. Zweite und dritte Auflage. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. Cena: M 3-60, vez. M 4-20.

Razsodni možje ugibljejo iz znamenj časa, da bo po končani svetovni vojski izbruhnil nov, še silnejši boj. Šlo pa se bo za to, kdo si osvoji ljudsko dušo; z drugo besedo, boj med vero in nevero, ki je bil pred vojsko, bo vzplamtel tudi po vojski. Taka mnenja nas nagibljejo, da pravočasno segamo po orožju, s katerim smo pripravljeni odbijati napade nasprotnikov. In iz tega vidika je imenovana knjiga prava orožarna.

Kot filozof in teolog, predvsem pa kot kulturni zgodovinar je nabral pisatelj celo kopo najraznovrstnejšega pozitivnega materiala, s katerim utemeljuje potrebo neskaljenega krščan-

stva, kakršnega edino oznanja katoliška Cerkev. V ta namen je razdelil vso tvarino v štiri dele.

V prvem delu nam pokaže polom v intelektualnem in moralnem redu starejših in novejših reformatorjev, ki so skušali od Boga razodeto religijo ali naravno razložiti (Lessing, Kant, Schleiermacher, Hegel, Strauß, Renan, Loisy) ali nadomestiti (deisti, panteisti, budisti, Nietzsche), ali naziranju modernega človeka napačno prikrojiti (Harnack, Eucken, modernisti). V drugem delu nam pripoveduje, kako je vera v posmrtno, nadnaravno življenje utemeljena v človeški duši sami in nam skuša pojasniti nasproti agnostizmu in skepticizmu — v kolikor se to da s pomočjo razodetja in sholastične filozofije — bistvo posmrtno blaženosti. V tretjem delu utemeljuje na podlagi zgodovinskih dejstev in tehtnih življenjskihkušenj nasproti sodobnemu laiziranju človeške družbe, kako važno je, da preveva duh krščanstva vse javno življenje (družino in državo, umetnost in znanost). Končno pa nam pokaže, kako si je bila edino katoliška Cerkev prav od prvih početkov obstoja vedno svesta poglobitve naloge krščanstva, ki je: vzgoja ljudi za nebesa. Lepo nam razvija pisatelj v tem delu, kako Cerkev potom milosti, zakramentov in drugih institucij človeka usposobi že na tem svetu, da je po smrti sposoben za neskončno blaženost v Bogu. Obenem pa poudarja, da mora Cerkev, če hoče zvesta ostati Kristusu, tudi v prihodnje zavračati vsak napačni sinkretizem, naj ga ji vsiljujejo tujci ali domačini.

Knjiga je torej bogata meditacija o vseh mogočih vprašanjih, rezultat obširnega poznanja katoliške in nasprotne literature, sad globokega razmišljanja. Tu in tam se ti sicer zdi, da so le doktrinarne razprave v abstraktnih sentencah, pobrane iz knjig najraznovrstnejših filozofov in literatov sedanje in pretekle dobe, a ko bereš dalje, zadeneš zopet na probleme, ki posegajo globoko v realno življenje posameznika in javnosti (zakon, devištvo, duhovništvo, milost, liturgija, delo), probleme, ki so glodali človeško srce pred vojsko, pa tudi na nove, ki jih ustvarja sedanje gorje. Velika prednost knjige je tudi v tem, da ne pobija — kakor že omenjeno — toliko direktno mnenja nasprotnikov, dasi obravnava zlasti v prvem delu obširno njih naziranja, temveč pozitivno razglablja resničnost in lepoto večnih resnic. Vrhutega ni pisano samo za razum, ampak tudi s čuvstvom in ljubeznijo do sv. Cerkve. To dokazuje med drugim množica citatov iz asketičnih knjig. Zato bi jo priporočili predvsem duhovnikom. Pa tudi izobraženemu lajiku bo dobro došla, če ima količkaj več časa natančneje pečati se z verskimi vprašanji; kdor že ljubi Cerkev, jo bo vzljubil še bolj, kdor pa je zašel na stranpota, zna zopet priti na pravo sled.

Ivan Filipič.